

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Dombóvár

Város Önkormányzata

2023-2028.

Készítette:

Dombó-Land Térségfejlesztő Kft.

Közreműködött:

Dombóvári Közös Önkormányzati Hivatal

Elfogadta:

Dombóvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2023. ....-i ülésén

Határozat száma:

...../2023. (...)

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	4
Bevezetés	4
A település bemutatása	5
Értékeink, küldetésünk.....	12
Célok.....	13
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	15
1. Jogszabályi háttér bemutatása	15
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	17
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	20
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	46
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	67
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	72
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	78
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	86
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	90
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	91

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Az esélyegyenlőség alapja Magyarország Alaptörvénye XV. cikkének (2) bekezdése:

„Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

Az Országgyűlés tekintettel az Alaptörvény II. és XV. cikkére, az ország nemzetközi kötelezettségeire és az európai közösségi jog vívmányaira megalkotta az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényt (továbbiakban: **Ebktv.**). E törvény 31. § (1) bekezdése alapján a község, a város és a főváros kerületeinek önkormányzata (a továbbiakban: települési önkormányzat) ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.

Összhangban az Ebktv.-vel és a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló - 2021.06.30-án módosított - 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet (továbbiakban: **Kormányrendelet**) alapján megjelent, Belügyminisztérium által közzétett „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentumban foglaltak szerint átdolgozva Dombóvár Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Dombóvár bemutatása

Történeti áttekintés

Dombóvár és környéke már a kő-, és a bronzkorban lakott hely volt, a rómaiak idején fontos utak vezettek Pécsről – rajta keresztül - Győrbe és Óbudára. A honfoglalás korából származó sírokat, illetőleg a XII. századból eredeztethető - a mai Szigeterdőben található - lakótornyot tártak fel. A tatárjárás utáni időkben épülhetett a másik dombóvári vár, a ma is látható, „Gólyavár”-ként emlegetett várrom, melyben a törökök állandó katonaságot tartottak, és kiűzésüket követően felrobbantottak. A várból mára csak két falcsont látható. Tolna vármegye területének környező részeit, így Dombóvárt is Herceg Esterházy Pál nádor megvásárolta, birtokközponttá tette, s ettől kezdve (1944-ig) az Esterházyak fontos szerepet játszottak Dombóvár történelmében.

A város igazi fejlődését a vasútépítés hozta meg. 1872-ben elkészült a Dombóvár-Zákány vonal, majd a Dombóvár-Bátaszék-Baja, a Budapest-Pécs és a Dombóvár-Veszprém vonal. 1908-ra Dombóvár előnyös közlekedési helyzetbe került, s ez hatott az ipar fejlődésére is. Az addig mezőgazdasági jellegű településen megjelent a polgárság, s néhány évtized alatt a környék közlekedési, ipari és kereskedelmi központja lett.

A XIX. század második felétől létezett egy másik közigazgatási egység is, Újdombóvár, amely az Esterházy-uradalom pusztáit fogta össze, majd 1913-ban nagyközséggé szervezték. 1902-ben Ódombóvárról Dombóvárra változott a másik település neve. A két település közigazgatási egyesítése 1946-ban történt meg.

A két világháború között megindult iparosodás nagy része is a mezőgazdasághoz kapcsolódott: konzervgyár, vajgyár, kendergyár. Az 1960-as, '70-es években több üzemben korszerűsítésre és új üzemek létesítésére került sor. Így jött létre a kenyérgyár, a kesztyűgyár, a Láng Gépgyár és a Pátria Nyomda, majd a Csavaripari Vállalat.

1970. április 1-jén Dombóvárt várossá nyilvánították, ami újabb lendületet adott az iparnak és a kereskedelemnek. Áruház, szálloda, művelődési ház, új iskolák épültek, torna- és sportcsarnokok létesültek. 1973-ban kezdődött Dombóvár legfőbb idegenforgalmi vonzerejének, a Gunarasi gyógyfürdőnek az építése.

Az 1990-es rendszerváltás az ipart érintette leginkább, ugyanis az országos jelentőségű cégek dombóvári leányvállalataikat számolták fel először gazdasági nehézségeik leküzdésére. Ezzel új fogalmat tanult a város: a munkanélküliséget.

A rendszerváltást követően az ipar háttérbe szorulásával párhuzamosan erősödött a szolgáltatási szektor erősödése. Az ipar és az építőipar szempontjából hasonlóan erős a város. Dombóvár központi szerepét növeli a multinacionális kereskedelmi egységek (SPAR, PENNY, LIDL, TESCO) betelepődése, amely nagymértékben fokozza a településen az átutazó forgalmat.

Földrajzi adottságok

Dombóvár Tolna, Baranya és Somogy vármegyék találkozásánál, Tolna vármegye délnyugati csücskében, a Kapos folyó mellett fekszik, a dél-dunántúli régió középpontjában. Tolna vármegyéhez tartozik, de vonzaskörzete túlterjed a vármegyehatárokon. A város területe 78,48 km², a népsűrűség 226,3 fő/km².

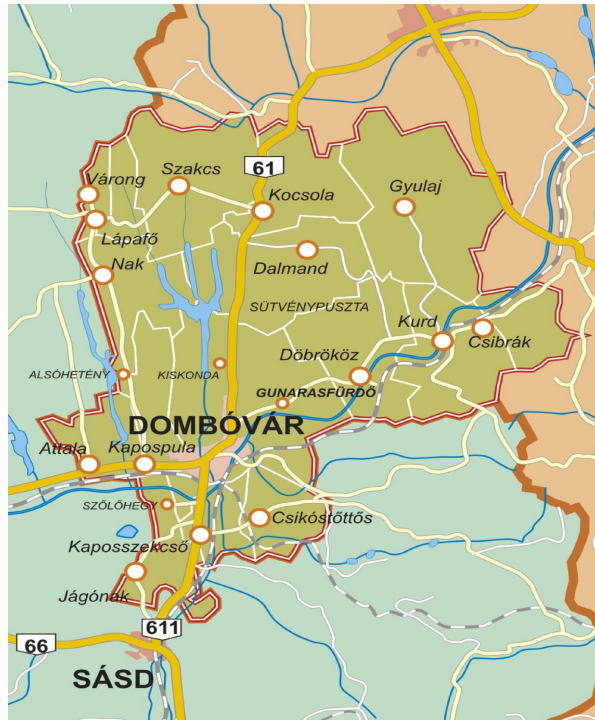
A város körzetében több tájegység található: idáig nyúlik a Dél-Külső-Somogyi-dombság, a város egyes területei a Kapos-völgyben fekszenek, a szőlőhegy a zselici dombok tövében helyezkedik el, a város közelében húzódnak kelet felől a Tolnai-Hegyhát és a Völgység dombsorai, de jól láthatóak a város magasabb helyeiről a Mecsek csúcsai is.

Dombóvár közlekedése jól kapcsolódik az országos rendszerekhez. A Dél-Dunántúl kiemelt vasúti csomópontja. A vasút a 19. század utolsó harmadától fontos szerepet játszott a település életében. A Budapest-Pécs és a Budapest-Kaposvár-Gyékényes fővonalak kereszteződési pontja. A főváros IC-vonatokkal 2 órán belül elérhető. Dombóvárról Bonyhád-Bátaszék és Komló felé is indulnak vonatok. A gyékényesi vonal összeköttetést biztosít Horvátország és Olaszország felé.

A közúti közlekedésben a 61-es, illetve a 611-es számú út kapcsolódik a városhoz. A 61-es számú út összeköttetést biztosít Nagykanizsán, Letenyén keresztül Horvátországba, s tovább Olaszországba, Dunaföldváron keresztül az Alföldre. Iregszemcse felé 1 óra alatt érhető el Siófok, a Balaton. Alsóbbrendű utakon közelíthető meg Bonyhád, illetve Hőgyészen keresztül a megyeszékhely, Szekszárd. Az út időtartama Szekszárdig gépkocsival 1 óra. A 611-es számú út Sásdon keresztül Péccsel köti össze Dombóvárt.

Dombóvár kistérségi központ, 2013. január 1-jétől pedig a járások kialakításáról szóló 2012. évi XCIII. törvény és a járási hivatalokról szóló 218/2012. (VIII.13.) Korm. rendelet értelmében járási központ is.

A Dombóvári Kistérséget 16 település alkotja: Dombóvár, Attala, Csibrák, Csikóstóttós, Dalmand, Döbrököz, Gyulaj, Jágónak, Kaspópula, Kaposszekcső, Kocsola, Kurd, Lápafő, Nak, Szakcs, Várong.

Az Esélyegyenlőségi Program szempontjából is szükséges megemlíteni Dombóvár kistérségi szerepét, hisz az oktatás-nevelés, az egészségügy, a szociális ellátórendszerek, az idősgondozás a települések együttműködésével valósul meg.

Dombóvár lakónépessége folyamatosan fogyatkozik.

Lakónépesség száma az év végén	
Év	Fő
2009.	19.972
2010.	19.694
2011.	19.621
2012.	19.425
2013.	19.268
2014.	19.067
2015.	18.984
2016.	18.851
2017.	18.651
2018.	18.555
2019.	18.396
2020.	18.275
2021.	17.990
2022.	17.606

A lakónépesség elmúlt több, mint 10 évre jellemző drámai mértékű fogyását nem csak az elhalálozások számának emelkedése okozza, hanem nagymértékben meghatározza az el-, illetve kivándorlás is.

Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	-7,77
2018	0,83
2019	-1,61
2020	-2,07
2021	-7,39
2022	-4,83

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

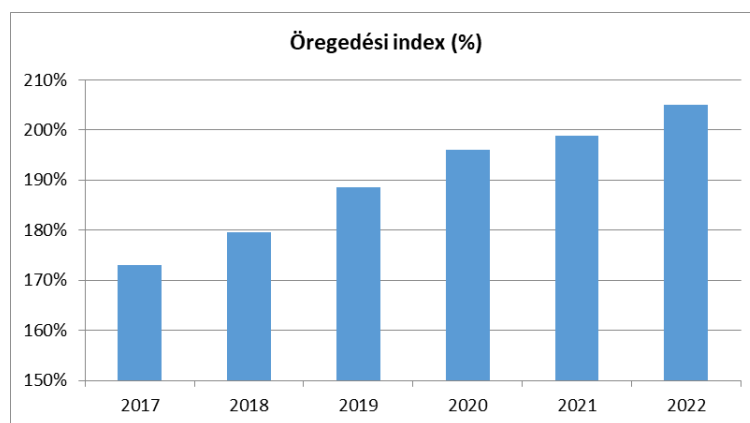

Elmondható, hogy a város lakosságát fokozódó elöregedés jellemzi. Dombóvár öregedési indexe (100 fő 14 évesnél fiatalabb lakosra jutó 65 évesnél idősebb lakos számát megjelenítő mutató értéke) 2017 és 2022 között 173%-ról 205,03%-ra emelkedett. Dombóvár lakossága a vármegyére, illetve az ország egészére jellemző mértéknél gyorsabban öregszi és a folyamat várhatóan folytatódni fog.

Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	3 896	2 252	173,00%
2018	4 014	2 235	179,60%
2019	4 175	2 215	188,49%
2020	4 322	2 205	196,01%
2021	4 337	2 182	198,76%
2022	4 400	2 146	205,03%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

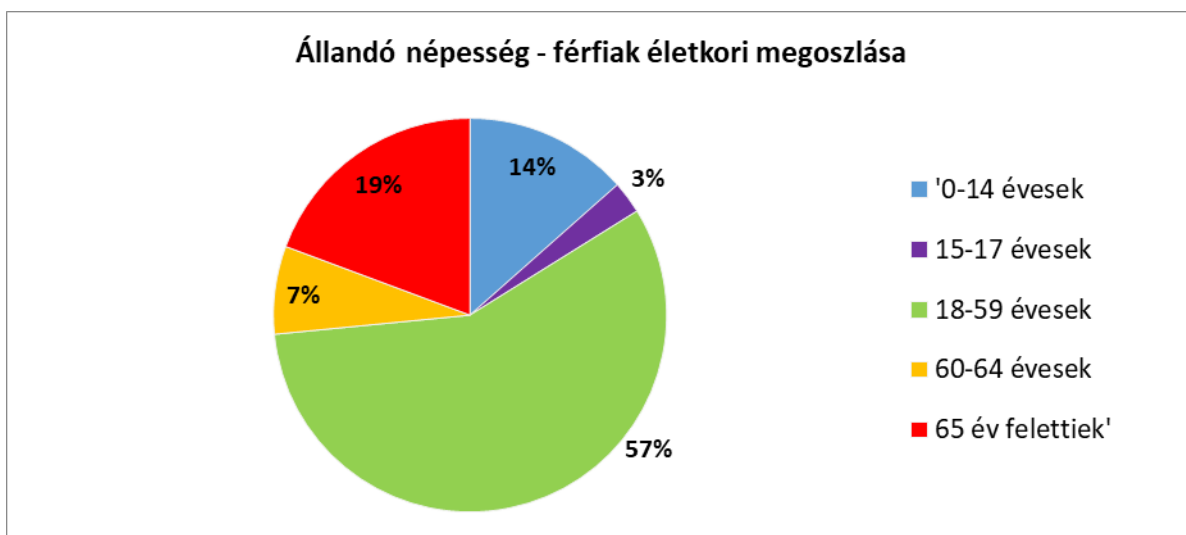
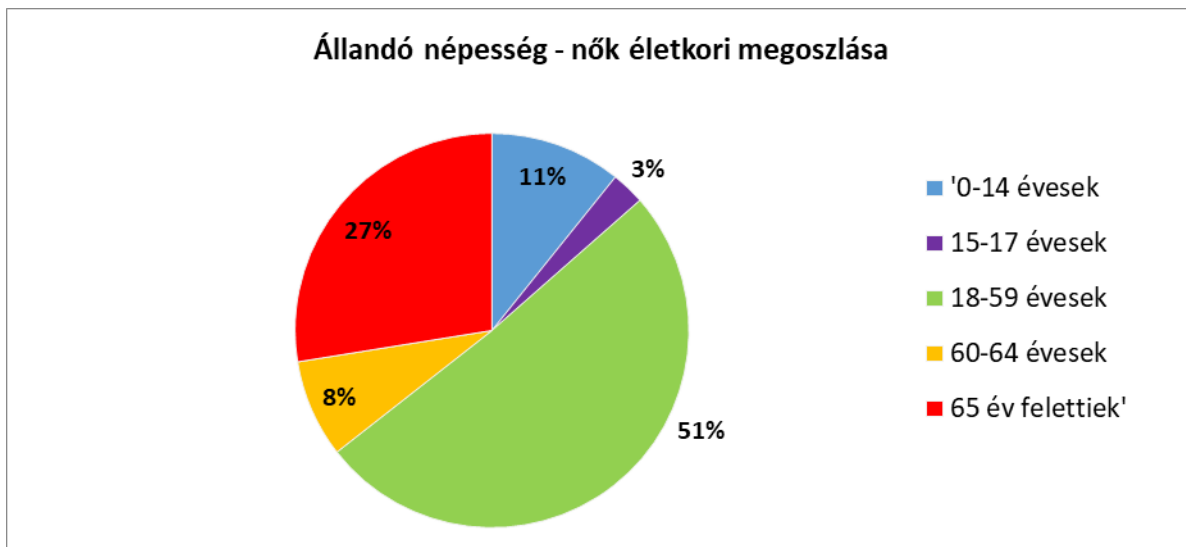

A város lakosságának nagyobb részét a nők teszik ki, ugyanakkor a munkaképes korúak (18-59 éves korosztály) többsége férfi. A 60-64 éves korcsoportban ez az arány megfordul és a nyugdíjas korúak tekintetében (65 év feletti) a nők száma már kiugróan magas.

Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	8 672	9 603	18 275	47,45%	52,55%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			462	2,53%	
0-14 évesek (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 169	1 036	2 205	6,40%	5,67%
15-17 évesek (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	231	263	494	1,26%	1,44%
18-59 évesek (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	4 969	4 888	9 857	27,19%	26,75%
60-64 évesek (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	626	771	1 397	3,43%	4,22%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	677	2 645	4 322	9,18%	14,47%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az alábbi diagrammokból is megállapítható, hogy az állandó népességből a 65 év felettek között a nők nagyobb arányban vannak jelen.

Dombóvár lakosságának fogyását részben magyarázza a természetes szaporodás – az élve születések – számának jelentős csökkenése is.

Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-8,81
2018	-5,05
2019	-5,51
2020	-6,05
2021	-12,45
2022	-9,31

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Gazdasági helyzet

Az 1960-as években az ország gazdasági, társadalmi szerkezetének átalakítása jelentősen előrehaladt, felgyorsult az erőltetett városiasítás. Dombóvár számára ez a lehetőség új távlatokat nyitott. Kedvező földrajzi adottságai révén már a korábbi időszakban a Dél-Dunántúl nagy vasúti gócpontja, a szűkebb térségnek pedig gazdasági és kulturális központja lett.

Az általános gazdasági helyzet romlása következtében a nyolcvanas években mérséklődött a városiasodás folyamata, a rendszerváltást követően az ipari nagyvállalatok egy része megszűnt, átalakult, privatizálták őket, új cégek alakultak és szűntek meg. Ebben a folyamatban a városban is megjelent a munkanélküliség, amely a 90-es években néha a 20%-ot is megközelítette.

A rendszerváltás a dombóvári kistérségben sem volt zökkenőmentes. A privatizációt követően a térség nagy ipari foglalkoztatói is struktúraváltásra kényszerültek, de a hagyományos termelőágak továbbra is meghatározóak maradtak.

A kistérség gazdasági életét jellemző szektorokká a közlekedési, a gépipari és a szolgáltatási szektorok váltak.

A társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetése egész Magyarország számára alapvető jelentőségű. A demográfiai változások pozitív irányba fordítása, a foglalkoztatás növelése, a képzettség- és képességbeli hiányosságok orvoslása, a vállalkozások versenyképességének javítása csak a társadalmi szolidaritás megerősítésével, a társadalom megújuló képességének fejlesztésével és erőforrásainak bővítésével érhető el.

Az a fontos, hogy minden állampolgár, köztük kiemelten a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek és fogyatékkal élők számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén: a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és a közlekedési eszközök vonatkozásában, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, valamint a kulturális és társadalmi élet, sport és szórakozási lehetőségek területén is.

Az önkormányzat döntésein keresztül kifejezi elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén. Programjainak, projektjeinek, kötelező és önként vállalt feladatainak meghatározásakor és megvalósításakor az önkormányzati és nem önkormányzati fenntartású intézményekkel, társszervekkel, civil szervezetekkel együtt az esélyegyenlőség, a köz- és a magánérdek összehangolását, az esélyegyenlőség megvalósítását tartja szem előtt.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) átfogó célja

Dombóvár Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- a szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás,
- a szociális biztonság,
- az egészségügy,
- az oktatás és
- a lakhatás területén

a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

Cél: A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

Emellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése alapján, a helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok - különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. (...)

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP Intézkedési Terv (HEP IT) tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmosítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvénybe a 4. módosítással került be a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: **Ebktv.**) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 40. § (1) bekezdés 28. pontja értelmében a Kormány társadalmi felzárkózásért felelős tagjaként, a belügyminiszter módszertani útmutatót tesz közzé a HEP elkészítésének részletes szempontjairól. különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: **Mötv.**)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: **Szt.**)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: **Flt.**)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: **nemzetiségi törvény**)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: **Eütv.**)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: **Gyvt.**)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: **Nkntv.**)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

Dombóvár Város Önkormányzatának az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi rendeletei:

- Az egészségügyi alapellátás körzeteiről szóló 15/2016. (III.31.) önkormányzati rendeletben a Képviselő-testület a felnőtt háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi – körzeteket, valamint a területi és az iskolai védőnői ellátás körzeteit.
- A szociális szolgáltatásokról szóló 22/2003. (VIII.26.) önkormányzati rendeletben a Képviselő-testület létrehozta a Helyi Szociálpolitikai Kerekasztalt, meghatározta a szociális ellátások formáit (étkeztetés, házi segítségnyújtás, tanyagondnoki szolgálat, családsegítés, támogató szolgáltatás, közösségi ellátások pszichiátriai, illetve szenvedélybetegek részére, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, nappali ellátások), valamint a szakosított ellátásokat (intézményi átmeneti ellátás, intézményi ápolás). E rendeletével határozta meg az ellátásokat biztosító intézményeket is. Az ellátások igénybevételének feltételeit a rendelet az egyes ellátási formáknál külön-külön határozza meg.
- A gyermekvédelem helyi szabályozásáról szóló 12/2006. (II. 20.) önkormányzati rendelet foglalja magában a gyermekekhez kapcsolódó pénzbeli és természetbeni ellátásokat (gyermekétkeztetés), a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokat (bölcsőde, óvoda, nyári napközis tábor, gyermekjóléti szolgáltatás, gyermekek átmeneti gondozása: helyettes szülői ellátás, családok átmeneti otthona)
- A szociális ellátásokról szóló 8/2020. (II.29.) önkormányzati rendeletében foglaltak szerint:

- a települési önkormányzat rendkívüli települési támogatást nyújt az alábbi ellátások formájában:
  - élethelyzeti támogatás;
  - krízishelyzeti támogatás;
  - gyermekszületési támogatás;
  - halálesethez kapcsolódó támogatás;
  - iskolakezdési támogatás;
  - tűzifa támogatás.
- az önkormányzat települési támogatást nyújthat az alábbi ellátások formájában:
  - újrakezdési támogatás;
  - távhővel fűtött lakások fűtési költségmegosztóval való felszerelésének támogatása;
  - szennyvízcsatorna rákötés költségeinek támogatása;
  - támogatás nyílászáró cseréjére;
  - támogatás hulladékgyűjtő edényzet beszerzéshez;
  - térítési díj támogatás;
  - lakásfenntartási támogatás;
  - utazási költség támogatás;
  - béreletvásárlási támogatás;
  - egészségügyi prevenciót és rehabilitációt szolgáló gyógyúszás költségeinek támogatása;
  - egészségügyi prevenciót szolgáló védőoltások költségének megtérítése;
  - adósságkezelési támogatás.
- Az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és helyiségek bérletéről szóló 40/2020. (XII. 19.) önkormányzati rendelet (továbbiakban: **Lakásrendelet**) tartalmazza, hogy a fogyatékkal élők elhelyezésére szolgáló lakások tekintetében a rendelet hatálya kiterjed a dombóvári járás településein lakóhellyel rendelkező személyekre is.
- Az önkormányzat által fenntartott köznevelési intézményekben alkalmazandó térítési díjakról szóló 21/2013. (IV. 30.) önkormányzati rendeletben az Önkormányzat meghatározta a térítésmentesen, illetőleg a térítési díj ellenében igénybe vehető szolgáltatásokat. A rendelet meghatározza a szociális helyzet alapján adható kedvezményeket is.
- Dombóvár Város Önkormányzata a 2018-2023-as időszakra rendelkeztetett helyi esélyegyenlőségi programmal, melyet a jelen dokumentum vált fel.
- Dombóvár Város Önkormányzata a 2021-2027-es időszakra rendelkezik Fenntartható Városfejlesztési Stratégiával, melyben található antiszegregációs tervfejezettel is.

2. Stratégiai környezet bemutatása

Az Ebktv-ben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedéseinek kapcsolódniuk kell az Európai Unió és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz.

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- Dombóvár Város Önkormányzata a 2023. évi költségvetéséről szóló 3/2023. (II.9.) rendeletében meghatározott jóléti, szociális ellátásokhoz biztosította a fedezetet, a civil és sportszervezeteknek támogatást nyújt, rehabilitációs járadékosok foglalkoztatásához, közfoglalkoztatás önerejéhez hozzájárult.
- Dombóvár Város Önkormányzatának Munkaprogramja 2021-2024 (Gazdasági program)
- Helyi Közösségfejlesztési Stratégia
- Dombóvár Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója (2015)
- Dombóvár Város Önkormányzatának Sportfejlesztési Konceptiója 2023-2030
- Dombóvár Város Önkormányzatának Nemzetiségi Konceptiója (2012)
- Dombóvár Város Önkormányzatának Ifjúsági Konceptiója 2016-2019
- Közbiztonsági és bűnmegelőzési Konceptió 2021-2025
- Dombóvár Integrált Településfejlesztési Stratégiája
- Dombóvár Településfejlesztési Konceptiója
- Településrendezési Terv
- Dombóvári Járási Esélyegyenlőségi Program
- Települési Klímakonceptió 2016
- Dombóvár Város Klímastratégiája 2020-2030

- Dombóvár Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája 2022-2027 (Finanszírozási terv; Városfejlesztési programterv 2021-2027)

(A hivatkozott dokumentumok a <https://dombovar.hu/onkormanyzat/varosfejlesztes/koncepciok-programok/> webhelyen megtalálhatóak.)

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Dombóvár Város Önkormányzata és a kistérség/járás települései több önkormányzati feladatot látnak el társulási formában. Az esélyegyenlőségi célcsoportok tekintetében az alábbi társulás vehető figyelembe:

Dombóvári Szociális és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás

Feladatok:

- Kötelező szociális alapellátások: családsegítés, szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősök nappali ellátása, hajléktalan személyek nappali ellátása.
- Önként vállalt szociális ellátások: idősök átmeneti ellátása (időskorúak gondozóháza), idősök tartós bentlakásos ellátása (idősök otthona), tanyagondnoki szolgáltatás, pszichiátriai és szenvedélybetegek közösségi alapellátása, támogató szolgáltatás, adósságkezelési tanácsadás.
- Kötelező gyermekjóléti alapellátás: gyermekjóléti szolgáltatás, család -és gyermekjóléti központ.
- Önként vállalt gyermekjóléti alapellátás: helyettes szülői hálózat, családok átmeneti otthona.
- A társulás a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal kötött feladatellátási szerződés keretében a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást is biztosít Dombóvár, Kaposszekcső, Kocsola, Kurd, Lápafő, Szakcs, Dalmand, Attala, Döbrököz, Gyulaj, Kaspapula, Csibrák, Várong, Csikóstóttós, Nak és Jágónak településeken.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az Esélyegyenlőségi Program elkészítéséhez az adatok, információk gyűjtése több módszerrel történt. Elsődleges adatforrás a TEIR – KSH- adatbázisából a 2017-2022. évek közötti adatok gyűjtése valósult meg. A készítés során felhasználtuk az önkormányzat koncepcióit, illetve egyéb dokumentumait is. Az önkormányzat legfrissebb – 2022. szeptember végén véglegesített dokumentuma, a Fenntartható Városfejlesztési Stratégia, melynek antiszegregációs tervfejezete szintén alapot szolgáltatott az aktuális állapot áttekintéséhez.

Az adatgyűjtéshez hozzájárultak az önkormányzat által fenntartott intézmények, a városban működő nevelési/oktatási intézmények, nemzetiségi önkormányzatok és civil szervezetek is.

A jogszabályi előírás szerint a kötelező táblázatoknál meg kell jelennie az 5 éves időtávnak (azokban az esetekben, ahol nem állnak rendelkezésre adatok az „na” megjelöléssel), a Program szöveges részében viszont csak azokat az éveket szerepeltettük, ahol rendelkezünk érdemi adattal.

Dombóvár Város Önkormányzata a „Dombóvár Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája 2022-2027” dokumentumban foglaltak szerint az alábbi beruházások megvalósítását tervezi:

- Csapadékvíz elvezető rendszer fejlesztése
- Szociális városrehabilitáció (ERFA)
- Belterületi utak fejlesztése
- Szigeterdei közösségi tér fejlesztése
- Szállásréti-tó közösségi tér fejlesztése
- Belvárosi közösségi tér kialakítása

- Szőlőhegyi kerékpárút II. ütem megépítése
- Szőlőhegyi közösségi ház energetikai fejlesztése
- Szuhay Sportcentrum energetikai fejlesztése
- Magyar Máltai Szeretetszolgálat Esterházy Miklós Technikum, Szakképző iskola és Kollégium energetikai fejlesztése
- Helyi Esélyteremtő Programok helyi humán fejlesztések szolgáltatáshiányokra válaszoló intézkedéseinek megvalósítását támogató tevékenységek
- Együttműködés a közösségi és egyéni szintű társadalmi integráció feltételeinek megteremtése céljából; továbbá folyamatos szociális munka; továbbá törekvés a kora gyermekkori, gyermekkori és formális oktatáson kívüli fejlesztésre és oktatás fejlesztésre
- Dombóvári Szivárvány Óvoda Tündérbert Bölcsődéje infrastrukturális fejlesztése
- Dombóvári Szivárvány Óvoda infrastrukturális fejlesztése
- Dombóvári Szivárvány Óvoda Zöld Liget Tagóvodájának infrastrukturális fejlesztése
- Dombóvári Szivárvány Óvoda Százszorszép Tagóvodája infrastrukturális fejlesztése
- Tamási Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Móra Ferenc Általános Iskolájának infrastrukturális fejlesztése
- Köznevelési intézmények fejlesztése; Mária-Lak fejlesztése közösségi funkció létrehozásával
- Szabadság utca 8. szám alatti épületegyüttes fejlesztése
- Támasz Otthon infrastrukturális fejlesztése
- Tolna Vármegyei SZC Apáczai Csere János Technikum és Kollégium fejlesztése
- Járási szintű kutya-menhely kialakítása Dombóváron
- Gólyavár környezetének turisztikai fejlesztése
- 4 és 5 számjegyű utak fejlesztése

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A „mélyszegénység” gyakran használt fogalom. Nemcsak tudományos terminus a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége is. Azt jelenti, amikor valaki, vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kikerüljenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési gondokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, az ebből következő munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik.

Ez az állapot az érintetteket hamar megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket vonja maga után.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás, súlyos társadalmi probléma.

A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. A gyakorlatban a társadalom a mélyszegénység fogalmát azonosítja a cigánysággal.

E terület vonatkozásában a következőkben tekintsük át azokat az alapvető jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés és a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: **Szt.**). A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, azok megállapítását, a jogosultság feltételeit, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.
- a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (továbbiakban: **Cst.**). A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: **Flt.**). A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskereső támogatásának biztosítása
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény. A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

A szegénységben élők és a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelem és a vagyon fogalmát minden jogszabály másként határozza meg a hatálya alá tartozó ellátás vonatkozásában.

A Központi Statisztikai Hivatal (továbbiakban: **KSH**) által számított létminimum érték olyan összeg, ami biztosítja a folyamatos életvitellel kapcsolatos szerény – a társadalom fejlettségi szintjén konvencionálisan alapvetőnek minősülő – szükségletek kielégítését.

Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2017	48,51	29,68
2018	48,20	26,52
2019	47,94	24,06
2020	46,98	24,54
2021	47,62	23,72
2022	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat megmutatja, hogy hosszú évek óta a város lakosságának kevesebb, mint 50%-a fizet személyi jövedelemadót (SZJA). Ebbe a körbe tartoznak például a nyugdíjasok (öregedő társadalom) és az álláskereső.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A TEIR-KSH adatbázisából gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a Flt.-ben és a Mötv.-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

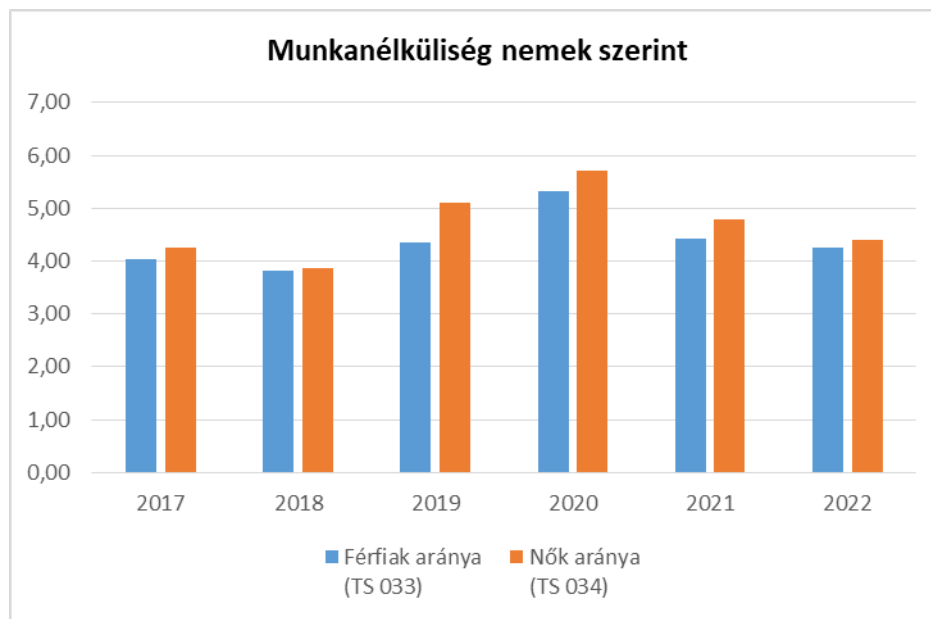
Az Ebktv. 21. és 23. §-ai rögzítik, hogy egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz pl. a munkához való hozzájutásban, a munkához jutás felvételi eljárása keretében, stb. A 23. § biztosítja annak a lehetőségét, hogy törvény, kormányrendelet, illetve kollektív szerződés a munkavállalók meghatározott körére – a foglalkoztatási jogviszonnyal vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonnyal összefüggésben – eltérjen az egyenlő bánásmód követelményétől, amennyiben ennek célja valamely hátrányosabb helyzetű csoporttal kapcsolatban előnyben részesítési szabályok meghatározása, pozitív diszkrimináció alkalmazása.

Foglalkoztatottak, álláskeresők, tartós álláskeresők helyzete

Regisztrált álláskereső az a személy, aki a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkezik, oktatási intézmény nappali tagozatán nem folytat tanulmányokat, öregségi nyugdíjra nem jogosult, valamint rehabilitációs járadékban nem részesül, az alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszony kivételével munkaviszonyban nem áll, egyéb kereső tevékenységet nem folytat, elhelyezkedése érdekében az illetékes munkaügyi kirendeltséggel együttműködik, és akit az illetékes munkaügyi kirendeltség álláskeresőként nyilvántart.

Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	4,04	4,26	4,15%
2018	3,82	3,86	3,84%
2019	4,35	5,11	4,73%
2020	5,32	5,72	5,52%
2021	4,42	4,78	4,60%
2022	4,25	4,41	4,33%

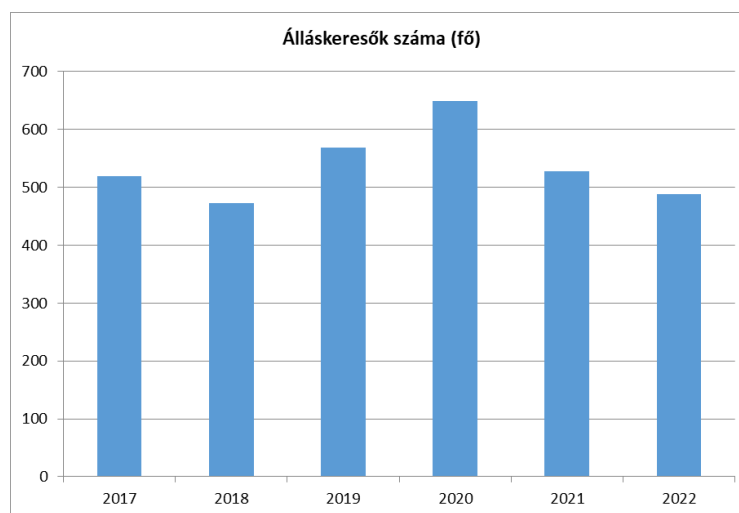
Forrás: TeIR, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

A táblázatból és diagrammból jól látható, hogy a regisztrált álláskeresők többsége nő.

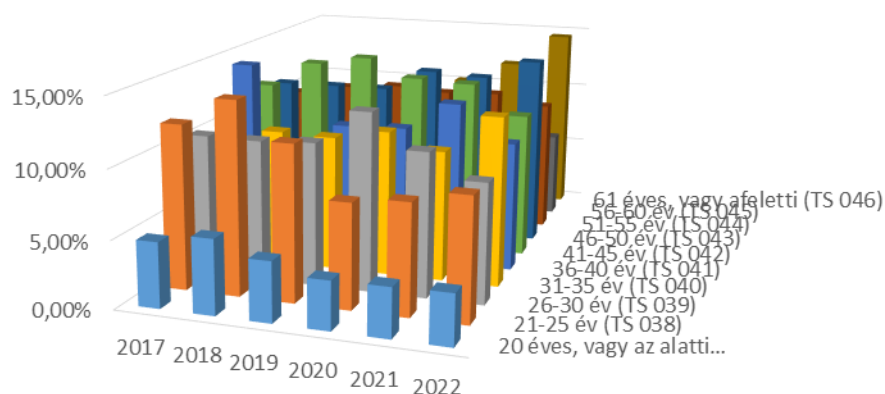
Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	519	473	568	649	528	488
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	25,00	26,00	25,00	23,00	19,00	18,00
	%	4,82%	5,50%	4,40%	3,54%	3,60%	3,69%
21-25 év(TS 038)	Fő	63,00	67,00	65,00	50,00	43,00	44,00
	%	12,14%	14,16%	11,44%	7,70%	8,14%	9,02%
26-30 év(TS 039)	Fő	54,00	49,00	60,00	85,00	56,00	43,00
	%	10,40%	10,36%	10,56%	13,10%	10,61%	8,81%
31-35 év(TS 040)	Fő	50,00	48,00	57,00	70,00	51,00	61,00
	%	9,63%	10,15%	10,04%	10,79%	9,66%	12,50%
36-40 év(TS 041)	Fő	74,00	38,00	57,00	66,00	65,00	47,00
	%	14,26%	8,03%	10,04%	10,17%	12,31%	9,63%
41-45 év(TS 042)	Fő	62,00	66,00	83,00	86,00	69,00	53,00
	%	11,95%	13,95%	14,61%	13,25%	13,07%	10,86%
46-50 év(TS 043)	Fő	59,00	54,00	65,00	85,00	68,00	70,00
	%	11,37%	11,42%	11,44%	13,10%	12,88%	14,34%
51-55 év(TS 044)	Fő	51,00	50,00	62,00	69,00	57,00	49,00
	%	9,83%	10,57%	10,92%	10,63%	10,80%	10,04%
56-60 év(TS 045)	Fő	37,00	39,00	46,00	49,00	37,00	32,00
	%	7,13%	8,25%	8,10%	7,55%	7,01%	6,56%
61 éves, vagy afeletti(TS 046)	Fő	44,00	36,00	48,00	66,00	63,00	71,00
	%	8,48%	7,61%	8,45%	10,17%	11,93%	14,55%

Forrás: TeIR, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

Jól látható, hogy bár a regisztrált álláskeresők száma – egy komoly kiugrás után - évek óta csökken.

Nyilvántartott álláskereső korcsoportok szerint

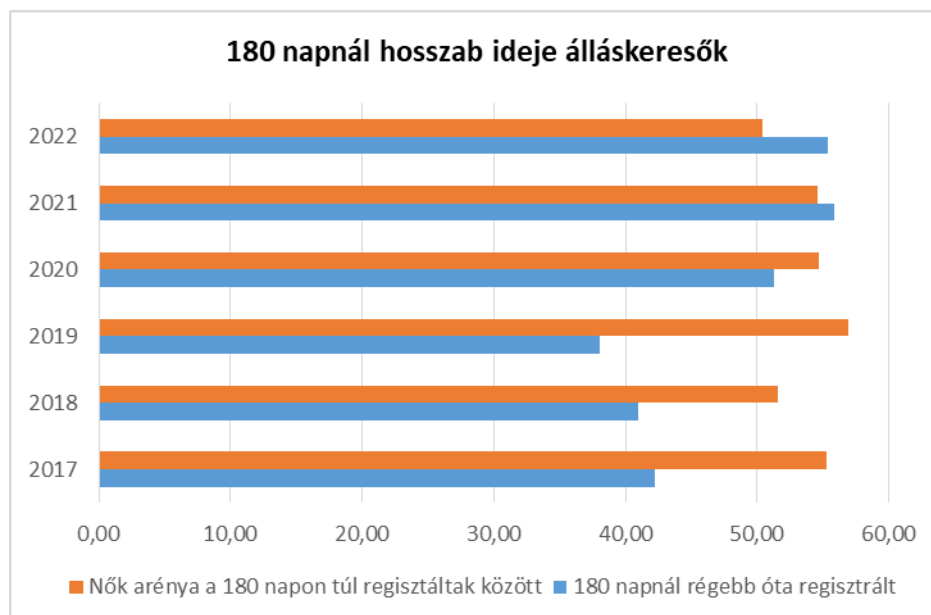
- 20 éves, vagy az alatti (TS 037)
- 21-25 év (TS 038)
- 26-30 év (TS 039)
- 31-35 év (TS 040)
- 36-40 év (TS 041)
- 41-45 év (TS 042)
- 46-50 év (TS 043)
- 51-55 év (TS 044)
- 56-60 év (TS 045)
- 61 éves, vagy afeletti (TS 046)

A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált álláskereső aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél belül (TS 058)
	%	%
2017	42,20	55,25
2018	41,01	51,55
2019	38,03	56,94
2020	51,31	54,65
2021	55,87	54,58
2022	55,33	50,37

Forrás: TeIR, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

Elmondható, hogy a nők hosszabb ideig szerepelnek a munkaügyi szervek nyilvántartásában, nehezebben helyezkednek el.

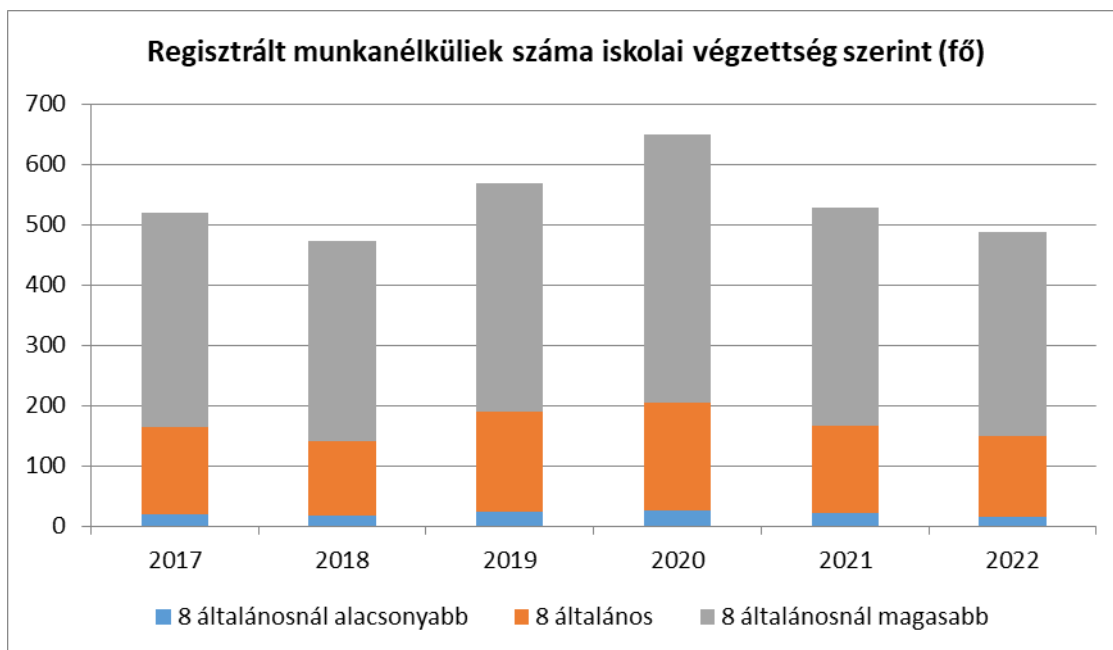
Alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A regisztrált álláskereső iskolai végzettségét tekintve a 8 általános iskolai végzettségnél kevesebbel rendelkezők száma a 2017-ben lévő 20 főről 2022-re 16 főre csökkent. Csökkenést mutat a 8 általános iskolai végzettséggel rendelkező regisztrált álláskereső száma. A 8 általánosnál magasabb képzettséggel rendelkező személyek száma szintén csökkent, azonban az összes regisztrált személyekhez képest magas arányban vannak.

Regisztrált álláskereső/nyilvántartott álláskereső száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált k /nyilvántartott álláskereső száma összesen (TS 052)	Regisztrált álláskereső/nyilvántartott álláskereső megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	519	20	3,85%	145	27,94%	354	68,21%
2018	473	17	3,59%	123	26,00%	333	70,40%
2019	568	24	4,23%	165	29,05%	379	66,73%
2020	649	26	4,01%	179	27,58%	444	68,41%
2021	528	21	3,98%	146	27,65%	361	68,37%
2022	488	16	3,28%	134	27,46%	338	69,26%

Forrás: TeIR, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

Az adatok alapján a helyi képzési programok átgondolása szükséges, a 8 általános elvégzését valamennyi regisztrált álláskereső tekintetében el kellene érni, illetőleg a szakmához jutás elősegítése fontos célkitűzés kell legyen.

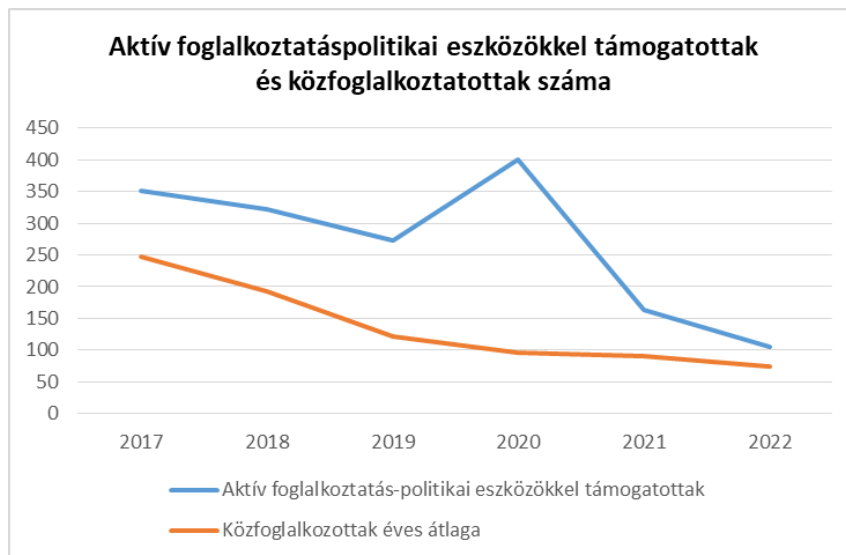

Közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei

2013. január 1-jétől közfoglalkoztatásban csak a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által közvetített álláskeresők foglalkoztathatóak, akik a felajánlott munkalehetőséget az iskolai végzettség és szakképzettség figyelembevétele nélkül kötelesek elfogadni.

Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	352	248
2018	323	193
2019	273	121
2020	400	96
2021	163	91
2022	106	75

Forrás: TeIR, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

Az elmúlt években a közfoglalkoztatottak száma jelentős csökkenést mutat.

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői

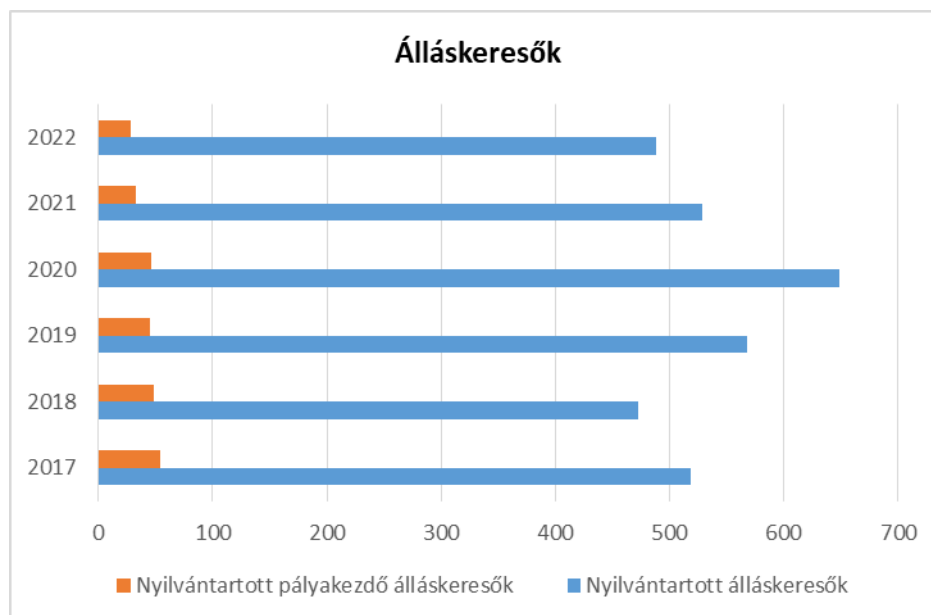
A lenti táblázat alapján megállapítható, hogy a főváros és a megyeszékhely a dombóvári munkavállalóknak napi közlekedéssel megoldható ugyan, de Kaposvár és Pécs sokkal közelebb helyezkednek el, a vonat- és autóbusz-közlekedés egyaránt megoldott.

	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munka- napokon	átlagos utazási idő autóbuszal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon	átlagos utazási idő vonattal
Legközelebbi centrum	Kaposvár: 30 perc, Pécs: 60 perc	Kaposvár: 15 Pécs: 10	Kaposvár: 55 perc, Pécs 75 perc	Kaposvár: 20 Pécs: 21	Kaposvár: 31 perc Pécs 60 perc
Megye- székhely (Szekszárd)	60 perc	16	105 perc	0	0
Főváros	120 perc	0	0	19	120 perc

Fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Pályakezdő álláskeresőknél azokat a nyilvántartott a 25. életévüket - felsőfokú végzettségük esetén 30. életévüket - be nem töltött fiatalokat nevezzük, akik tanulmányaik befejezését követően álláskeresői ellátásra nem szereztek jogosultságot.

Az alábbi táblázatból jól látható, hogy a nyilvántartott álláskeresők közt egyre kisebb arányban találhatók pályakezdő álláskeresők.

Mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Jelenleg nincs adat arra vonatkozóan, hogy az önkormányzat saját fenntartású intézményeiben hány fő foglalkoztatott él mélyszegénységben, illetve hány fő roma származású.

Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem jelentős kihívás az Európai Unió számára. Az Európai Unió ugyanis a szabadság, a demokrácia, az emberi jogok és az alapvető szabadságok tisztelete, valamint a jogállamiság elvein alapul. Következésképpen az Uniónak és tagállamainak minden szükséges intézkedést meg kell tennie, hogy felvegye a harcot a hátrányos megkülönböztetés valamennyi formája ellen, különösen, ha arra a munkahelyen vagy a munkaerőpiacon kerül sor.

A foglalkoztatás és a munkavégzés a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség kulcselemei, s jelentősen hozzájárulnak a polgároknak a gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes jogú részvételéhez. Ennek ellenére a foglalkoztatási és a munkaerőpiacon a hátrányos megkülönböztetés számos esetével találkozhatunk.

Az EK-Szerződés 13. cikke - amelyet az Amszterdami Szerződés vezetett be - különleges jogkörökkel ruházza fel a Közösséget a nem, fajon vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékoságon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés leküzdésére. A tagállamokban tilos a foglalkoztatás és munkavégzés során alkalmazott hátrányos megkülönböztetés. E tilalom alkalmazási köre, tartalma és végrehajthatósága azonban az egyes tagállamokban számottevően eltér. Az irányelv célja ezért az, hogy ezen a területen általános jellegű minimális követelményi keretet hozzon létre.

Az irányelv az alábbi területeket érinti:

- munkavállaláshoz vagy önálló vállalkozáshoz való hozzájutás feltételei, beleértve az előmenetelt is;
- szakképzés;
- alkalmazási és munkakörülmények (beleértve a díjazást és az elbocsátást);
- tagság vagy részvétel a munkaadók vagy a munkavállalók szervezeteiben vagy bármely más szervezetben.

Az irányelvet mind a köz-, mind a magánszférára alkalmazni kell, beleértve a köztestületeket, valamint a fizetett és az önkéntes munkát egyaránt.

A hátrányos megkülönböztetés fogalma

Az irányelv egyaránt tiltja a közvetlen hátrányos megkülönböztetést (eltérő bánásmód valamely konkrét tulajdonság alapján), valamint a közvetett hátrányos megkülönböztetést (ha egy látszólag semleges előírás, feltétel vagy gyakorlat egy adott személyt vagy személyek meghatározott csoportját hátrányosan érinthet, vagy hátrányos megkülönböztetésre ösztönöz).

Jelenleg nem áll rendelkezésre olyan adat, hogy eljárás indult volna Dombóvár ellen arra vonatkozóan, hogy hátrányos megkülönböztetés ért valakit a foglalkoztatás területén.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, álláskeresőkhöz kapcsolódó támogatások

A fejezetben a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és az álláskeresőkhöz számára elérhető támogatásokat mutatjuk be.

2015. március 01. napján hatályossá vált Szt. módosítás alapján a pénzbeli és természetbeni támogatások rendszerében nagy változás történt.

A járási hivatal állapítja meg az alábbi ellátásokat:

- időskorúak járadékát,
- alanyi és normatív jogcímen megállapított közgyógyellátást,
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot,
- a foglalkoztatást helyettesítő támogatást,
- az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást,
- ápolási díjat, kiemelt összegű ápolási díjat.

Az Szt. felhatalmazása alapján a helyi önkormányzat képviselő-testülete települési támogatást állapíthat meg rendeletben. Dombóvár Város Önkormányzata elfogadta a szociális ellátásokról szóló 8/2020. (II.29.) önkormányzati rendeletét (továbbiakban: **Szociális Rendelet**), mely 2020. március 1-jén lépett hatályba és azóta többször is módosításra került.

- A települési önkormányzat rendkívüli települési támogatást nyújt az alábbi ellátások formájában:
  - élethelyzeti támogatás;
  - krízishelyzeti támogatás;
  - gyermekszületési támogatás;
  - halálesethez kapcsolódó támogatás;
  - iskolakezdési támogatás;
  - tűzifa támogatás.
- A rendeletben foglaltak szerint az önkormányzat települési támogatást nyújthat az alábbi ellátások formájában:
  - újrakezdési támogatás;
  - távhővel fűtött lakások fűtési költségmegosztóval való felszerelésének támogatása;
  - szennyvízcsatorna rákötés költségeinek támogatása, és
  - támogatás nyílászáró cseréjére;
  - támogatás hulladékgyűjtő edényzet beszerzésére;
  - térítési díj támogatás;
  - lakásfenntartási támogatás;
  - utazási költség támogatás;

- bérletvásárlási támogatás;
- egészségügyi prevenciót és rehabilitációt szolgáló gyógyújszás költségeinek támogatása;
- egészségügyi prevenciót szolgáló védőoltások költségének megtérítése;
- adósságkezelési támogatás.

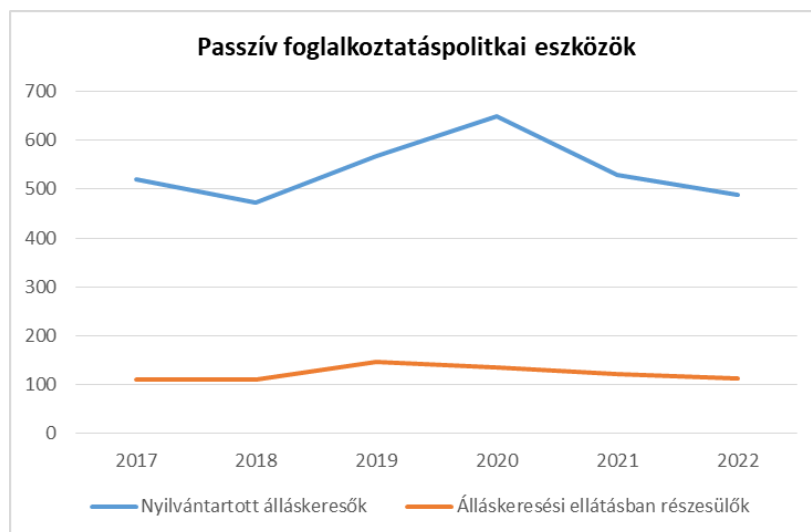
Álláskereséshez kapcsolódó ellátások

Álláskeresői járadék illeti meg azt az álláskeresőt, aki az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap jogosultsági idővel rendelkezik, munkát akar vállalni, de önálló álláskeresőse nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.

Az álláskeresői ellátások közé tartozik még a nyugdíj előtti álláskeresői segély is, melyre az a személy lesz jogosult, akinek a nyugdíjkorhatára betöltéséig legfeljebb 5 éve van hátra, van már legalább 15 év szolgálati ideje és munkát akar vállalni, de önálló álláskeresőse nem vezetett eredményre és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.

Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai				
Év	Nyilvántartott álláskeresői száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	519	4,38%	111	21,39%
2018	473	4,02%	111	23,47%
2019	568	4,92%	147	25,88%
2020	649	5,78%	136	20,96%
2021	528	4,84%	122	23,11%
2022	488	4,54%	113	23,16%

Forrás: TeIR, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

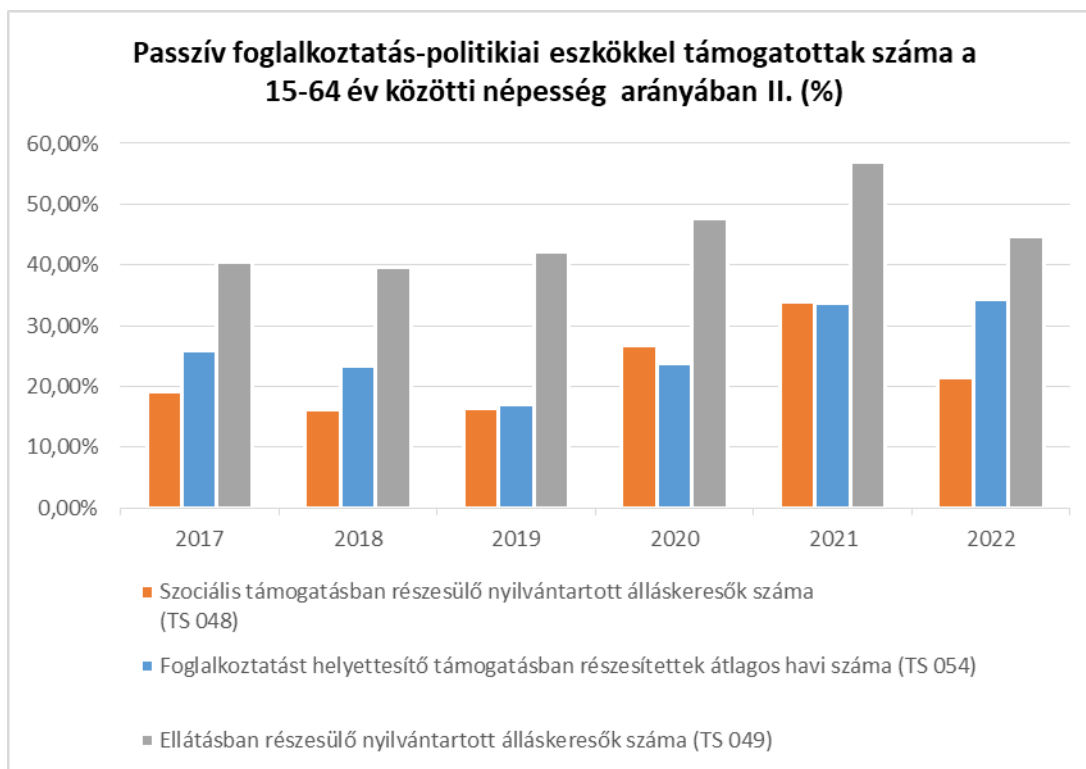

Látható, hogy a nyilvántartott álláskeresők közül alacsony számban vannak jelen az álláskeresési járadékban részesülők.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatást (FHT) 2015. március 1. napjától a Járási Hivatal állapítja meg. Az FHT az aktív korú, hátrányos munkaerő piaci helyzetben lévő személyek ellátása. Havi összege: 22 800 forint. (A szociális vetítési alap összegének 80 százalékaival egyenlő).

Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	99	19,08%	134	25,88%	210	40,46%
2018	76	16,07%	110	23,27%	187	39,53%
2019	93	16,37%	97	17,09%	240	42,25%
2020	173	26,66%	154	23,74%	309	47,61%
2021	179	33,90%	178	33,76%	301	57,01%
2022	105	21,52%	167	34,32%	218	44,67%

Forrás: TeIR, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

A táblázat megmutatja, hogy míg az ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma csökken, addig ezen a számon belül az FHT-ban részesülők száma évek óta növekszik.

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Ezt a támogatást szintén a Járási Hivatal állapítja meg. A támogatásra jogosult személyek lehetnek

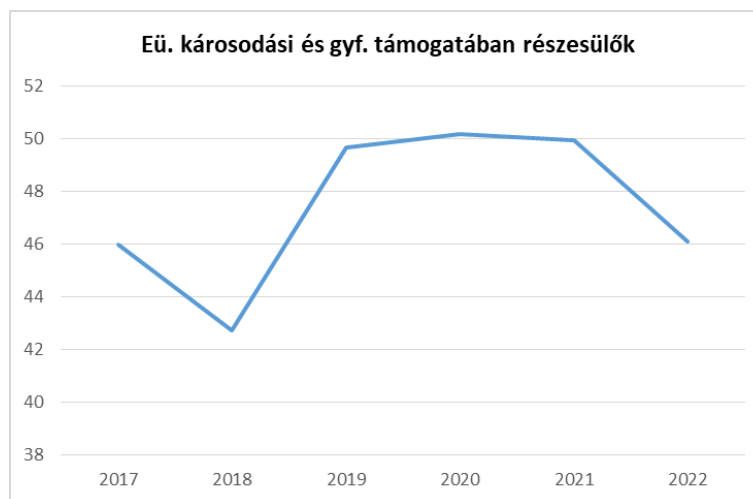
1. egészségkárosodott személyek vagy
2. 14 éven aluli gyermeket nevelő személyek,

mindkét esetben akkor, ha megélhetésük más módon nem biztosított, kereső tevékenységet nem folytatnak, vagyonuk nincsen és az egyéb feltételeknek megfelelnek.

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	46
2018	43
2019	50
2020	50
2021	50
2022	46

Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Lakás-bérlakás állomány

A városban elsősorban társasházi lakások épültek, továbbá az állami támogatások igénybevételével fiatalok építettek családi házakat. A város bérlakás állománya 2017 és 2022 között csökkent, bérlakás-értékesítési program keretében értékesítésre kerültek azok a komfort nélküli bérlakások, melyeket műszaki állapotuk miatt nem lehetett bérbe adni és felújításuk nem volt célszerű a magas költségek miatt. A bérlakások értékesítéséből származó bevétel az önkormányzat rendelete alapján a lakások felújítására, karbantartására került felhasználásra. Az önkormányzat célja az volt, hogy elsősorban a lakások bérlői, használói vegyék meg az általuk birtokolt ingatlant, mely több ingatlan esetében így is valósult meg.

A bérbeadással kapcsolatos bérbeadói, lakáskezelői feladatokat az önkormányzat látja el.

Jelenleg 168 önkormányzati tulajdonban lévő bérlakás van városunkban. A bérlakásokból 38 db szociális alapon bérbe adható lakás, 115 db a piaci alapon bérbe adható – magasabb bérleti díjjal, általában magasabb komfortfokozatú – lakások száma és 15 db „Fecskeházi” lakás van.

A társasházi lakások a Platán tér 1-3-5. és Pannónia út 5-7. szám alatt található, ezen túl meg kell említeni a „Fecskeház” (Teleki u. 14. szám alatt 15 lakás), valamint a Kaposzsekcső, Liget lakótelepen lévő 18 lakást.

A „Fecskeház” a fiatal párok lakáshoz jutásának megkönnyítése céljából pályázati támogatás felhasználásával épült. A beköltözőknek vállalniuk kell a lakás-előtakarékossággal kapcsolatos terheket is.

A társasházi lakások zöme garzonlakás, állapotuk jónak mondható, komfortos, illetve összkomfortos, az itt élők jobban ügyelnek az állagmegóvásra, a megfelelő lakókörnyezet kialakítására, és fenntartására.

A családi házas ingatlanok a városban nagyobb területen elszórva, többnyire leromlott műszaki állapotú komfortos lakások, a Bajcsy-Zsilinszky utcában (Mária-lak), a Baross utcában, Kossuth Lajos utcában, az Arany János tér kakasdombi részén, az Erzsébet utcában található, valamint Mászlony-pusztában.

Az önkormányzat a DARK - Dombóvári Akcióterületi Rehabilitáció Kakasdomb Erzsébet utca szegregációval veszélyeztetett területeken TOP 4.3.1-15 pályázatának keretében összesen 23 db önkormányzati tulajdonú szociális bérlakást újított fel az önkormányzat, ebből 10 db-ot a Kakasdomb-Erzsébet utca szegregációval veszélyeztetett területen belül, 10-et a Szigetsori és 3-at a mászlonyi területen. A felújítás érintette a nyílászárókat, a szigetelést, a fűtés-, elektromos-, víz- és szennyvízhálózatot, a falburkolatokat és járőfelületeket, a szanitereket és szerelvényeket.

Szociális lakhatás

A szociális alapon bérbé adható lakások igénylőinek száma évente 30-40 család között mozog, a szociális helyzet alapján bérbé adható lakások bérbé adása érdekében évente lakásigénylési névjegyzéket készít az önkormányzat.

Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Dombóváron nem lakáscélú ingatlan két területen található. Egyrészt közel 800 nyaralóház épült a gunarasi üdülőövezetben, másrészt Szőlőhegyen, a lakóterület melletti részen kicsivel több, mint 500 db présház található. Ezek a magántulajdonban lévő ingatlanok azonban nem szociális lakhatást biztosítanak.

Elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási körülmények, hajléktalanság

Dombóvár Város Önkormányzata a Dombóvári Szociális és Gyermekejóléti Intézményfenntartó Társulásban való részvétellel és annak költségvetési szervén, a Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézményen (továbbiakban: **ESZI**) keresztül biztosítja az önkormányzat a családok átmeneti elhelyezését.

Az átmenetileg otthontalanná vált szülők és gyermekeik részére kialakított átmeneti otthonba elsősorban Dombóvár és környékéről érkeznek. A befogadás 12 hónapra történik, mely egy alkalommal - 6 hónappal - meghosszabbítható.

A Családok Átmeneti Otthona

2015-ben összesen 20 családnak biztosított ellátást (Ebből 12 család jogviszonya keletkezett 2015-ben.)

- 23 felnőtt és 40 gyermek
- 3 teljes család
- 17 család apa nélkül

2016-ban összesen 15 családnak biztosított ellátást (Ebből 9 család jogviszonya keletkezett 2016-ban.)

- 18 felnőtt és 30 gyermek
- 3 teljes család
- 12 család apa nélkül

2017-ben összesen 15 családnak biztosított ellátást (Ebből 9 család jogviszonya keletkezett 2016-ban.)

- 16 felnőtt és 30 gyermek
- 4 teljes család
- 8 család apa nélkül

2018-ban összesen 10 családnak biztosított ellátást

- 16 felnőtt és 30 gyermek
- 4 teljes család
- 8 család apa nélkül

2019-ben összesen 10 családnak biztosított ellátást

- 15 felnőtt és 21 gyermek

- 4 teljes család
- 6 család apa nélkül

2020-ban összesen 20 családnak biztosított ellátást (Ebből 7 család jogviszonya keletkezett 2019-ben.)

- 26 felnőtt és 38 gyermek
- 6 teljes család
- 14 család apa nélkül

2021-ben összesen 13 családnak biztosított ellátást (Ebből 5 család jogviszonya keletkezett 2020-ban.)

- 19 felnőtt és 29 gyermek
- 6 teljes család
- 7 család apa nélkül

2022-ben összesen 14 családnak biztosított ellátást (Ebből 5 család jogviszonya keletkezett 2021-ban.)

- 20 felnőtt és 29 gyermek
- 6 teljes család
- 8 család apa nélkül

2023-ban összesen 12 családnak biztosított ellátást (Ebből 5 család jogviszonya keletkezett 2022-ban.)

- 12 felnőtt és 24 gyermek
- 12 család apa nélkül

Az Otthon igénybevételeinek okai között a szülők életvezetési problémái, a hajléktalanná válás megelőzése, az elégtelen lakhatási körülmények, a bántalmazás, valamint a családi konfliktusok szerepelnek.

Az ESZI a népkonyhai ellátást és a nappali melegedőt a Szabadság utca 8. szám alatti telephelyen biztosítja.

A **Nappali Melegedő** 25 fő számára biztosít lehetőséget a közösségi együttlétre, pihenésre, tisztálkodásra, mosásra, ruházat pótlására, postai cím megadására, csomagmegőrzésre és ételmelegítésre. Segítenek a hivatalos ügyek intézésében, különböző szociális ellátások igénybevételeiben, életvezetési tanácsokat nyújtanak. A napközbeni idő eltöltéséhez társasjátékokat, könyveket, napilapokat, tévénézési lehetőséget biztosítanak a szolgáltatást igénybe vevőknek.

A Magyar Élelmiszer Bankkal együttműködve adomány pékárut osztanak hétvége. Az intézmény elsősorban hajléktalan személyek napközbeni tartózkodását biztosítja. A nappali melegedőben tartózkodók számára biztosítottak az egyéni és közösségi léthez szükséges feltételek. Elsődleges cél, a személyes biztonságérzet biztosítása, illetve a társadalmi integráció elő segítése. Az intézmény az év minden napján nyitva tart 8-18 óra között.

Nappali melegedő forgalma az eseménynapló alapján 2016-2022 években:

2016	hónap	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	össz.
	igénybevételek száma	593	539	588	497	527	480	417	449	450	520	676	662	6398
2017	hónap	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	össz.
	igénybevételek száma	706	599	694	460	557	522	534	565	503	499	604	566	6809
2018	hónap	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	össz.
	igénybevételek száma	597	576	644	438	445	458	534	537	458	580	462	278	6007
2019	hónap	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	össz.
	igénybevételek	429	328	338	288	301	286	365	217	199	183	189	188	3311

	száma													
2020	hónap	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	össz.
	igénybevételek száma	307	273	580	371	356	359	326	277	295	323	310	251	2868
2021	hónap	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	össz.
	igénybevételek száma	266	385	409	341	337	393	410	369	401	364	327	357	4359
2022	hónap	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	össz.
	igénybevételek száma	372	289	315	241	251	372	350	362	585	594	584	614	4929

Forrás: ESZI

A **népkonyha** napi egyszeri étkezési lehetőséget biztosít 25 fő számára, akik más módon az étkezésüket megoldani nem tudják. Az ellátottak köre elsősorban az utcán élő fedél nélküliek, továbbá a lakosság legszegényebb rétegei, akiknek létfenntartásuk veszélyeztetett, illetve nem rendelkeznek jövedelemmel. A népkonyha elsősorban munkanapokon üzemel, de intézményvezetői döntés alapján a legtöbb ünnepnapon is biztosította az ellátást.

Népkonyha forgalma az adagnyilvántartó alapján 2016-2022 években:

2016	hónap	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	össz.
	igénybevétel száma	504	552	542	534	545	494	487	516	507	508	502	525	6216
2017	hónap	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	össz.
	igénybevétel száma	553	487	548	432	568	512	502	571	501	522	544	568	6308
2018	hónap	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	össz.
	igénybevétel száma	605	530	615	448	438	439	536	530	484	603	521	384	6133
2019	hónap	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	össz.
	igénybevétel száma	461	484	489	438	480	377	407	334	239	244	232	306	4491
2020	hónap	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	össz.
	igénybevétel száma	380	348	417	617	547	613	545	473	478	434	383	392	5627
2021	hónap	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	össz.
	igénybevétel száma	376	446	484	353	356	437	478	451	490	392	371	409	5043
2022	hónap	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	össz.
	igénybevételek száma	342	310	367	298	262	301	253	266	418	437	440	462	4156

Forrás: ESZI

Lakhatást segítő támogatások

Lakásfenntartási támogatás

Dombóvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális ellátásokról szóló 8/2020. (II. 29.) önkormányzati rendelete (továbbiakban: *Szociális Rendelet*) 8. §-a tartalmazza a lakásfenntartási támogatásra vonatkozó helyi szabályokat.

A települési támogatás a Dombóvár közigazgatási területén lévő lakás - szociálisan rászoruló háztartás - fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott támogatás, mely az áram-, a víz-, és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a lakbér, az albérleti díj, valamint a közösköltség (rezsiköltség) viseléséhez nyújtott pénzbeli támogatás, melyet az Önkormányzat minden hónapban a szolgáltató számára utal át.

A támogatás maximális összege - 2022. október 1. napjától - havonta 7.500,- Ft, illetve a lakás fenntartásának számlával igazolt tényleges költsége.

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesülők (fő)
2015	276
2016	412
2017	269
2018	177
2019	129
2020	115
2021	95
2022	72

Adósságkezelési szolgáltatás

A szolgáltatás célja, a közüzemi szolgáltatókkal való együttműködésen keresztül a lakosság adósságterheinek enyhítése, az adósságok felhalmozódásának megelőzése. Az adósságkezelési szolgáltatás lakhatást segítő ellátás, amely a lakhatással kapcsolatban felhalmozódott hátralékok kezelésével valósul meg.

Az adósságkezelési szolgáltatás adósságkezelési tanácsadásból (az ESZI útján) és adósságcsökkentési támogatásból áll. A támogatásra az a személy jogosult, akinek az összes adóssága meghaladja az ötvezer forintot, közüzemi díjtartozás miatt a szolgáltatást nála kikapcsolták és a háztartásban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 200%-át, egyedülálló esetén a 250%-át, valamint a kérelmezőnek és a vele együtt élő személyeknek figyelembe vehető vagyona nincs.

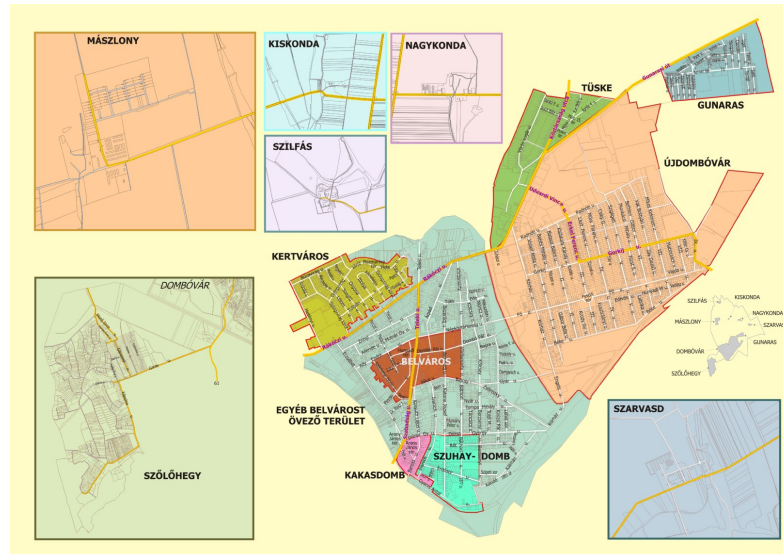
A vissza nem térítendő támogatás maximális összege 100.000,- Ft, ami a felhalmozott összes adósság legfeljebb 75%-a.

Év	Adósságkezelési támogatásban részesülők (fő)
2015	-
2016	3
2017	6
2018	2
2019	-
2020	-
2021	1
2022	-

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Szegregált lakóterület: ahol egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok (főleg etnikai csoportok tagjai) egy adott településrészen belül elkülönülnek.

Külterületek, puszták

Forrás: ITS

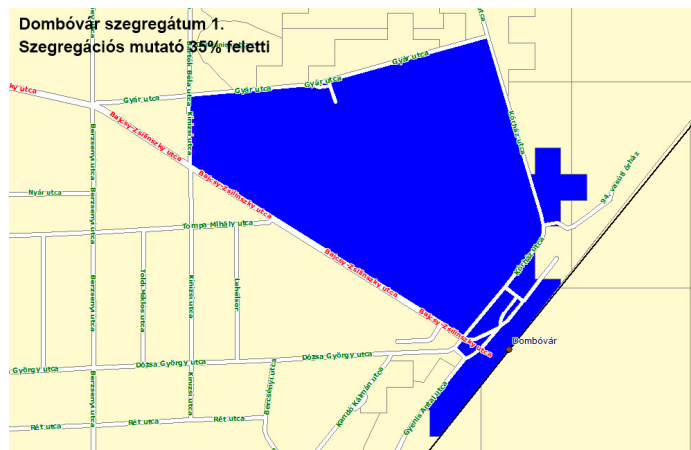
Mászlony, Szilfás, Kiskonda, Nagykonda, Szarvasd pusztákat Dombóvár legelmaradottabb területeinek nevezhetjük. A lakosság alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik, jelentős a munkanélküliség, az infrastrukturális ellátás hiányos.

Puszták elhelyezkedése, ellátottsága

Dombóvártól Mászlony 5,5 km-re, Kiskonda, Nagykonda, 6-6 km-re, Szarvasd 7,5 km-re, Szilfás 12 km-re található. Buszközlekedés részben megoldott. Szarvasdon autóbussz-megálló található, Mászlonyba bemegy a busz, a többi területen ez sem megoldott.

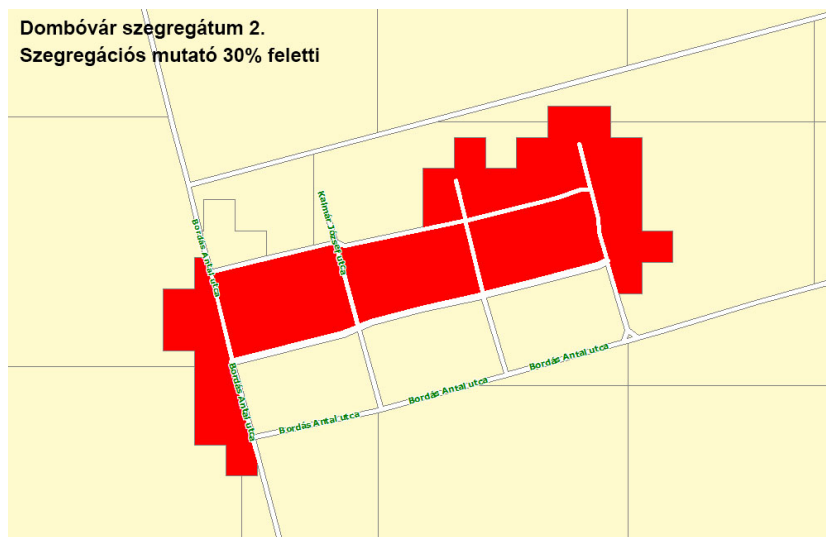
Szegregátumok (Forrás: ITS)

1. szegregátum: Vasúti szegregátum (Bajcsy-Zsilinszky utca - Kinizsi utca - Gyár utca - Kórház utca mindkét oldala - Kórház utca meghosszabbított vonala a vasútig - vasút - Belterületi határ - Gyenis Antal utca)

Forrás: ITS

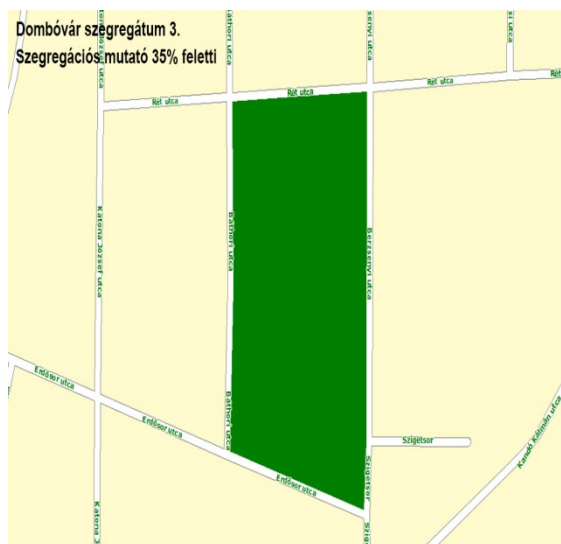
2. szegregátum: Mászlyony (Cinege utca – Fülemüle utca – Pacsirta utca – Fecske utca)

Forrás: ITS

Mászlyony egykor uradalmi puszta volt, bár Dombóvárhoz tartozik, annak belterületi határától több mint 5 kilométerre esik. A területen 128 fő lakik, a szegregációs mutatója közel hétszere a városi értéknek, 60%. Az elszigetelt külterületi lakóövezetben a 0-14 évesek aránya 32%, ez közel háromszorosa a városi mutatónak, a 60 évesek vagy annál idősebbek esetében ez az arány fordított: a mászlyonyi idősök aránya (9,4%) harmada a Dombóvár egészére vonatkozó értéknek (26,3%). A vezetékes ivóvízhálózat kiépítésre került, a szennyvízhálózat azonban nincs teljesen kiépítve. Közvilágítás minden utcában van.

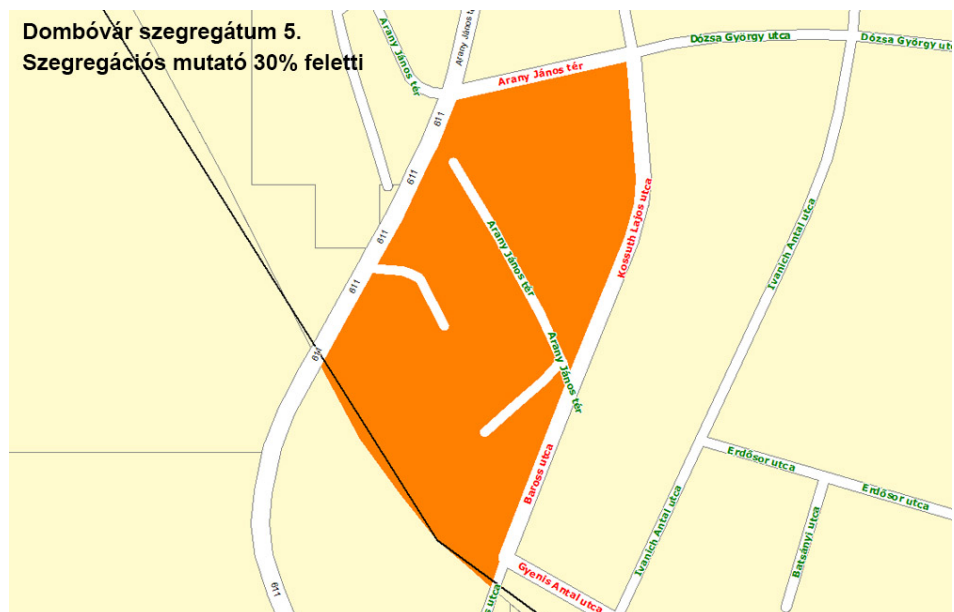
3. szegregátum: Szigetsor (Erdősor utca - Báthori utca - Rét utca - Bercsényi utca - Kandó Kálmán utca – Szigetsor)

Forrás: ITS

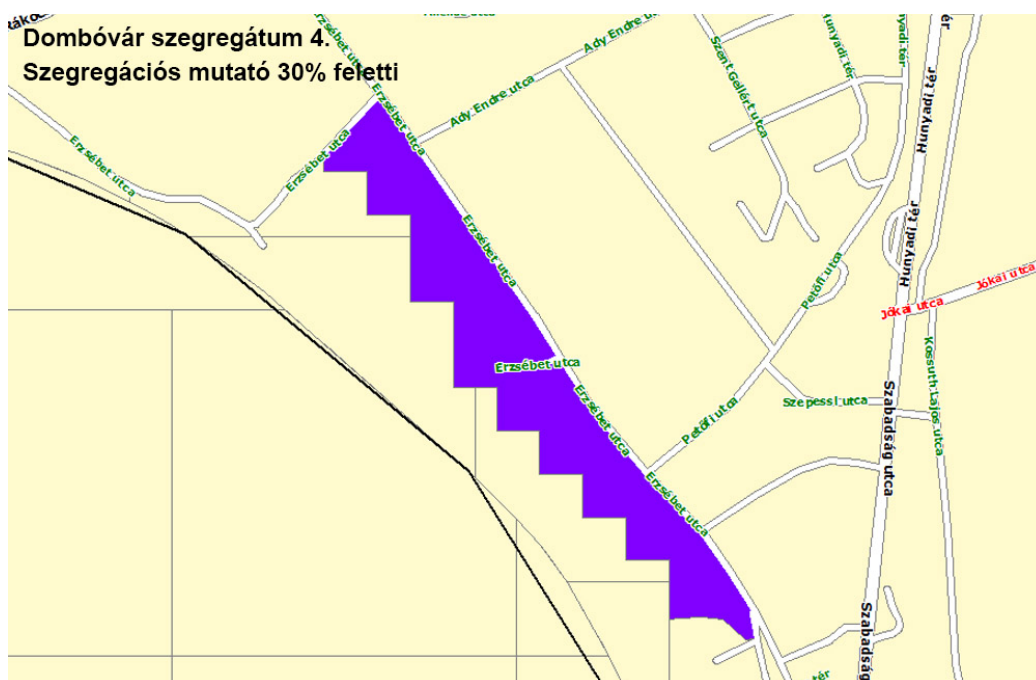
Szegregációval veszélyeztetett területek

1. szegregációval veszélyeztetett terület: Arany János téri szegregátum (Vasút - 611. sz. út - Arany János tér - Kossuth Lajos utca- Baross utca)

Forrás: ITS

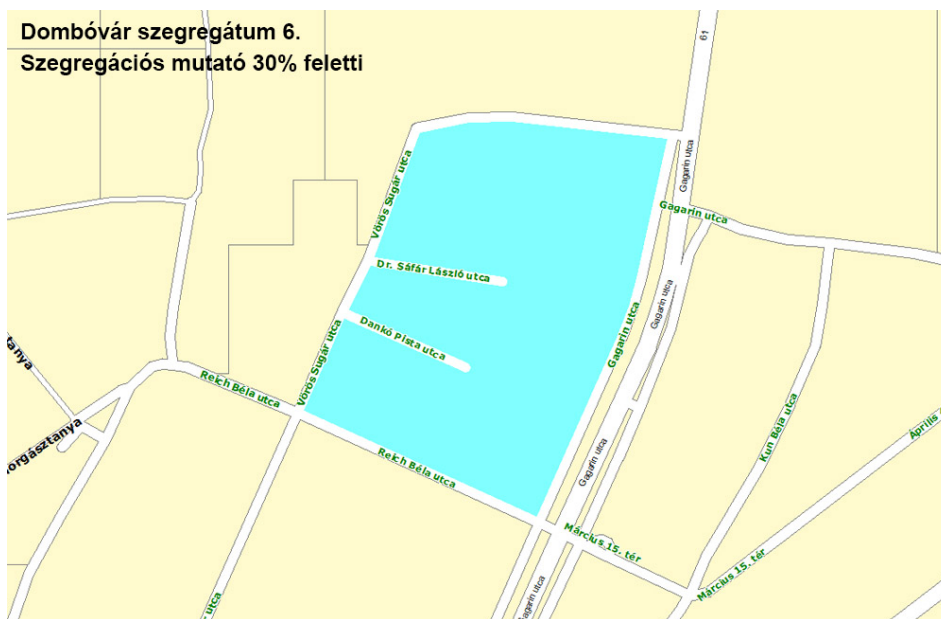
2. szegregációval veszélyeztetett terület: Erzsébet utcai szegregációval veszélyeztetett terület (Erzsébet utca nyugati oldala - Arany János tér és az Ady Endre út meghosszabbított vonala között)

Forrás: ITS

3. szegregációval veszélyeztetett terület: Gagarin utcai szegregációval veszélyeztetett terület (Gagarin utca - Reich Béla utca - Vörös Sugár utca)

Forrás: ITS

Szegregált területek rehabilitációja

A város a szegregált és szegregációval veszélyeztetett területek rehabilitációját tűzte ki célul. A városban található szegregált és szegregációval veszélyeztetett területek számossága miatt az akcióterületek kijelölése részben a fejlesztendő területek összevonásával kerültek kijelölésre. Az önkormányzat pályázat keretében kívánta megvalósítani a rehabilitációs programját, ezért az alábbi pályázatokat nyújtotta be, melyek sikeres elbírálás után jelenleg már a megvalósítás folyamatában vannak.

1. DARK - Dombóvári Akcióterületi Rehabilitáció Kakasdomb Erzsébet utca szegregációval veszélyeztetett területeken TOP 4.3.1-15
2. Mászlonny – oázis az agrársivatagban TOP 4.3.1-15
3. A dombóvári Szigetsor-Vasút szegregátumok rehabilitációja TOP 4.3.1-15

A projektek átfogó célja Dombóvár szegregációval veszélyeztetett területein - kiemelten a mélyszegénységben - élő roma és nem roma lakosság társadalmi integrációjának erősítése a szegregációval veszélyeztetett területek rehabilitálásával, az önkormányzati tulajdonú szociális lakásállomány felújításával. Cél a szegénység, a társadalmi és a munkaerő-piaci hátrányok újratermelődésének megállítása, valamint a közösségi és egyéni szintű társadalmi integráció feltételeinek megteremtése a helyi lakosság körében. Cél továbbá a műszaki szempontból leromlott állapotú városrész infrastrukturális fejlesztése, városrehabilitáció segítségével a lakófunkció erősítése, illetve a Kakasdomb-Erzsébet utca szegregációval veszélyeztetett területek hiányos, vagy teljes mértékben hiányzó szociális, közlekedési, közösségi és szabadidős funkcióinak bővítése.

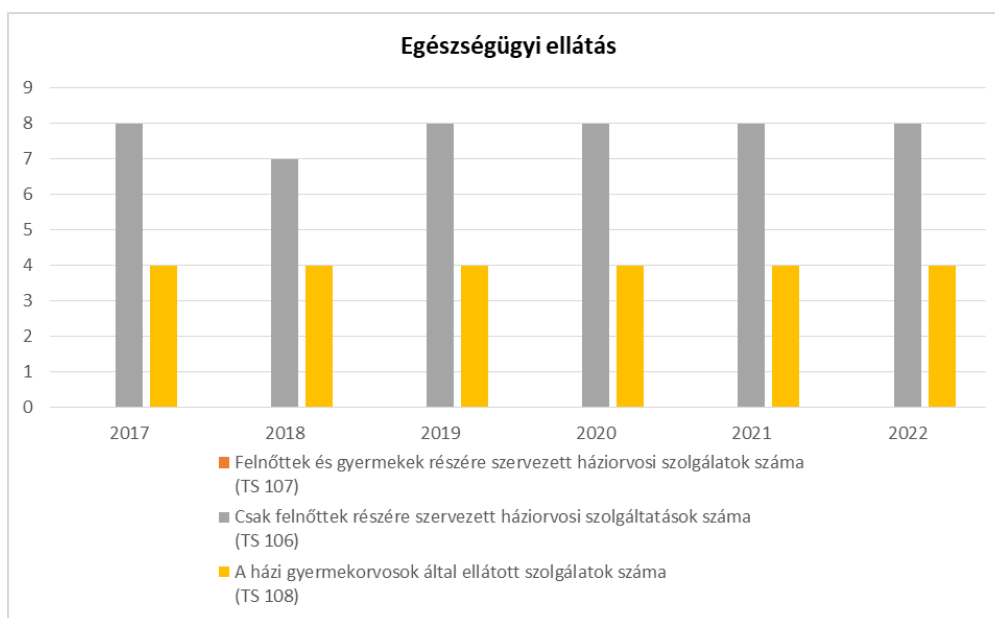
3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és

természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során. Az egyenlő bánásmóddhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik a felnőtt és a gyermek háziorvosi ellátásról. A városban 8 felnőtt, és 4 gyermek háziorvosi körzet került kialakításra, melyekben 8 háziorvos, és 4 házi gyermekorvos látja el a betegeket. Ellátatlan terület nincs, azonban a külterületekről az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz való hozzáférés a közlekedés miatt nehézkes.

A város lakosságának egészségi állapotát szemlélteti a közgyógyellátásra jogosult személyek száma. (A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás. Szociális juttatás, amely a gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök és az orvosi rehabilitáció céljából tb támogatással igénybe vehető gyógyászati ellátások beteg által fizetendő térítési díjához nyújt hozzájárulást.)

Közgyógyellátásra jogosultak 2015-2022 évben

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (fő)
2015	714
2016	769
2017	756
2018	760
2019	740

2020	739
2021	728
2022	152

Forrás: Járási Hivatal

A tartósan gondozásra szorulóknak otthoni ápolását ellátó személyek ápolási díjban részesíthetők, melyet a Járási Hivatal állapít meg. A Járási Hivataltól kapott adatok alapján az ápolási díjban részesülő személyek számát az alábbi táblázat tartalmazza. Az ápolási díjban részesülők száma az elmúlt években jelentősen visszaesett és tartósan alacsony számot mutat.

Ápolási díjra jogosultak 2015-2022 évben

év	Ápolási díjban részesülők száma (fő)
2015	170
2016	175
2017	172
2018	153
2019	104
2020	115
2021	115
2022	24

Forrás: Járási Hivatal

Prevenációs és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Dombóvár és a környék lakossága számára a prevenációs és szűrőprogramokhoz való hozzáférés a kórházban, a rendelőintézetben, és a szakrendelőkben megoldott. Dombóvár Város Önkormányzat Képviselő-testülete az egészségügyi alapellátás körzeteiről 15/2016. (III. 31.) sz. önkormányzati rendeletében határozta meg a háziorvosi, gyermek háziorvosi, védőnői és fogorvosi körzeteket. A védőnői körzetekben külön-külön meghatározva, hogy mely oktatási-nevelési intézmény tartozik a körzet kötelező ellátási területéhez.

Fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A kórházban rehabilitációs osztály működik, a gunarasi kórházban mozgásszervi, kardiológiai, és neurológiai problémák kezelésére, illetőleg Gunaras-fürdőben a mozgásszervi panaszok kezelésére van lehetőség.

A PRESIDIMUM Közhasznú Egyesület által fenntartott Reménység Napközi Otthon és Fejlesztő Iskola korai és speciális fejlesztési, gyógypedagógiai fejlesztési, mozgásfejlesztési programokat szervez, valamint nappali ellátást nyújt gyermekek és fiatalok számára. A felnőttek számára pedig nappali ellátást, foglalkoztatást.

A közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Dombóvár Város Önkormányzata 2021. január 1. napjától kezdődően – 10 éves határozott időtartamra - az Eatrend Kft.-n keresztül oldja meg a nevelési-oktatási intézményekben a közétkeztetést. A vállalkozó a jogszabályi előírásoknak megfelelően végzi a tevékenységét.

Sportprogramokhoz való hozzáférés

Az Önkormányzat a 2013-2018 évre szóló Sportkoncepciójában fogalmazta meg a sportpolitikáját. Célja, hogy a város egész lakossága számára biztosítsa a sportolás lehetőségét, kiemelten támogassa a gyermekek, fiatalok sportolását, testmozgását. E cél elérése érdekében azonban közös együttműködésre és összefogásra van szükség a településen működő nevelési-oktatási intézményekkel, sportegyesülettel, sportvállalkozásokkal.

Az Önkormányzat kiemelt feladatának tekinti, hogy a megváltozott gazdasági, társadalmi körülményekhez igazodva, a lehetőségek és pénzügyi feltételek figyelembevételével támogassa a dombóvári – elsősorban utánpótlás-neveléssel foglalkozó - sportszervezetek működését, az önkormányzati sportlétesítmények fenntartását, létesítmény-fejlesztések megvalósulását.

Alapvető célkitűzés az életminőség javítása, az egészséges életmód kialakítása, a felnövekvő nemzedék jó kondicionális erőnlétének elérése, a testmozgás megszerettetése. Továbbra is meghatározó feladatának tekinti a város vezetése a tömegsport, a szabadidősport és az utánpótlás-nevelés támogatását.

Az Önkormányzat 2024. év elejére egy - az előző évek gazdasági és társadalmi változásait széles körben figyelembe vevő - új Sportkoncepciót készít.

Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az önkormányzat a szociális szolgáltatásokról szóló 22/2003. (VIII.26.) számú rendeletében meghatározta, hogy a szociálisan rászorulóknak részére a következő ellátásokat biztosítja:

Alapellátások:

- a.) étkeztetés
- b.) házi segítségnyújtás
- c.) tanyagondnoki szolgálat
- d.) családsegítés
- e.) támogató szolgáltatás
- f.) közösségi ellátások pszichiátriai, illetve szenvedélybetegek részére
- g.) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- h.) nappali ellátások

Szakosított ellátások:

- a) intézményi átmeneti ellátás
- b) intézményi ápolást, gondozás

Az ellátásokat a rendelet mellékletében felsorolt intézmények, az ott meghatározott telephelyeken végzik.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

Közösségi élet szinterei, fórumai

Az önkormányzatnak szoros a kapcsolata a civil szervezetekkel, egyesületekkel. A képviselő-testület célul tűzte ki a civil szervezetek támogatását, a velük való kapcsolat fenntartását, és fejlesztését. A bíróságon bejegyzett szervezetek mellett ki kell emelni a klubokat, baráti társaságokat, szellemi műhelyeket, amelyek közérdekű tevékenységükkel jelentős szerepet töltenek be a város közéletében. A civil szervezetek száma 80-ra tehető, melyből a legtöbben egészségügyi, szociális, oktatási, kulturális, sport tevékenységet jelöltek meg fő tevékenységükként.

Az önkormányzat civil keret meghatározásával, és odaítélésével segíti a szervezetek működését, valamint – szükség szerint - infrastrukturális segítséget is nyújt (pl.: az egyesületek által szervezett eseményekhez helyszínt biztosít).

A civil szervezetek részt vesznek a városi rendezvények szervezésében. Az Önkormányzat 2021. évben létrehozta a Dombóvári Civil Szövetséget és annak képviseleti szervét a Dombóvári Civil Tanácsot, valamint „Dombóvári Civil Díj”-at alapított.

A civil szervezetek kapcsán meg kell említeni a városban működő sport szervezeteket is. Az Önkormányzat 2021. évben – a civil szervezetek mintájára - létrehozta a Dombóvári Sportszövetséget és annak képviseleti szervét a Dombóvári Sporttanácsot. A Dombóvári Sporttanács – azon túl, hogy a Dombóvári Sportszövetségben tagsággal rendelkező 23 sportegyesület képviseletét ellátja – sportügyekben az Önkormányzat tanácsadó szervezete.

Dombóvári Roma Nemzetiségi Önkormányzat

2014. évi választásokat követően, a Roma Nemzetiségi Önkormányzat a roma nemzetiséghez tartozók problémáinak megismerését, orvoslását, társadalmi hátrányaik enyhítését, a foglalkoztatás javítását, a nemzetiségi jogok hatékonyabb érvényesítését és képviseletét tűzte ki célul.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat havi rendszerességgel közösségi rendezvényt szervezett, melynek keretében hagyományőrző jelleggel a roma gyerekeknek kézműves és kulturális foglalkozást, helyi roma zenészek részvételével zenés-táncos programot, a hagyományőrző helyi roma civil szervezetek és önkéntesek részvételével roma ételek elkészítését, továbbá a Magyarországi Metodista Egyház Dombóvári Körzete lelkészének részvételével metodista vallási programot biztosított roma nyelvű tolmácsolással.

3.8 A Roma Nemzetiségi Önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat 2023. év első felében működésképtelenné vált, ezért tevékenységét már nem a korábbi hivatalos keretek közt végzi.

3.9. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A város lakossága nagy arányban szorul rá a különböző – önkormányzat által nyújtott – szociális ellátásokra.	A meglévő szociális ellátások fenntartása, esetleges bővítése, a jövedelemhatárok folyamatos felülvizsgálata.
Fokozatosan és folyamatosan romlik a mélyszegénységben élők egészségügyi állapota.	Egészségmegőrző programok biztosítása, ingyenes szűrővizsgálatok népszerűsítése.
A célcsoport számottevő része alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik, illetve szakképzetlen, Elhelyezkedésükre nagyon kevés az esély.	Közfoglalkoztatási munkaprogram fenntartása, esetleges bővítése (alacsony iskolai végzettségű személyek foglalkoztatása) Képzésben való részvétel elősegítése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői

A gyermekek (0-18 éves) száma az elmúlt évek során mind országos, mind települési szinten folyamatosan csökkent.

Gyermekekori népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	8 672	9 603	18 275	47,45%	52,55%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			462	2,53%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 169	1 036	2 205	6,40%	5,67%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	231	263	494	1,26%	1,44%
Forrás: TeIR, KSH Tstar					

A gyermekek számának csökkenését mind az élveszületések számának csökkenése, mind a belföldi vándorlás negatívan befolyásolja.

Veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzübeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat, melynek keretében pénzübeli és természetben ellátásokat, személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokat, a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátásokat, valamint a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések biztosítanak.

Pénzübeli és természetbeni ellátások:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- gyermekétkeztetés,
- gyermektartásdíj megelőlegezése,
- az otthonteremtési támogatás

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- gyermekjóléti szolgáltatás,
- gyermekek napközbeni ellátása,
- gyermekek átmeneti gondozása,
- Biztos Kezdet Gyerekház

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- otthont nyújtó ellátás,
- utógondozói ellátás,
- területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,
- védelembe vétel,
- családbafogadás,
- ideiglenes hatályú elhelyezés,
- nevelésbe vétel,
- nevelési felügyelet elrendelése,
- utógondozás elrendelése,
- utógondozói ellátás elrendelése,
- megelőző pártfogás elrendelése.

Védelembe vett és veszélyeztetett gyermekek

A **védelembe vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi. A gyámhatóság a Család- és Gyermekjóléti Központ (ESZI) javaslatát figyelembe veszi. (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A Járási Hivatal Gyámhivatala a Család- és Gyermekjóléti Központ (ESZI) javaslatának figyelembevételével – a fentiekén túl - védelembe veheti a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiatakorút, vagy a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket, vagy a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatakorút. A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	40	n.a.
2018	44	n.a.
2019	49	87
2020	25	72
2021	37	58
2022	50	39

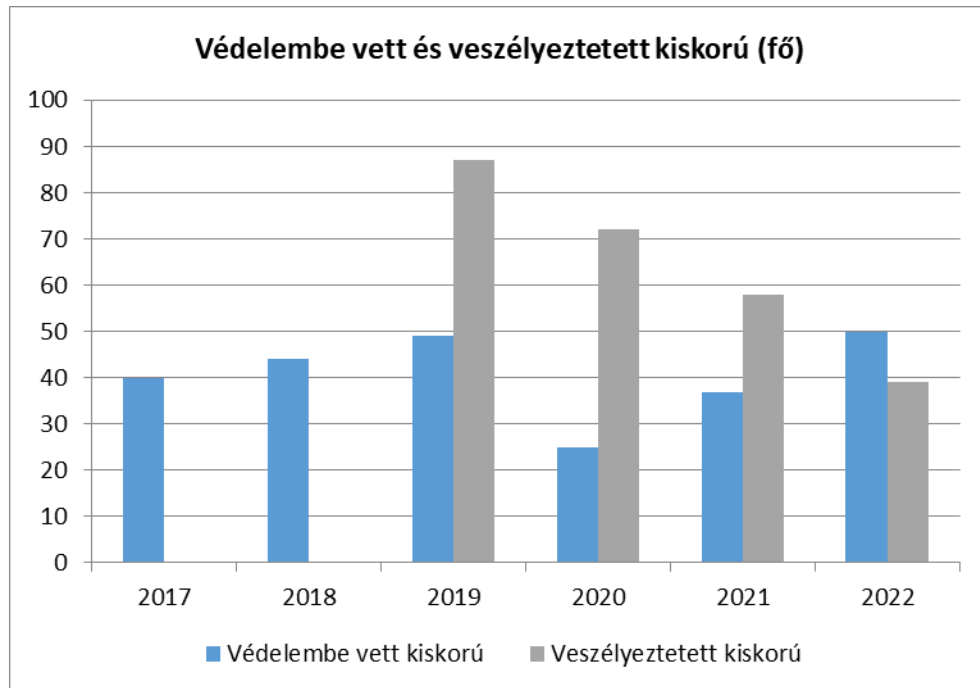
Forrás: TeIR, KSH Tstar

Védelembe vételre legtöbbször az iskolai igazolatlan mulasztás, a gyermekgondozás, -nevelés elhanyagolása, a gyermek/fiatalkorú által elkövetett bűncselekmény, szabálysértés, illetőleg bántalmazás miatt kerül sor. A védelembe vétel keretében elrendelt intézkedések zöme figyelmeztetés (gyermek, szülő magatartási szabályok meghatározására, megváltoztatására).

A védelembe vétel eredményességét szükség szerint, de legalább évente felül kell vizsgálni, melyben a Gyermekjóléti Szolgálat kirendelt családgondozója nyújt segítséget.

A veszélyeztetettség és a súlyos problémák kialakulásának megelőzésében meghatározó szerepe van a jelzőrendszer tagjainak szoros együttműködésének. Az ESZI Család- és Gyermekjóléti Központba érkezett bejelentések elsősorban a gyermek elhanyagolásával (érzelmi, fizikai), a család életvitelével, valamint családi konfliktusokkal kapcsolatosak voltak. A köznevelési intézmények az igazolatlan hiányzásokkal, magatartási- és beilleszkedési problémákkal kapcsolatos jelzésekkel fordultak a Központba.

A korábbi éveket is figyelembe véve a veszélyeztetett kiskorúak száma jelentősen csökkent ugyan, de az elmúlt három évben jelentősen megemelkedett a védelembe vett kiskorúak száma, vagyis egyre több esetben szükséges a gyámügyi hatóság beavatkozása.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

A 2013. szeptember 1. napjától hatályos, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 67/A. § (1) bekezdése alapján **hátrányos helyzetű** az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

A Gyvt. 67/A. § (2) alapján **halmozottan hátrányos helyzetű**

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos rendelkezések értelmében, a védelembe vétel elrendelése esetén, illetőleg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, továbbá a

hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításáról szóló határozat meghozatalával egyidejűleg tájékoztatni kell a szülőt azokról a kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek a gyermeket megillettek. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet megállapító határozatot meg kell küldeni a köznevelési intézménynek is.

A hátrányos helyzetű tanulók segítése érdekében az iskolák gyakran élnek a kínálkozó pályázati lehetőségekkel is pl.: Arany János Tehetséggondozó program.

Hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 2015. évben

	összesen	Köznevelési intézménnyel nincs jogviszonyuk	Óvodai jogviszonnyal rendelkezők	általános iskolai jogviszonnyal rendelkezők v	középiskolai jogviszonnyal rendelkezők	szakképzésben v. főiskolai jogviszonnyal rendelkezők 18 éven felüliek
Hátrányos helyzetű gyermekek (fő)	35	1	4	20	10	-
Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek (fő)	36	-	-	26	10	-

Forrás: Önkormányzati adatok

Hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 2016. évben

	összesen	Köznevelési intézménnyel nincs jogviszonyuk	Óvodai jogviszonnyal rendelkezők	általános iskolai jogviszonnyal rendelkezők v	középiskolai jogviszonnyal rendelkezők	szakképzésben v. főiskolai jogviszonnyal rendelkezők 18 éven felüliek
Hátrányos helyzetű gyermekek (fő)	160	3	25	80	52	-
Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek (fő)	39	-	-	28	11	-

Forrás: Önkormányzati adatok

Hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 2017. évben

	összesen	Köznevelési intézménnyel nincs jogviszonyuk	Óvodai jogviszonnyal rendelkezők	általános iskolai jogviszonnyal rendelkezők v	középiskolai jogviszonnyal rendelkezők	szakképzésben v. főiskolai jogviszonnyal rendelkezők 18 éven felüliek
Hátrányos helyzetű gyermekek (fő)	242	7	38	126	70	1
Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek (fő)	28	-	1	17	10	-

Forrás: Önkormányzati adatok

Hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 2018. évben

	összesen	Köznevelési intézménnyel nincs jogviszonyuk	Óvodai jogviszonnyal rendelkezők	általános iskolai jogviszonnyal rendelkezők v	középiskolai jogviszonnyal rendelkezők	szakképzésben v. főiskolai jogviszonnyal rendelkezők 18 éven felüliek
Hátrányos helyzetű gyermekek (fő)	204	12	36	101	53	2
Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek (fő)	7	-	1	6	-	-

Forrás: Önkormányzati adatok

Hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 2019. évben

	összesen	Köznevelési intézménnyel nincs jogviszonyuk	Óvodai jogviszonnyal rendelkezők	általános iskolai jogviszonnyal rendelkezők v	középiskolai jogviszonnyal rendelkezők	szakképzésben v. főiskolai jogviszonnyal rendelkezők 18 éven felüliek
Hátrányos helyzetű gyermekek (fő)	223	20	54	102	46	1
Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek (fő)	9	-	1	8	-	-

Forrás: Önkormányzati adatok

Hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 2020. évben

	összesen	Köznevelési intézménnyel nincs jogviszonyuk	Óvodai jogviszonnyal rendelkezők	általános iskolai jogviszonnyal rendelkezők v	középiskolai jogviszonnyal rendelkezők	szakképzésben v. főiskolai jogviszonnyal rendelkezők 18 éven felüliek
Hátrányos helyzetű gyermekek (fő)	230	35	53	104	33	5
Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek (fő)	8	-	1	7	-	-

Forrás: Önkormányzati adatok

Hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 2021. évben

	összesen	Köznevelési intézménnyel nincs jogviszonyuk	Óvodai jogviszonnyal rendelkezők	általános iskolai jogviszonnyal rendelkezők v	középiskolai jogviszonnyal rendelkezők	szakképzésben v. főiskolai jogviszonnyal rendelkezők 18 éven felüliek
Hátrányos helyzetű gyermekek (fő)	202	24	45	100	25	8
Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek (fő)	4	-	1	3	-	-

Forrás: Önkormányzati adatok

Hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 2022. évben

	összesen	Köznevelési intézménnyel nincs jogviszonyuk	Óvodai jogviszonnyal rendelkezők	általános iskolai jogviszonnyal rendelkezők v	középiskolai jogviszonnyal rendelkezők	szakképzésben v. főiskolai jogviszonnyal rendelkezők 18 éven felüliek
Hátrányos helyzetű gyermekek (fő)	230	25	48	114	32	11
Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek (fő)	5	-	2	2	1	-

Forrás: Önkormányzati adatok

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt.-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. (Gyvt. 18. § (1) bekezdés a) pont). A jogosultság megállapítása során a jövedelmi és vagyoni helyzetet is vizsgálni kell (Gyvt. 19. §).

Év	Jogosultak száma
2015	584
2016	557
2017	445
2018	367
2019	342
2020	286
2021	81
2022	194

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számának csökkenése eredeztethető a gyermekek számának csökkenéséből is.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás a rendszeres gyermekvédelmi támogatásra jogosult gyermek gyámjával rendelt hozzátartozója részére állapítható meg, ha a gyermek tartására köteles és nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban vagy időskorúak járadékában részesül. A támogatás havi összege - gyermekenként – a szociális vetítési alap összegének 22 százaléka. Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezmény folyósítása 2022. évben 7 gyermek jogán történt. Az ellátásra való jogosultság feltételeit a gyermekvédelmi törvény szabályozza.

A Gyvt. 20/A. § (1) bekezdése alapján a gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

- a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,
- b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

alapösszegű természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában, feltéve, hogy a gyermek, fiatal felnőtt az a) és b) pont szerinti időpontban a gyámhatóság határozata alapján nem minősül a 67/A. §-ban foglaltak szerint hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek.

(2) A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a 67/A. § szerinti hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a gyámhatóság határozata alapján

- a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,
- b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

emelt összegű természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában.

Jelenleg az alapösszegű támogatás 6.000,- Ft, a hátrányos illetve halmozottan hátrányos gyermekeknek járó támogatás 6.500,- Ft, melyet a Gyvt. 20/A. § (2) bekezdése értelmében pénzbeli támogatásként kapnak meg a jogosultak.

Gyermek jogán járó helyi juttatások

Dombóvár Város Önkormányzata különös figyelmet fordít a gyermekes családok támogatására, ezért Szociális Rendeletében több olyan támogatási formát határozott meg, mellyel segítséget nyújt ezeknek a családoknak.

Iskolakezdési támogatás

Az iskolakezdési támogatást az a szülő, nevelőszülő, gyám igényelheti, aki a köznevelési intézménybe járó gyermekére való tekintettel rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre nem jogosult, és a családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 400%-át, továbbá a gyermek általános iskolai vagy középiskolai jogviszonnyal rendelkezik. A támogatás összege gyermekenként 10.000,- Ft. Ezzel a támogatással az Önkormányzat azokat a családokat próbálja segíteni, akik éppen kiesnek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságból, azonban az iskolakezdés terhet ró a családra.

2022. évben 151 gyermek jogán állapítottunk meg iskolakezdési támogatást, ami 89 fő kérelmezőt jelent.

Utazási támogatás

2017. október 01. napjától az Önkormányzat települési támogatásként utazási költségtérítést nyújt a Dombóvár város közigazgatási területéhez tartozó kül- és belterületi lakott területeken – különösen Mászlony, Szilfás, Kiskonda, Szarvasd, Nagykonda pusztán – lakóhellyel rendelkező azon szülő részére

- a) akinek a gyermeke dombóvári köznevelési intézménybe helyközi autóbuszjáratral jár, és
- b) a szülő vállalja, hogy a gyermeket az intézménybe és onnan haza kíséri, továbbá a
- c) családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 250%-át, egyedül élő esetén annak 300%-át, valamint
- d) a gyermek utaztatása más szervezett módon nem megoldott.

2022. évben egy kérelmező részére biztosítottunk bérletet Dombóvár-Szarvasd útvonalra, aki azóta is folyamatosan igénybe veszi ezt a támogatást.

Gyermek születésének támogatása

Az a szülő, aki igazolni tudja, hogy a gyermek születésének időpontjában legalább egy éve Dombóváron bejegyzett lakcímmel rendelkezik, és a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 500%-át, gyermekenként 25.000,- Ft-os pénzbeli támogatásban részesülnek, melyet a gyermek születését követő 90. napig lehet igényelni.

A 2022. évben 21 fő részére biztosítottunk támogatást erre a célra.

Védőoltások megvásárlásának támogatása

Az önkormányzat számára fontos, a lakosság egészségi állapotának, életminőségének javítása. Ezért szociális ellátásként pénzbeli támogatást nyújt

- a 65. életévüket betöltött felnőtteknek, akiknek a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 400%-át, valamint
- azon 14. életévüket betöltött gyermekek, akiknek a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 400%-át.

A támogatás mértéke a védőoltás árának 100 %-a, de legfeljebb 20.000,-Ft.

A támogatás pneumococcus baktérium által okozott fertőzések elleni és meningococcus baktérium által okozott fertőző agyhártyagyulladás és szepszis elleni térítésköteles védőoltások beszerzéséhez adható.

A védőoltások beszerzésének támogatását 2018. évben kérték utoljára.

Gyermekétkeztetés

Kedvezményes gyermek-étkeztetés: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére. Dombóvár város gyermekétkeztetését 2021. január 1. napjától – vásárolt szolgáltatás útján - az Eatrend Kft.-n keresztül látja el.

Étkezési adagszámok köznevelési intézményekben 2022. évben

Bölcsődei és óvodai gyermek adagszámok összesítője 2022. év				
megnevezés	50%-os kedvezmény	100% kedvezmény	kedvezmény nélküli, teljes árat fizető	adagszám összesen
Bölcsőde	0	8 249	3 625	11 874
Szivárvány Óvoda	0	24 106	2 454	26 560
Zöld Liget Óvoda	0	16 889	341	17 230
Százszorszép Óvoda	0	20 682	1 805	22 487
Összesen	0	69 926	8 225	78 151

Általános iskolai adagszámok alakulása 2022. év

megnevezés	csak ebéd				háromszori étkezés			
	50%-os kedvezmény	100% kedvezmény	kedvezmény nélküli, teljes árat fizető	adagszám összesen	50%-os kedvezmény	100% kedvezmény	kedvezmény nélküli, teljes árat fizető	adagszám összesen
Evangélikus Ált. Iskola	6 774	1 893	11 588	20 255	6 792	14 737	8 418	29 947
József Attila Ált. Iskola	6 387	1 732	24 144	32 263	10 891	7 191	20 710	38 792
TM-i EGYMI Móra Ferenc Ált. Iskola	1 139	169	0	1 308	4 855	6 767	0	11 622
Móra Ferenc Ált. Iskola Fejlesztő Iskola Telephelye	221	0	0	221	521	678	28	1 227
Illyés Gyula Gimnázium (kisgimnázium)	2 411	0	6 577	8 988	0	0	0	0
Összesen	16 932	3 794	42 309	63 035	23 059	29 373	29 156	81 588
Összesen								
	50%-os kedvezmény	100% kedvezmény	kedvezmény nélküli, teljes árat fizető	adagszám összesen				
	13 566	16 630	20 006	50 202				

17 278	8 923	44 854	71 055
5 994	6 936	0	12 930
742	678	28	1 448
2 411	0	6 577	8 988
39 991	33 167	71 465	14 4623

Középiskolai adagszámok alakulása 2022. év				
	csak ebéd			
megnevezés	50%-os kedvezmény	100%-os kedvezmény	kedvezmény nélküli, teljes árat fizető	adagszám összesen
Illyés Gyula Gimnázium	243	0	80	323
Tolna Megyei SZC Apáczai CS. J. Technikum és Kollégium	879	68	667	1 614
MMSZ Esterházy M. Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium	919	1 325	862	3 106
Összesen	2 041	1 393	1 609	5 043

Középiskolai adagszámok alakulása 2022. év				
	háromszori étkező (kollégium)			
megnevezés	50%-os kedvezmény	100%-os kedvezmény	kedvezmény nélküli, teljes árat fizető	adagszám összesen
Illyés Gyula Gimnázium	0	0	0	0
Tolna Megyei SZC Apáczai CS. J. Technikum és Kollégium	2 319	240	4 245	6 804
MMSZ Esterházy M. Technikum, Szakképző Iskola és	693	587	848	2 128

Kollégium				
Összesen	3 012	827	5 093	8 932

összesen				
megnevezés	50%-os kedvezmény	100% kedvezmény	kedvezmény nélküli, teljes árat fizető	adagszám összesen
Illyés Gyula Gimnázium	243	0	80	323
Tolna Megyei SZC Apáczai CS. J. Technikum és Kollégium	3 198	308	4 912	8 418
MMSZ Esterházy M. Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium	1 612	1 912	1 710	5 234
Összesen	5 053	2 220	6 702	13 975

Szünidei gyermekétkeztetés

A Gyvt rendelkezésének megfelelően a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja. A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon, iskolás korú gyermekek esetén a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

Dombóváron a 2022-es évben az ingyenes szünidei étkeztetést a tavaszi szünetben 19, nyári szünetben 38, őszi szünetben 0, téli szünetben 11 gyermek vette igénybe. Az étkezés elviteles formában történik a szolgáltató főzőkonyhájáról (7200 Dombóvár, Földvár u. 16.)

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete

Az orosz-ukrán háború miatt Magyarországra menekült ukrán állampolgárságú gyermekek közül jelenleg csak egy kislány részesül az Önkormányzat általi ellátásban. (Édesanyjával együtt az Önkormányzat egyik bérlakásában lakik.) A gyermek egy dombóvári általános iskolába jár és az oktatási intézményben biztosítunk számára étkeztetést.

A településen több olyan család van, akik Ukrajnából munkavállalási céllal érkeztek Magyarországra, Dombóvárra. A gyermekek a helyi oktatási intézményekben tanulnak.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A pusztákról az óvodások és az általános iskolások a város oktatási-nevelési intézményeibe járnak. Az önkormányzat fontosnak tartja, hogy a szegregátum területén szinte állandó jelleggel elérhető legyen a családsegítő- és szociális munkás szolgáltatás, mivel a célcsoporttal így könnyebben lehet az ilyen jellegű munkához nélkülözhetetlen bizalmi viszonyt kiépíteni. A 2023-ban megvalósított TOP-os pályázataival az Önkormányzat a szegregátumokban (pl. Mászlony, Kakasdomb) közösségi tereket hozott létre, ahol a szakemberek gyakrabban vannak jelen. Szintén pályázati forrásokból a szegregátumokban önkormányzati lakások újultak meg az ott élő gyermekek élhetőbb lakhatási körülmények biztosítása érdekében.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Védőnői ellátás jellemzői

A védőnői szakszolgálat Dombóvár közigazgatási területét lefedi, ellátatlan terület nincs. A védőnők utcák szerinti bontásban látják el feladataikat, valamint minden védőnői körzethez meghatározásra került, hogy mely oktatási-, nevelési intézményben látja el a védőnői feladatokat.

Jelenleg 9 védőnő végzi tevékenységét Dombóváron, ebből 8 területi védőnő, akik oktatási intézményben is látnak el iskola egészségügyi feladatokat, és van 1 főállású iskolai védőnő.

Védőnők által ellátottak 2022. évben

Védőnői körzet	Várandós anyák	0-7 éves korú gyermekek (fő)	Otthon gondozott tanköteles korú gyermek (fő)	Oktatási intézménybe járó gyermekek (fő)	Gyógypedagógiai oktatásban ellátott tanulók (fő)
I. (csak iskolavédőnő)	-	-	-	764	100
II. (vegyes)	10	112	-	84	8
III. (vegyes)	17	151	-	120	9
IV. (vegyes)	10	148	-	258	13
V. (vegyes)	15	141	-	259	12
VI. (iskola nem tartozik hozzá)	7	187	-	0	0
VII. (vegyes)	11	124	-	97	97
VIII. (vegyes)	1	8	-	588	14
IX. (vegyes)	3	38	-	471	3

Forrás: Védőnői adatszolgáltatás

Gyermekorvosi ellátás jellemzői

A gyermekorvosi ellátás a városban megoldott. A képviselő-testület rendeletében meghatározta a város közigazgatási területén területi ellátási kötelezettséggel rendelkező házi gyermekorvosi körzeteket. A

városban 4 gyermekorvosi körzet került kialakításra. Gyermek szakorvosi ellátás a kórházban biztosított, kiemelt esetekben Kaposváron, illetve Pécssett elérhető.

A házi gyermekorvosok jó kapcsolatot alakítottak ki az ESZI Család- és Gyermekjóléti Központtal. A házi gyermekorvosok az esetkonferenciákon részt vesznek, a jelzőrendszer részesei.

0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igénye

A Presidium Közhasznú Egyesület korai és speciális fejlesztési, gyógypedagógiai fejlesztési, mozgásfejlesztési programokat végez, valamint nappali ellátást nyújt gyermekek és fiatalok számára.

A Pedagógiai Szakszolgálat által nyújtott korai fejlesztés pár hetes kortól 5 éves korig tart, mely a komplex diagnosztikai vizsgálatot a gyógypedagógia és mozgásfejlesztést, valamint a különböző terápiás eljárásokat magába foglaló fejlesztés.

Gyermekjóléti alapellátás

Az Möt. alapján a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások biztosítása a helyi önkormányzat kötelező feladata. A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A gyermekjóléti szolgáltatást az önkormányzat az ESZI-n keresztül biztosítja. Az ESZI tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez, figyelmekkel kíséri a 0-18 éves gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

Személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások

1. Gyermekek napközbeni ellátása:

Bölcsőde: a városban 1 bölcsőde működik, a Dombóvári Szivárvány Óvoda Tündéerkert Bölcsődéje. A Bölcsőde engedélyezett férőhelyeinek szám 2022. szeptember 1. napja óta 84 fő.

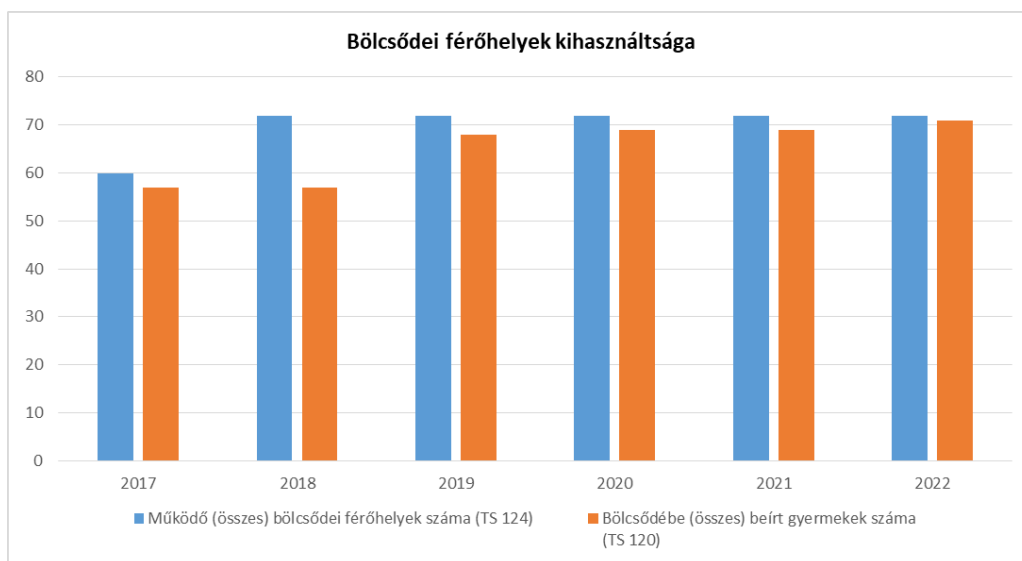
Bölcsődei engedélyezett és beírt gyermekek száma 2015-2022 évben

év	Engedélyezett férőhelyek száma	Beírt gyermekek száma
2015	60	60
2016	60	59
2017	60	58
2018	72	66
2019	72	68
2020	72	71
2021	72	69
2022	84	84

Forrás: TeIR, intézményi adatok

A beírt gyermekek száma meglehetősen alacsony, mert első ránézésre úgy tűnhet, hogy a férőhelyszám nincs teljesen kihasználva. A látszat ellenére a bölcsőde teljes kihasználtsággal működik, viszont a sajátos nevelési igényű (SNI) és a korai fejlesztésre szoruló gyermekeket - a vonatkozó jogszabályok szerint - a létszám megállapításánál 2 főnek kell tekinteni. (2016. év – 1 fő SNI; 2017. év – 2 fő SNI; 2018. év – 2 fő SNI, 2 fő korai fejlesztésre szoruló; 2019. év – 1 fő SNI, 2 fő korai fejlesztésre szoruló, 2021. év - 1 fő SNI, 2 fő

korai fejlesztésre szoruló) 2022. évben 1 fő SNI-s és 8 fő korai fejlesztésre szoruló gyermek vett részt bölcsődei ellátásban. (Ha a kisgyermek SNI-jét vagy korai nevelésre-gondozásra való jogosultságát év közben állapítják meg, a csoportlétszám átléphető.) A bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek korai fejlesztését a TMPSZ Dombóvári Tagintézményéből 2 fő fejlesztőpedagógus a bölcsődében biztosított tárgyi feltételek mellett végzi.

A bölcsődei felvétel során figyelembe veszik a szociális szempontokat is (egyedülálló szülő nevel, a családban a kiskorú gyermekek száma meghaladja a 3 főt, szülő betegsége, munkanélkülisége, alacsony jövedelme indokolja). A bölcsődében 3 gondozási egységben 5 csoportban történik az ellátás.

Családi napközi nem működik Dombóváron.

a) Óvodai ellátás

Dombóváron óvodai ellátást az alábbi intézményekben lehet igénybe venni:

1. Dombóvári Szivárvány Óvoda
Tagintézményei: - Szivárvány Óvoda (székhely óvoda)
- Zöld Liget Tagóvoda
- Százsorszép Tagóvoda
2. Margaréta Református Óvoda
3. Dombóvári Árpád-házi Szent Erzsébet Katolikus Óvoda

A fentiek alapján 5 óvodai feladatellátási hellyel rendelkezik a város. Dombóváron az intézmények valamennyi óvodai felvétel iránti igényt ki tudnak elégíteni.

Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoport Dombóváron nincs. Az önkormányzati fenntartású óvodákban a gyerekek fejlesztését az óvodapedagógusokon kívül, a pedagógiai szakszolgálat utazó logopédusai, fejlesztőpedagógusai és gyógytestnevelői látják el. A gyógytestnevelés mindhárom óvodában megoldott, a székhely óvodában (Dombóvári Szivárvány Óvoda) gyógytestnevelői végzettséggel is rendelkező óvodapedagógus látja el a feladatot.

Sajátos nevelési igényű (SNI) gyermek minden intézményben van. 2023. októberi statisztika alapján az alábbi eloszlásban:

- Dombóvári Szivárvány Óvoda 4 fő (2,7%)
- Dombóvári Szivárvány Óvoda Százsorszép tagóvoda 3 fő (2,3%)
- Dombóvári Szivárvány Óvoda Zöld Liget Tagóvoda 1 fő (1,05%)

Az SNI gyermekek fejlesztését a Tolna Megyei EGYMI és a Tolna Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Dombóvári gyógypedagógusai, logopédusai végzik.

A Dombóvári Szivárvány Óvodai épületében található tanuszoda költségtérítéssel biztosítja a lehetőséget a középső- és nagycsoportos gyermekek vízhez szoktatásához, úszás oktatásához.

A tanuszoda várhatóan 2023. év végén kezdi meg újra működését.

Intézmény	Év	Óvodai férőhelyek száma	Óvodába beírt gyermekek (fő)	Óvodai csoportok száma	Óvodai nevelést igénylők száma a férőhelyek arányában (%)
Dombóvári Szivárvány Óvoda (székhely)	2017	165	156	6	94,5
Százszorszép Tagóvoda		140	115	5	82,1
Zöld Liget Tagóvoda		120	105	4	87,5
Dombóvári Szivárvány Óvoda (székhely)	2018	165	159	6	96,3
Százszorszép Tagóvoda		140	115	5	82,1
Zöld Liget Tagóvoda		120	102	4	85
Dombóvári Szivárvány Óvoda (székhely)	2019	165	162	6	98,1
Százszorszép Tagóvoda		120	98	4	81,7
Zöld Liget Tagóvoda		140	119	5	85
Dombóvári Szivárvány Óvoda (székhely)	2020	165	132	6	80
Százszorszép Tagóvoda		120	96	4	80
Zöld Liget Tagóvoda		140	124	5	88,6
Dombóvári Szivárvány Óvoda (székhely)	2021	165	151	6	91,5
Százszorszép Tagóvoda		120	88	4	73,3
Zöld Liget Tagóvoda		150	133	6	88,7
Dombóvári Szivárvány Óvoda	2022	165	158	6	95,8

(székhely)					
Százsorszép Tagóvoda		140	124	5	88,6
Zöld Liget Tagóvoda		120	98	4	81,7
Dombóvári Szivárvány Óvoda (székhely)	2023	165	144	6	87,2
Százsorszép Tagóvoda		140	128	5	91,4
Zöld Liget Tagóvoda		120	95	4	79,1

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

b) Iskolai napközi és tanulószoba

Igénybevétele 10-12 éves korig jellemző. A gyermekek tanulásának támogatása, segítése érdekében több szaktanár vesz részt a napközbeni ellátás biztosításában, szükség esetén korrepetálást szerveznek, fejlesztő foglalkozást tartanak.

c) Nyári napközis tábor

Az ESZI Család – és Gyermejjóléti Központja a 2023-as évben is a nyári szünetben két turnusban 30 gyermek részvételével tábort szervezett a 6-14 éves korosztálynak. A tábor az Erzsébet Tábor Alapítvány támogatásával szerveződött, melynek keretében a gyermekek részére térítésmentesen biztosították a szolgáltatásokat (programok, étkezés). A tábor programjaiban szerepelt többek között intézménylátogatás és bemutatás, játékos, interaktív beszélgetés (Dombóvári Rendőrkapitányság, Tűzoltóság, Zeneiskola), melyeken a gyermekek élményszerűen ismerkedhettek meg ezekkel a foglalkozásokkal. Mozgásos sporttevékenységekre - airsoft, karate, box, ugrókötel, kerékpár-akadálypálya, kirándulás, játszótéri szabad program -, és kevésbé aktív beltéri foglalkozásokra - lufi hajtogatás, kézműves foglalkozások, társasjátékozás, filmnézés, arcfestés - is volt lehetősége a résztvevőknek. Mindkét turnusban 1-1 napot Gunarasban töltöttek el a résztvevők.

Az Önkormányzat tulajdonában álló gunarasi ingatlanban 2021. óta szervezünk ifjúsági tábort. 2021. évben a tábort a gyermekek még részvételi díj ellenében vehették igénybe, ám 2022-ben és 2023-ban is az Önkormányzat támogatást nyert az Erzsébet Tábor Alapítványtól, így tavaly 4, az idei évben 2 turnusban 20-20 hátrányos helyzetű gyermek táboroztatását tudta térítésmentesen megvalósítani.

2. Gyermekek átmeneti gondozása

Az ESZI Család – és Gyermejjóléti Központ által nyújtott gondozás, melynek formái a helyettes szülői ellátás, valamint a Családok Átmeneti Otthona.

Krizishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A gyermekjóléti szolgáltatás alapvető prevenciós feladata az észlelő és jelzőrendszer működtetése, mely lehetővé teszi mindazoknak a szakembereknek az együttműködését, akik bárhol és bármilyen formában kapcsolatba kerülnek a gyermekkel. A cél, hogy minden szakember ismerje fel a gyermekek problémáit, törekedjen azok saját eszközökkel történő enyhítésére, vagy megszüntetésére, valamint – szükség esetén – kezdeményezze a más szakemberekkel való együttműködést.

Krízishelyzet esetén a **Családok Átmeneti Otthona** az átmenetileg otthontalanná vált szülők és gyermekek számára biztosítja az átmeneti lakhatást.

Az Otthonban szociális és mentálhigiénés gondozást, jogi- és pszichológiai tanácsadást, nevelési-családtervezési tanácsadást is biztosítanak. A családok támogatása során a szociális munka – krízisintervenció, családsegítés, családgondozás, a mentálhigiénés segítés –, ventiláció biztosítása, információ nyújtás és a tanácsadás módszereivel dolgoznak.

A **helyettes szülői hálózat** keretében a helyettes szülő az átmeneti gondozást igénylő gyermeket saját háztartásába fogadja, elkészíti a gyermek egyéni gondozási-nevelési tervét, melyben részt vesznek a szülők és a gyermekjóléti szolgálat munkatársa is.

Egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A Család- és Gyermekjóléti Központ munkatársai több éve a nyári időszakban - Erzsébet Tábort keretében - szabadidős programokat szerveznek a városban élő, rászoruló gyermekek részére.

2021 év nyarán az Önkormányzat először szervezett Erzsébet Tábort a rászoruló gyermekeknek a Gunarasi Ifjúsági Tábortban. A tábor 2022 és 2023 évben is megrendezésre került.

Civil szervezetek, sportegyesületek is szerveznek – térítéses – nyári táborokat, pl.: sporttáborok (kosárlabda, úszó, karate), rajztábor.

A Balatonfenyvesen található – az Önkormányzat tulajdonában álló – ifjúsági tábort évek óta egy vállalkozó veszi bérbe az Önkormányzattól gyermektábor szervezése céljából.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: *Nkntv.*) 4. § 13. pontja alapján kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
  - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
  - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
  - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul.

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

A halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek, tanulók elkülönítése társaiktól sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ezért szükséges figyelemmel kísérni a működési körzetek kialakítását, az iskolai felvételi eljárást, az egyes csoportok, osztályok összetételét.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítása esetén fokozott körültekintéssel kell eljárni. A jogalkotó szándéka az volt, hogy az ezzel gyakran együtt járó lemorzsolódás megelőzhető legyen. Ha az iskola igazgatójának megítélése szerint a tanulónak hátrányos, hogy tankötelezettségének magántanulóként tegyen eleget, vagy az így elkezdett tanulmányok eredményes folytatására vagy befejezésére nem lehet számítani, köteles erről értesíteni a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, amely a gyámhatóság és a gyermekjóléti szolgálat véleményének kikérése után dönt arról, hogy a tanuló milyen módon teljesítse tankötelezettségét.

Az Nkntv. 47. §-a alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, a tanuló iskolai nevelése-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt történhet. A gyermek, tanuló integrált vagy speciális intézményi keretek között történő nevelését, oktatását a szakértői bizottság által kiadott véleményben foglalt állásfoglalás alapján lehet és kell biztosítani. Az ezzel ellentétes gyakorlat jogsértő mind a Nkntv., mind pedig az egyenlő bánásmód követelményét tekintve.

Hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Dombóváron a gyermekek általános iskolai tankötelezettségüket az alábbi intézményben teljesíthetik:

- Dombóvári Evangélikus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
- Dombóvári József Attila Általános Iskola
- Szent Orsolya Bencés Iskolaközpont
- Tamási Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Móra Ferenc Általános Iskolája

A gyermeklétszám nagyjából 20%-át teszik ki a környező településekről, illetve a dombóvári járáshoz tartozó falvokról bejáró gyermekek.

A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	207
2018	208
2019	215
2020	196
2021	228
2022	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Igaz, hogy nincs robbanásszerű változás, de a táblázatból kiolvasható, hogy az általános iskolai tanulmányaikat évről évre egyre többen fejezik be.

Dombóváron három középiskola fogadja az általános iskolai végzettségű diákokat:

- Tolna Megyei SZC Apáczai Csere János Technikum és Kollégium
- Magyar Máltai Szeretetszolgálat Esterházy Miklós Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium
- Dombóvári Illyés Gyula Gimnázium

A középiskolák tervezett programjaikban arra törekednek, hogy a tanulók megkapjanak minden olyan tudást, mellyel felsőoktatási tanulmányaikat megalapozzák, illetve a szakmájuk magas szinten történő oktatásával elősegítsék a munkaerő piacra való belépést, valamint tevékenyen segítsék az életpálya tervezését.

Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Hátrányos megkülönböztetésről és jogellenes elkülönítésről az intézmények között, illetve az egyes intézményeken belüli szegregációról nincs tudomásunk.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szociálisan rászorulóknak számára az oktatásban való részvétel és az életkörülményeikből való kiemelkedés önerőből nehézséget jelent.	Szociálisan rászoruló, Dombóváron lakó diákok és felsőoktatási hallgatók számára biztosított tanulmányi ösztöndíjprogram fenntartása, esetleges bővítése. Tanszer-gyűjtési akcióban való részvétel.
A tehetséges sportoló gyermekek számára az anyagi támogatás segítséget jelent.	Kiemelkedő sporteredményeket elérő fiatalok sportösztöndíjban részesítése.
A külföldi állampolgárságú, tanköteles gyermekek esetében a jelzőrendszer működése még nem gördülékeny.	Gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagok együttműködésének erősítése.
A mélyszegénységben élő és roma lakosság körében magas azok aránya, akik még az általános iskolát sem fejezik be, illetve semmiféle szakmával sem rendelkeznek.	Pályaorientációs programok szervezése, támogatása
A gyermekek és fiatalok szabadidejük legnagyobb részét számítógép, a mobiltelefon és a televízió előtt, illetve a közterületeken csoportosulva töltik.	Hasznos időtöltés támogatása.
A gyermekek kevéssé ismerik a köztünk nagy számban élő romák kultúráját, ezért nehezen értik meg szokásaikat, viselkedésüket.	A roma kultúra megismertetése.
A gyermekek és fiatalok kevés időt töltenek a szabad levegőn.	Játszóterek, street workout eszközök fenntartása, fejlesztése.
A fiatalok körében – egyre fiatalabb kortól – gyakori a szerhasználat és egyéb függőséget okozó élvezeti cikkek használata.	Szerhasználatot megelőző programok szervezése.
A városban található nevelési-oktatási intézmények – mint ingatlanok – állapota rossz, infrastruktúrájuk elavult.	A bölcsőde, az önkormányzati fenntartású óvodák, valamint egyes általános- és középiskolák infrastrukturális fejlesztése.
Az otthontalanná váló családok átmeneti elhelyezését biztosító családok átmeneti otthona épülete rossz műszaki állapotban van.	A Szabadság utca 8. szám alatti épületegyüttes felújítása (Családok Átmeneti Otthona)

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok illetik meg minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében. Az Ebktv. tiltja a nemi alapon történő diszkriminációt.

Míg régebben a nőknek a háztartás vezetése és a gyereknevelés volt az elsődleges feladatuk, addig napjainkban a család és a karrier között kell megteremteniük az egyensúlyt. Korábban a férfiak voltak azok, akik eltartották a családot, biztosították a megélhetést, azonban ez a XXI. századra jelentősen megváltozott. A nők a munkavállalás mellett nevelik gyermekeiket, látják el háztartási feladataikat, összetartják a családot. Az egyensúly megtartása miatt sokkal érzékenyebbek a munkahely távolságára, a gyermekek napközbeni elhelyezésének lehetőségeire, a túlórákra. A mai társadalomnak segítenie kell az egyensúly megtartását a család és a magánélet között.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

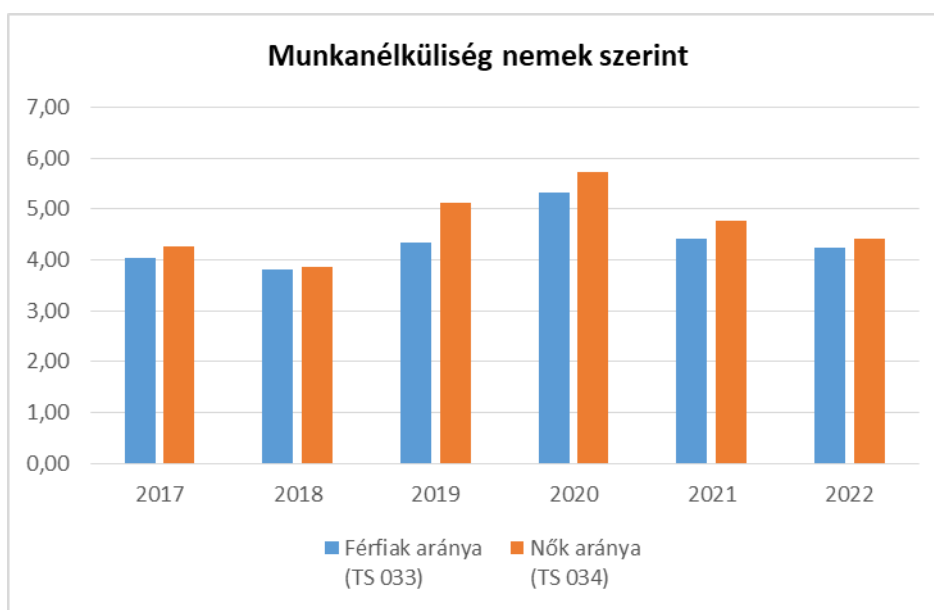
Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és a terhességet is.

Munkanélküliség a nők körében

Dombóváron a nők és férfiak munkanélküliségére vonatkozó adatok alapján megállapítható, hogy az elmúlt években az álláskeresők között inkább a nők száma magasabb. Korábban ez az érték fordított volt.

Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	4,04	4,26	4,15%
2018	3,82	3,86	3,84%
2019	4,35	5,11	4,73%
2020	5,32	5,72	5,52%
2021	4,42	4,78	4,60%
2022	4,25	4,41	4,33%

Forrás: TeIR, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A Dombóvári Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya az alábbi szolgáltatásokkal segíti a munkaerőpiacon való elhelyezkedést.

1. Információs szolgáltatás
2. Munkaerő-közvetítés
3. Munkavállalási tanácsadás
4. Pályaválasztási tanácsadás
5. Képzési tanácsadás
6. Rehabilitációs tanácsadás¹

¹ Rehabilitációs tanácsadást havi egy alkalommal biztosít a Tolna Vármegyei Kormányhivatal Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály Rehabilitációs és Szakértői Osztálya a Dombóvári Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályán.

Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A nők részéről a foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetés miatt panasztételre tudomásunk szerint nem került sor.

5.2. A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés.

Dombóváron e tekintetben az alábbi szolgáltatások vehetők figyelembe:

Bölcsőde

Dombóváron jelenleg 1 bölcsőde működik, kihasználtsága 100 %-osnak tekinthető.

Óvoda

Dombóváron ma 5 óvoda működik a város különböző területein. három önkormányzati fenntartású, egyet a református egyház, egyet a katolikus egyház működtet. Minden óvoda integrált nevelést folytat, ellátja a sajátos nevelési igényű és a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelését is.

Általános iskola

Dombóváron egy állami fenntartású általános iskola van, ezen kívül két egyházi fenntartású általános iskola, és egy sajátos nevelésű igényű tanulók nevelési-oktatási intézménye.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Az Eütv. 41. §-a alapján a család- és nővédelmi gondozás célja

- a) a gyermekvállalás optimális biológiai és pszichés körülményeinek elősegítése a fogamzás előtti gondozás és genetikai tanácsadás, valamint a termékenységi ciklus alatti gondozás (a várandós anya gondozása, a magzat születés előtti gondozása, a gyermekágyas és szoptató anya gondozása) eszközeivel,
- b) megismertetni az egyénnel azokat a családtervezési ismereteket - ideértve a terhességmegszakítással járó veszélyeket is - és fogamzásgátló módszereket, amelyekkel megtervezhetik és elősegíthetik utódaik fogantatását a kívánt számban és időben, hogy a gyermekek minél jobb egészségi állapotban születhessenek meg,
- c) a nők biológiai sajátosságaihoz igazodó, fokozott védelmükhöz szükséges összetett megelőzési tevékenység, ideértve a fogamzóképeség előtti, a termékenységi ciklusok közötti, valamint a fogamzóképes kor utáni egészségvédelmet.

Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz történő hozzáférésről ld. a 3.6. pontot.

Dombóvár Város Önkormányzata minden évben beszámolót kap a Tolna Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szervétől a kistérség lakosságának egészségügyi állapotáról, közegészségügyi-járványügyi helyzetéről. Ez tartalmazza a Védőnői Szolgálatra vonatkozó jelentést is. A legutóbbi 2023. szeptember 28-án került Dombóvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete elé.

A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama segítése, ezzel is támogatva a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekeket ellátó intézményekkel, a házi gyermekorvossal is. A városban iskolavédőnői, kórházi védőnői ellátás, vezető védőnői tevékenység, területi védőnői feladatok köthetők a védőnőkhöz, a nő-, anya-, csecsemő-, gyermek-, és családvédelem területén egyaránt. Dombóváron nem volt olyan család az elmúlt időszakban, amely a védőnői

látogatásokat, ill. a védőnői tanácsadásokat elutasította, nem igényelte volna. A védőnői szolgálatról lásd korábban a 4.3. pontot.

Népegészségügyi szűrővizsgálatok keretében a MaMMa Egészségügyi Zrt. mammográfiai mobil szűrőbusza 2019. óta – elsődlegesen a pandémia miatt – nem végezte el a dombóvári járásban a női lakosság szűrését. 2022. októberében a szűrőbusz – a kitelepülés költségének megfizetése mellett – ismét eljött Dombóvárra a járásban élő érintettek szűrését biztosítandó. Az Önkormányzat plakátok, hirdetések, közösségi médiában közzétett posztok segítségével hívta fel az érintettek figyelmét a szűrés fontosságára a megyei szűrési koordinátor, valamint a háziorvosok és a területi védőnők segítségével.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény és a Büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: *Btk.*) tartalmazza. A családon belüli erőszakra nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távoltartás.

A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Btk. releváns paragrafusai vonatkoznak.

A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától.

A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvényben foglalt – családvédelmi koordinációra vonatkozó - feladatok a települési önkormányzat jegyzőjét terhelik. Családon belüli erőszakra szóló jelzés érkezése esetén a jegyző az érintett feleket (a bántalmazottat és a bántalmazót) külön-külön időpontban meghallgatja, őket a lehetőségeikről tájékoztatja és a meghallgatások jegyzőkönyvét a megkereső szervnek továbbítja.

Év	Megkeresések száma
2020	28
2021	55
2022.	85
2023. november 30-ig	83

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

A táblázatból látható, hogy az esetszám a COVID évei alatt jelentős számban nőtt, azóta pedig a magas számon stagnál. A megkeresések döntő többségét a Rendőrségtől kapjuk. Kis számban érkezik megkeresés a Bíróságtól, illetve az Ügyészségtől.

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Családok Átmeneti Otthona lásd a 3.4 fejezet „Elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság” fejezetrész alatt.

A nők szerepe a helyi közéletben

Dombóvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének tagjai között jelenleg 9 férfi és 3 nő tevékenykedik. A civil szervezetek között nagyobb számban találhatunk női vezetőket.

5.5.Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A nők nagy része nem vesz tudomást arról, hogy a saját egészségének megőrzése érdekében érdemes a szűrővizsgálatokon rendszeresen részt vennie.	A városban élő női lakosság tájékoztatása a szűrővizsgálatok közelben elérhető helyszíneiről. Szűrések népszerűsítése.
A gyermekikkel otthon lévő anyák gyakran elszigetelődnek, kevésbé tartják a kapcsolatot a külvilággal és más hasonló helyzetben lévő anyákkal és gyermekeik nélkül nehezen mozdulnak ki a számukra ismerős közegekből.	GYES-en, GYED-en lévő anyák számára gyermekikkel közös programok szervezése.
A roma nők nehezebben helyezkednek el a munkaerő-piacon, főleg a képzettség hiánya miatt.	Roma nők közfoglalkoztatásának, foglalkoztatásának elősegítése.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

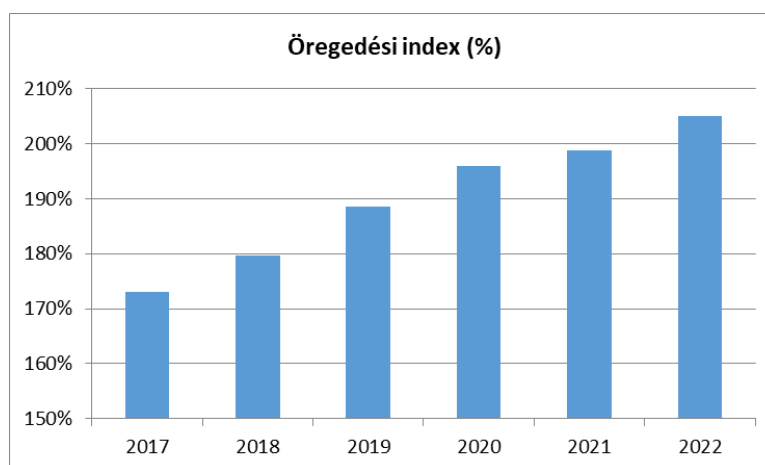
A dombóvári demográfiai adatokból kitűnik, hogy a település az előregedő korfájú települések közé tartozik. Jellemző, hogy egyre több az olyan háztartások száma, melyben csak idős emberek élnek. Minél idősebb személyről van szó, annál nagyobb az esélye, hogy az illető egyszemélyes háztartást tart fenn. Általánosnak mondható, hogy az idős emberek ameddig csak el tudják látni magukat – még a megözyegyülés után sem költöznek össze gyermekeikkel, unokáikkal – megpróbálnak önállóan élni. Ragaszkodnak a több évtizede megszokott lakókörnyezetükhöz, biztonságban érzik magukat abban a közegben, ahol régóta élnek.

Ennek hatására megnő a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások iránti igény, ami jelentős kihívás elé állítja az önkormányzatot.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői, ellátásaik

Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	3 896	2 252	173,00%
2018	4 014	2 235	179,60%
2019	4 175	2 215	188,49%
2020	4 322	2 205	196,01%
2021	4 337	2 182	198,76%
2022	4 400	2 146	205,03%

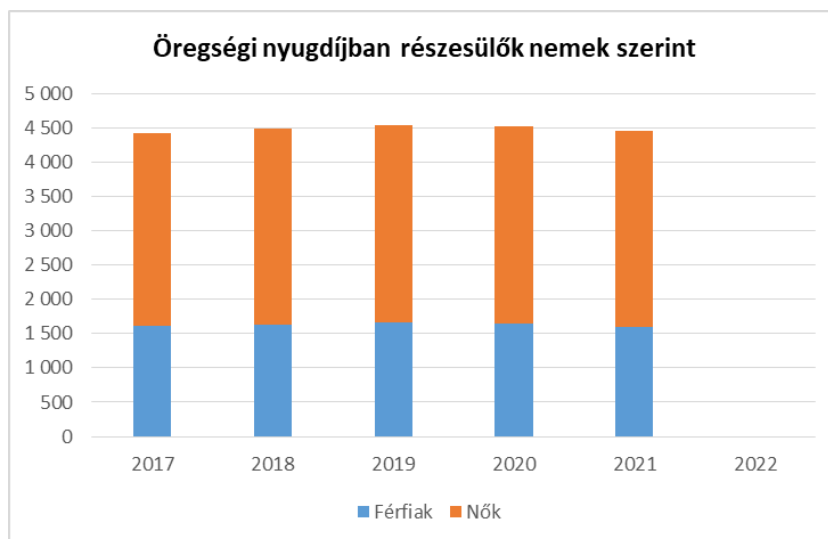
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A nyugdíjban és nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma az előbbi korosztály számát bőven meghaladja, hiszen nem csak a 65 év feletti személyek részesülnek ilyen ellátásokban, pl.: a rokkantsági ellátás, nők 40 éves munkaviszonnal történő nyugdíjba menetelét követő nyugellátás, özvegyi nyugdíj, stb.

Dombóvár demográfiai adatai alapján a 65 éven felüli személyek között több a nő. A lenti táblázat igazolja, hogy az öregségi nyugdíjban részesülők között is magasabb a női ellátottak száma.

Dombóváron a 64 év feletti lakosság körében alacsony a nappali ellátásban részesülő idős korúak aránya. Ez is alátámasztja, hogy ellátást csak legvégső esetben kérnek az idősek.

Nappali ellátásban részesülő idős korú személyek 2017-2023. évben

Év	Nappali ellátásban részesülő személyek (fő)
2017	45
2018	37
2019	31
2020	27
2021	30
2022	44
2023. november 15-ig	26

Forrás: ESZI

Idős korúak járadéka

A 2015. március 01. napján hatályossá vált Szt. alapján - hatáskör változás miatt - jelenleg a Járási Hivatal állapítja meg az idős korúak járadékát. Az Szt. 32/B. §-a szerint, az idős korúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező idős korú személyek részére nyújtott támogatás.

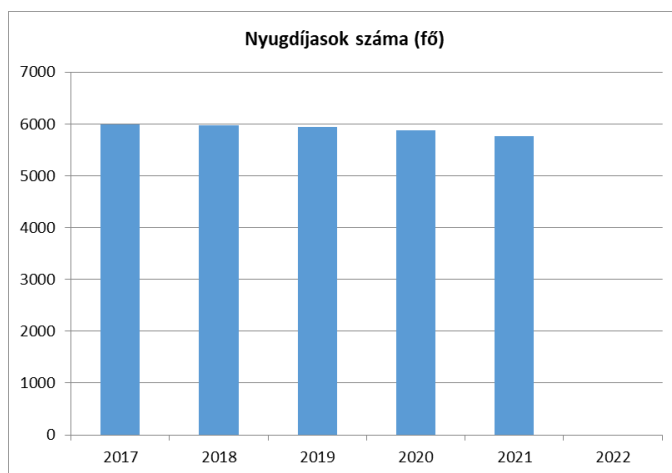
Viszonylag csekély azon idős korúak száma, akik idős korúak járadékában részesülnek Dombóváron. (2022. évben 1 fő részesült ilyen ellátásban.) Ez az ellátás azon idős személyek részére jár, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek.

Tartós ápolást végzők időskori támogatása

2018. január 01. napjától a Járási Hivatal állapítja meg a tartós ápolást végzők időskori támogatását. Az Szt. 44/A. § alapján, tartós ápolást végzők időskori támogatására jogosult az a szülő, akinek az öregségi nyugdíjra való jogosultságát megállapították, ha azon napot megelőzően, amelytől kezdődően az öregségi nyugdíját megállapítják - ide nem értve az öregségi nyugdíj folyósítás nélküli megállapítását -, összeszámítva legalább 20 éven át saját háztartásában súlyosan fogyatékos, illetve tartósan beteg gyermekét ápolta, gondozta, és ezalatt legfeljebb napi 4 órában végzett otthonán kívül keresőtevékenységet, vagy a keresőtevékenységet az otthonában végezte.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

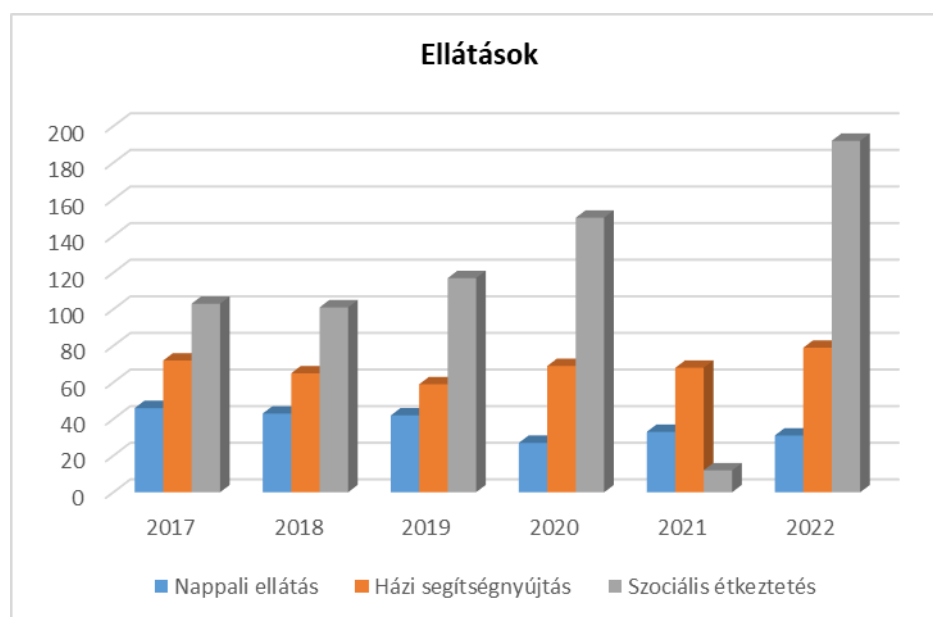
A KSH egy felmérése szerint, míg a már öregségi nyugdíjukat töltők ötöde folytatta volna a munkát, addig az 50. életévüket betöltött, de aktív munkavállalók csaknem fele nyilatkozott úgy, hogy a nyugdíjkorhatár után is dolgozni szeretne. Sok nyugdíjas a nyugdíjba vonulását követően nem tudja azt az életszínvonalat biztosítani, mint aktív korában, ezért – általában részmunkaidőben - munkát vállal. Többen szeretnének továbbra is aktívak maradni, dolgozni, hogy megőrizzék szellemi frissességüket, jó egészségi állapotukat.

Fentebb megállapítottuk, hogy a város lakosságát egyre nagyobb számban teszik ki az idősek, de a mostani táblázatok azt mutatják, hogy a városban az idősek száma is évről évre egyre kevesebb lesz.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A táblázat megmutatja, hogy míg a nem a lakóhelyen nyújtott nappali ellátásban részesülők száma évről évre fogyatkozik, addig a lakóhelyen igénybevehető ellátásokban (házi segítségnyújtás és szociális étkeztetés) részesülők száma növekszik.

Dombóváron elsődlegesen az ESZI látja el az időellátással kapcsolatos feladatokat, szociális alap- és szakosított ellátások formájában, ám a városban található két idősök otthonát – „Arany Sziget” Idősök Otthona és „Platán” Otthon - 2020. január 1. napjától a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület üzemelteti.

„Támasz Otthon” 10 férőhelyen átmeneti elhelyezést nyújtó Idősök Gondozóháza működik, folyamatos ellátás biztosítása azon rászorult emberek számára, akik 18. életévüket betöltötték és folyamatos betegségük, vagy más okból otthonukban nem képesek gondoskodni önmagukról. 20 férőhelyen nappali ellátást nyújt, ezen belül fogad demens, szellemileg leépült betegeket, a demencia centrum szakvéleménye alapján.

Nappali melegedő és Népkonyha - 25 férőhelyes nappali melegedő és népkonyhai étkezést is biztosít

„Őszikék” Szociális Alapszolgáltatások Intézménye

Feladata az étkeztetéssel és házi segítségnyújtással kapcsolatos tevékenység koordinálása. Működési engedélye étkeztetés kiszállítással 80 főre, házi segítségnyújtás 72 főre szól.

A telephelyen 30 férőhelyes nappali ellátás működik, ezen belül szintén ellátási szükségleteknek megfelelően, demens betegek és pszichiátriai betegek számára is nyújt szolgáltatást.

Dombóváron az idősökhöz kapcsolódó egészségügyi alapellátást 8 háziorvosi és 5 fogorvosi körzet, a szakellátást a Szent Lukács Egészségügyi NKft. biztosítja.

Időseknek járó helyi juttatások

Egészségügyi prevenciót szolgáló védőoltások költségének megtérítése

Dombóvár Város Önkormányzata különös figyelmet fordít az idős személyek egészségének megóvására, ezért Szociális Rendeletében - az egészségügyi prevenció érdekében – a pneumococcus és a meningococcus baktérium által okozott fertőzések elleni térítésköteles védőoltás beszerzéséhez támogatást nyújt, annak a személynek, aki betöltötte a 65. életévét, és családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 400 %-át. A védőoltás költségét teljes mértékben megtéríti az Önkormányzat (20.000,- Ft összeghatárig), amennyiben a kérelmező igazolja a jövedelmi feltételeknek való megfelelést, illetve benyújtja az orvosi javaslatot a védőoltás beadására, és az igazolást, hogy az oltás beadása megtörtént.

Települési támogatás keretében nyújtott lakásfenntartási támogatás (lásd: 3.4)

Szociális kaszálás

Dombóvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete évek óta pályázatot hirdet természetes személyek részére az őket, mint ingatlan tulajdonosokat terhelő, a közterületek tisztántartására vonatkozó kötelezettségek részbeni átvállalása céljából. A pályázatot azon magánszemélyek nyújthatják be, akik:

- orvosi szakvéleménnyel igazoltan mozgás- vagy látásfogyatékoságban szenvednek, vagy
- 200 m² -nél nagyobb területet gondoznak, és
- a háztartásban élő személyek mindegyike betöltötte a 63. életévét, vagy a pályázó súlyos mozgáskorlátozott és a vele együtt élő személyek mindegyike betöltötte a 63. életévét,
- és akinek a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 300%-át (85.500,- Ft), egyedülálló személy esetében 400 %-át (114.000,- Ft).

2022. évben két kérelmező volt jogosult a szociális kaszálásra, akiknél három alkalommal került levágásra az ingatlanuk előtti közterület.

Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés mindenki számára biztosított Dombóváron, így az idősebb korosztály számára is. Központja a Tinódi Művelődési Ház, amelynek programjairól folyamatosan tájékozódhat a lakosság. Itt tartják összejöveteleiket a városban működő nyugdíjas klubok, illetve olyan szakkörök, amelyekre szívesen várják az idősebb korosztályt is. A művelődési ház által szervezett – éves szinten – több mint 100 program (kiállítások, műsorok, rendezvények) közönségében mindenhol megtalálható az idősebb korosztály.

Közművelődés 2015-2022. évben

Év	Könyvtár leltári állománya (db)
2015	85.495
2016	87.133
2017	86.728
2018	88.246
2019	85.512
2020	84.204
2021	86.742
2022	86.583

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Dombóváron az időskorúak, nyugdíjasok részére szervezett programok:

- Idősek Világnapja alkalmából szervezett rendezvény
- Idősek Karácsonya

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A nyugdíjas civil szervezetek nagyobb szabású programjaikat nem tudják a saját költségvetésükből megvalósítani.	Nyugdíjas civil szervezetek kiemelt önkormányzati támogatása programszervezés esetén.
Az idősek és hozzátartozóik gyakran nem rendelkeznek kellő információval az elérhető ellátásokról és az igényelhető segítségről.	Idősek tájékoztatása szakemberek bevonásával készített szóróanyagokon keresztül.
Az idősebb korosztály legnagyobb része lemaradt az IT eszközök használatában.	Digitális kompetenciafejlesztés.
Az idős emberek sérelmére nagy számban követnek el bűncselekményeket.	Áldozattá válás csökkentése felvilágosítással.
A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást a város idős lakosságának számához viszonyítva nagyon kevesen veszik igénybe.	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban résztvevők körének bővítése
Az idősgondozás – mint szociális ellátás – helyszíneiül szolgáló ingatlanok műszaki állapota leromlott.	A Tamasz Otthon és a Szabadság utca 8. szám alatti épületegyüttes (Őszikék Szociális Alapszolgáltatások Intézménye) infrastrukturális felújítása.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékos emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel csak jelentős nehézségek árán vagy egyáltalán nem képesek élni. A fogyatékos emberek hátrányainak enyhítése, esélyegyenlőségük megalapozása, illetve a társadalom szemléletmódjának alakítása érdekében alkotta mag az Országgyűlés a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvényt (továbbiakban: **Fot.**)

A törvény célja a fogyatékos személyek jogainak, a jogok érvényesítési eszközeinek meghatározása, továbbá a fogyatékos személyek számára nyújtandó komplex rehabilitáció szabályozása, és mindezek eredményeként a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének, önálló életvitelének és a társadalmi életben való aktív részvételének biztosítása.

A Fot. 2-3 §-a fogalmazza meg a fogyatékos személyekkel kapcsolatos alapelveket, melyek a következők:

- Az államnak, a társadalom szervezeteinek és tagjainak oly módon kell tevékenységüket végezni, hogy az ne okozhasson olyan károsodást, amely fogyatékossg kialakulásához vezet, illetve olyan körülményeket kell létrehozni, amelyben a fogyatékos emberek képesek lesznek teljesebb életre és a fogyatékossgukból fakadó terheik csökkenthetőek.
- A fogyatékos személyekkel kapcsolatos magatartás, tevékenység során úgy kell eljárni, hogy az a fogyatékos állapot rosszabbodását megelőzze, illetőleg annak következményeit enyhítse.
- A tervezési, döntési folyamatok során kiemelten kell kezelni a fogyatékos személyek sajátos szükségleteit, és figyelemmel kell lenni arra, hogy a fogyatékos személyek a bárki által igénybe vehető lehetőségekkel csak különleges megoldások alkalmazása esetén élhetnek.
- A fogyatékos személyeket érintő döntések során tekintettel kell lenni arra, hogy a fogyatékos személyek a társadalom és a helyi közösség egyenrangú tagjai, ezért meg kell teremteni azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik számukra a társadalmi életben való részvételt.
- Az állam köteles gondoskodni a fogyatékos személyeket megillető jogok érvényesítéséről, a fogyatékos személyek hátrányait kompenzáló intézményrendszer működtetéséről a nemzetgazdaság mindenkori lehetőségeivel összhangban.
- A fogyatékos személyek az őket mindenki mással egyenlően megillető jogaikkal állapotukból fakadóan kevésbé tudnak élni, ezért indokolt, hogy minden lehetséges módon előnyben részesüljenek.

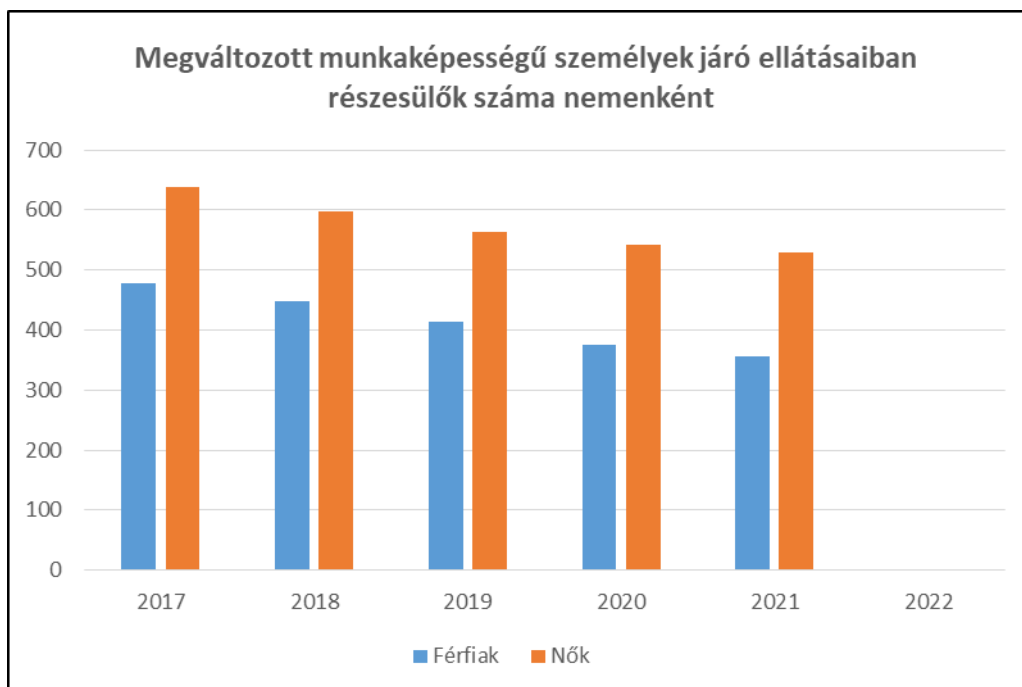
Fogyatékos személy: az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - illetve ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.

Az Ebktv. 8. §-a tiltja a vélt vagy valós fogyatékossg alapján történő hátrányos megkülönböztetés valamennyi formáját. Ugyancsak tiltja a vélt vagy valós egészségi állapot alapján történő diszkriminációt, ezzel némileg kompenzálva a Fot. kirekesztő fogyatékossg értelmezését.

7.2 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Dombóváron is kiemelt figyelmet fordítunk azokra az embertársainkra, akik valamilyen fogyatékossgal élnek. Ők ugyanúgy, mint bárki más, tevékeny, aktív tagjai szeretnének lenni a társadalomnak. A fogyatékossguk háttérében sokszor több tényező bonyolult kölcsönhatása áll. Ilyenek lehetnek testi, pszichológiai, szociális vagy örökletes tényezők. Vannak, akik veleszületett fogyatékossgal rendelkeznek, vannak, akik gyermekkorukban, iskolás, esetleg felnőtt korukban, de vannak, akik munkavégzésük során váltak fogyatékoszá.

A fogyatékossgal élők legnagyobb részének az egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű nyugdíj, járadék vagy segély (emelt családi pótlék vagy fogyatékossgai támogatás). Ezen ellátások szűkös megélhetést biztosítanak számukra.

A táblázat jól szemlélteti, hogy a megváltozott munkaképességű személyek száma évről évre csökken, de arányaiban még mindig sokkal több köztük a nő.

A fogyatékossgal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatároltak, iskolai végzettségük is elmarad a társadalom egészséges tagjaiétól, ami tovább rontja elhelyezkedési esélyeiket. A fogyatékossg típusa is meghatározza a fogyatékossgal élők gazdasági aktivitását. Legnehezebb helyzetben az értelmileg akadályozottak és enyhe értelmi fogyatékosok, látássérültek és mozgássérültek vannak.

Fogyatékossgal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága

A fogyatékos személyek nappali ellátásának megszervezésére Dombóvár Város Önkormányzata kötelezett, aki az ellátás biztosítására a Presidium Közhasznú Egyesülettel (továbbiakban: **Egyesület**) ellátási szerződést kötött.

Az Egyesület komplex rehabilitáció keretén belül a foglalkoztatásra is nagy hangsúlyt helyez.

A nappali ellátás mellett kiemelt feladat a fiatalok és felnőttek foglalkoztatása. Intézményünknel a foglalkoztatás – mint rehabilitáció – két formában valósul meg.

- fejlesztő foglalkoztatás
- megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása

A foglalkoztatás 6 kézműves/készségfejlesztő műhelyben folyik:

- textil,
- szövő,
- nemez,
- ötvös,
- csavaros
- összeszerelő műhelyben történik.

A fiatalok 4-7 órás munkaidőben (állapotuktól függően) dolgoznak, melyért munkabért kapnak.

A műhelyek berendezési tárgyai, bútorzata, felszerelési tárgyai megfelelő minőségűek, illeszkednek a speciális szükségletű ellátottak életkori sajátosságaihoz, a mozgási és egészségi állapotukhoz, a fogyatékoság típusához, fokához és mértékéhez. A foglalkoztatók tágasak, világosak, a világítás kitűnő, több esetben a tevékenységtől függően helyi, közvetlen fényforrás is biztosított, mely a szemre nem ártalmas.

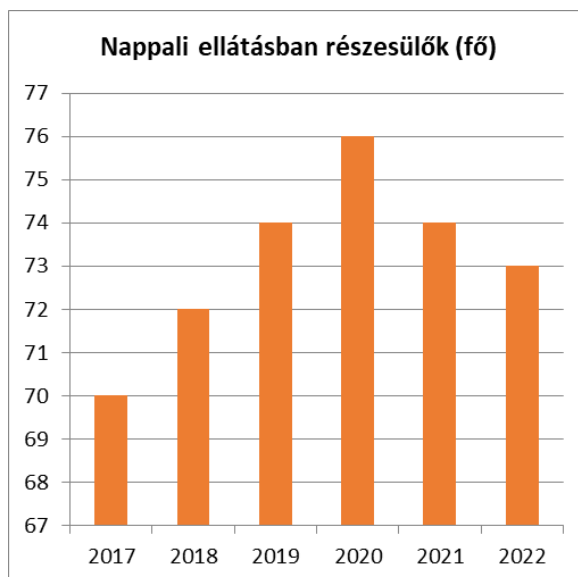
Az intézmény rendelkezik a szakmai programjában felsorolt terápiák speciális eszközeivel (denevérpád, tibeti hangtálak, hangszerek, mozgás rehabilitációs eszközök, futópád, flabélos, dráma és bábkellékek, snouzelen szoba, számítógépek, projektor, vetítővászon).

A foglalkoztatás keretében készült termékeik sok helyen megtalálhatóak: pl.: Budapesten a Mátyás-templom és a Szikla kápolna kegytárgyboltjaiban, de Dombóvár, Balatonfüred, Pécs üzleteiben is. Rendezvényekre, vásárokra is kitelepülnek árusítani.

Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2017	70
2018	72
2019	74
2020	76
2021	74
2022	73

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

A táblázatok megmutatják, hogy a nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élő személyek száma az elmúlt két évben – nem számottevően –, de kevesebb lett. (A felső táblázat adatai beszédesebbek, az alsó nagyon látványos ugyan, de épp ezért megtévesztő!)

7.2. Önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A **Presidium Közhasznú Egyesületnek** a feladata ellátásához szükséges helyiséget Dombóvár Város Önkormányzata a tulajdonát képező, JAM-csarnok elnevezésű ingatlanban (Dombóvár, Kinizsi utca 37.) biztosítja. Az Egyesület az üzemeltetési költségeket, a helyiségek működésével kapcsolatos fenntartási költségeket, valamint a helyiséghasználat közüzemi költségeit havonta fizeti a használatba adó Dombóvári Városgazdálkodási Nonprofit Kft részére.

Az intézmény feladatellátási helye, úgy a szociális részleg, mint a foglalkoztatásra kialakított épületrész, a műhelyek, mindenki számára jól megközelíthetőek. Közel van a vasút és a buszpályaudvar (500 m), a helyi járatok és helyközi járatok megálló távolsága 150 m. A közlekedési útvonal, az átjárók a járdák akadálymentesek, úgy a mozgássérültek, mint a látássérültek számára is.

Az Egyesület rendelkezik a közösségi együttlétre, pihenésre, a személyi tisztálkodásra, a személyes ruházat tisztítására, az étkezésre, a készségfejlesztő, terápiás foglalkozásokra, valamint a foglalkoztatásra szolgáló helyiségekkel.

A Tolna Vármegyei Kormányhivatal által kiadott működési engedély alapján az ellátás területe a Dél-Dunántúli régió, ellátható személyek száma 70 fő.

Feladataink:

- fogyatékos személyek nappali intézményi ellátása
- fejlesztő foglalkoztatás
- megváltozott munkaképességű munkavállalók rehabilitációs foglalkoztatás

Az Egyesület célja a fogyatékossgal élő gyermekek, fiatalok és felnőttek, valamint a megváltozott munkaképességű emberek komplex rehabilitációja.

Különös figyelmet kap a zeneterápia, táncterápia, gyógytorna és mozgásfejlesztés, gyógypedagógiai fejlesztés egyéni és csoportos formában, lelki gondozás és személyiségfejlesztés. Tapasztalatok igazolják, hogy úgy a támogatottak, mint a támogatók nyitottak egy új szemlélet befogadására, mely a több éves szakmai munka eredménye.

Az ellátást egyéni fejlesztési és foglalkoztatási terv alapján végzi az intézmény, mely magában foglalja az egészségügyi, mentálhigiénés, oktatási, képzési, szociális és foglalkoztatási rehabilitációt.

Támogató Szolgálat

A Támogató Szolgálat az ESZI Családsegítő-és Gyermekjóléti Központja keretein belül tevékenykedik. A szolgáltatás a fogyatékossgal élők állapotából adódó hátrányok leküzdését, önálló életvitelét kívánja segíteni.

Szállítás

- 8+1 személyes gépkocsival történő személyi szállítás, kerekesszék rögzítésére is alkalmas, rámpával felszerelt.

Otthonon belül végzett tevékenységek

1. ápolás

- testi higiénia,
- gyógyszerelés,
- tornáztatás,
- mozgás és cselekvőképesség fejlesztése,
- étkeztetés,

2. háztartásvezetés

- konyhai segítségnyújtás,
- ebédszállítás,
- takarítás,
- mosás,

3. felügyelet

- rászorult felügyeletének biztosítása,
- kiskorú hozzátartozó felügyelete.

Otthonon kívül végzett tevékenységek

1. egészségügy

- kapcsolattartás háziorvossal,
- recept, beutaló, időpontkérés,
- egészségügyi intézménybe való eljutás segítése,
- egészségügyi intézményen belüli segítségnyújtás,

2. bevásárlás

3. intézménybe való eljutás

- oktatási,
- munkahely,
- hivatali,

4. segédeszköz

- beszerzése,
- javíttatása,
- használat tanítása,

5. egyéb szolgáltatások hozzáféréseinek biztosítása.

Szabadidős tevékenységek

1. levegőztetés, sétáltatás,

2. kulturális tevékenységek

- felolvasás,
- rendezvényeken való részvétel.

7.3. Fogyatékos személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Fogyatékosági támogatás

A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Utazási kedvezmény

A fogyatékosági támogatás a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről szóló 85/2007. (IV. 25.) kormányrendelet alapján utazási kedvezményre jogosít. A folyósító szerv utazási kedvezményre jogosító hatósági igazolványt állít ki annak a személynek a részére, aki fogyatékosági támogatásban részesül. Amennyiben a kedvezményre jogosulttal kísérő személy utazik, akkor ő is jogosult az utazási kedvezményre. A kísérő csak akkor veheti igénybe az utazási kedvezményt, ha azzal a személlyel utazik együtt, akinek a nevére a hatósági igazolvány szól.

(A kedvezmény mértéke: vasúti személyszállítás, HÉV, helyközi autóbusz-közlekedés, komp- és révközlekedés esetében 90 %-os, helyi közúti és kötőtpályás közlekedés esetén 100 %-os)

Emelt összegű családi pótlék

A Cst. 11. §-a alapján emelt összegű családi pótlék jár azon gyermekek után, ahol tartósan beteg, illetve fogyatékos gyermeket nevelnek, illetve saját maguk tartós betegsége, illetve fogyatékosága 18. életévüket megelőzően keletkezett. A családi pótlék havi összege tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő család esetén tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek után 23.300 forint,) tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő egyedülálló esetén a tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek után 25.900 forint. A saját jogú családi pótlék összege 20.300,- Ft.

Rokkantsági járadék

A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében rokkantsági járadékra jogosult az a személy, akinek a 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70%-os mértékű, és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban vagy megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül.

Közlekedési kedvezmények

A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Kormányrendelet 4-6. §-ai értelmében személygépkocsi szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult. A szerzési támogatás mértéke függ a gépkocsi életkorától és vételárától. Az átalakítási támogatás mértéke az átalakítás költsége, de legfeljebb 90 000 forint.

Parkolási igazolvány

Parkolási igazolványra az a személy jogosult,

1. aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
2. aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,

3. akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül,
4. aki a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékosokról szóló 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 1. számú melléklete szerint vaknak vagy gyengénlátónak (K betűjel, 1 számjel), mozgásszervi fogyatékosnak („L” betűjel), értelmi fogyatékosnak („M” betűjel) vagy autistának (N betűjel, 1 számjel) minősül.

Fogyatékos személyek számára biztosított szociális alap- és szakosított ellátási formák

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

Szakosított ellátási formák: Reménység Napközi Otthon: komplex rehabilitációt nyújtó intézmény

7.4. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Dombóvár az akadálymentesítés területén számos előrelépést tett az elmúlt években. Ez azonban nem jelenti azt, hogy nincs mit tennünk még ezen a területen.

A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés a fogyatékosokkal élő emberek számára az Önkormányzati Hivatalban és az Önkormányzat intézményeiben részlegesen biztosított.

Presidium Közhasznú Egyesület telephelyén a foglalkoztatásra kialakított műhelyek környéke, udvara, szabadidős parkja és az épület szintén teljesen akadálymentes. Három mozgássérült parkoló biztosított a közvetlen bejáratnál.

A közlekedésben segítségre szoruló mozgássérült és értelmi fogyatékos fiatalok számára három speciális (2 kerekesszéket szállító és 1 tandem) holland kerékpárt vásárolt az Egyesület pályázati pénzből, mely napi szinten megkönnyíti a szociális szolgáltatásaink elérhetőségét, a közlekedést.

A lift az udvar és a bejárat felől is akadálymentesen megközelíthető, az épület három szintjét köti össze. Két helyiség lépcső kulival megközelíthető, mellyel szintén rendelkezik az Egyesület. Az épület kerekesszékekkel is bejárható: az ajtók és a folyosók szélessége megfelelő, a rámpák, a lift egyedül is használható mindenki számára (braille írással ellátott).

Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzat épülete részlegesen akadálymentesített, de az ügyintézés megoldható.

Pozitív előrelépés, hogy minden közigazgatásnál, illetve kiépített parkolónál biztosított a megfelelő számú parkolóhely a fogyatékosokkal élők számára.

Az egészségügyi intézmények (házi- és gyermekorvos, rendelőintézet, kórház) megközelítése teljesen akadálymentes.

A tömegközlekedési eszközök (helyközi, távolsági buszok), utasforgalmi létesítmények – beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is – csak elenyésző része alkalmas fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre. E területen még számtalan teendő van Dombóváron, de a helyijáratos buszok 2022. év elejétől már mind alacsony padlójúak.

Fogyatékos személyek elhelyezésére szolgáló lakóotthon

Az Önkormányzat az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és helyiségek bérletéről szóló 40/2020. (XII. 19.) önkormányzati rendeletében (továbbiakban: **Lakásrendelet**) határozza meg a lakóhelyiségek bérbevételének szabályait. A Lakásrendelet e tekintetben kiterjed a dombóvári kistérség településeinek lakóhellyel rendelkező személyekre is. A lakások tekintetében a bérleti jogra történő kijelölést a polgármester a Lakhatási Tanácsadó Testület, valamint a Dombóvár város közigazgatási területén működő, fogyatékkal élő személyek támogatását biztosító társadalmi szervezet képviselőjének javaslata alapján bírálja el.

7.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékossgal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az óvodában és már a bölcsődében is egyre nagyobb számban jelennek meg a tanulási nehézségekkel, fejlődési problémákkal küzdő gyermekek.	Fejlesztő eszközök biztosítása a bölcsődében és az önkormányzati fenntartású óvodákban.
A meglévő középületek egy része még mindig nem megfelelően akadálymentesített.	Középületek akadálymentesítése.
Az egészségügyi prevenciók szolgáltatásokat, szűrővizsgálatokat a fogyatékkal élők kevésbé veszik igénybe.	Egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvétel segítése.
A fogyatékkal élő személyeket gyakran az elmagányosodás, elszigetelődés jellemzi.	Közösségi részvétel erősítése a városi programokon a fogyatékkal élők részvételének elősegítésével.
A társadalom nagy része nehezen fogadja el a különböző fogyatékossgal élő embereket.	A lakosság érzékenyítése programok szervezésével, melyeken a fogyatékkal élő személyek és családjaik beszélnek mindennapi megpróbáltatásaikról.
A bármilyen egészségügyi probléma miatt a munka világából kiszoruló személyek gyakran elértéktelenedettnek érzik magukat.	Rehabilitációs ellátásban részesülők foglalkoztatásának elősegítése.
A fogyatékkal élők kevésbé tájékozottak az őket érintő jogszabályi változásokról és a helyben elérhető szolgáltatásokról.	Tájékoztatás nyújtása a jogszabályok által biztosított kedvezményekről, helyben elérhető szolgáltatásokról szakemberek segítségével összeállított szóróanyagok útján.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

8.1. Civil élet

A Dombóváron működő közel 80 civil szervezet száma a város lakosságához mérten nagynak tekinthető.

Tevékenységük szerint négy nagy csoportra oszthatóak:

- művelődési,
- szabadidős és egészségügyi,
- érdekvédelmi és közéleti,
- környezet- és természetvédelmi szervezetek, amelyek a különböző szakmai szervezetek/kerekasztalok munkájában is részt vesznek.

Az Önkormányzat Képviselő-testülete minden évben a költségvetésében elkülönített összegből támogatja a városban működő civil szervezeteket, melyre pályázat benyújtásával adhatták be igényeiket.

2021. év közepe óta Dombóváron működik a Dombóvári Civil Szövetség és a Dombóvári Sporttanács. Mindkét szervezet rendelkezik képviseleti szervvel (Dombóvári Civil Tanács és Dombóvári Sporttanács), melynek elsődleges feladata a tagságának érdekképviselete, valamint – az Önkormányzat vonatkozásában – javaslattétel az Önkormányzat által számukra biztosított keret (civil keret és sportkeret) felosztására az szervezetek által benyújtott pályázatok alapján.

A Dombóvári Civil Szövetség tagjai:

- Életfa Nagycsaládos Egyesület Dombóvár
- „Fekete István” Kulturális Egyesület
- CREDO Alapítvány
- Dombóvári ILCO Egyesület
- Viharmadár Önkéntes Mentő Egyesület
- „Help-Dombóvár” Egyesület
- Százszorszép Alapítvány
- Dombó-CsIpSsz Családi Ifjúsági Polgári Sport Szervezet
- Dombóvári Gazdakör
- „Életet az Éveknek” Közhasznú Alapítvány
- Játékvár Alapítvány
- Magyarországi Német Nemzetiségűek Egyesülete Dombóvár
- Dombóvári Nyugdíjasok Érdekvédelmi Egyesülete
- Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület 28. sz. Dombóvári Csoportja
- „Tolna megye természetvédelmi értékeiért” Alapítvány
- Szarvasgomba-termesztők Országos Egyesülete
- Dombóvári Kutyás Egyesület
- Dombóvári „Kertbarát” Egyesület
- Dombóvári Zenész Egyesület

- Az Ifjúság Zenei Neveléséért Alapítvány
- Dombóvári Szívklub Egyesület
- Dombóvári Mentő Alapítvány
- Dombóvári Székely Kör
- Dombóvári Városszépítő és Városvédő Közhasznú Egyesület
- „Szent Lukács Korházért” alapítvány
- Alkony-Támasz Alapítvány
- Dombóvári Ózon Asztma Egyesület
- Kisbarát Alapítvány
- EMINA Pályaorientációs Alapítvány
- Dombóvári Illyés Gyula Gimnáziumért Alapítvány
- Gyöngyszem Alapítvány
- Dombóvár-Kernen I.R. Baráti Kör
- M-12 Dombóvár Postagalamb Sport Egyesület
- Dombóvári Városi Horgász Egyesület
- Dombóvári Zöldküllő Egyesület
- Kapos-hegyháti Natúrpark Egyesület
- Természetesen Dombóvár Közéleti Egyesület
- Jövő Emberkéje Alapítvány
- Dombóvári Magyar-Izraeli Baráti Társaság
- „JALINGVA” József Attila Általános Iskola Idegen Nyelv Tanításáért Alapítvány
- Dombóvári Polgárőr Egyesület
- „Kapos” Alapítvány
- Magyar Leonbergi Tenyésztők és Kedvelők Egyesülete
- Dombóvári Vállalkozók Egyesülete
- Dombóvári Roma Alapítvány
- Országos Roma Rendezvényszervező Egyesület

A Dombóvári Sportszövetség tagjai:

- Dombóvári Judo Klub
- Dombóvári Nyergesvölgyi Horgász Sportegyesület
- Forgi Bokszt Klub
- Dombóvári Asztalitenisz Club Közhasznú Egyesület
- Dombóvári Hangulat Szabadidő Sportegyesület
- Dombóvári Kosárlabda Klub Sport Egyesület
- Dombóvári Boxklub
- Dombóvári Amatőr Röplabda Club Szabadidős Egyesület
- Aerobik és Szabadidős Egyesület

- Dombóvári Vasutas Atlétikai és Szabadidő Egyesület
- JUMPERS Dombóvári Kötélugró Sportegyesület
- Dombó-Dog Centrum Kutyás Sport Egyesület
- Dombóvári Karatesuli Egyesület
- Dombóvári Lövész Egyesület
- Dombóvár 2004. Egyesület
- Dombóvári Labdarúgó Klub
- Dombóvári Futball Klub
- Dombóvári Spartacus Szövetkezeti Sportegyesület
- Dombóvári Kosárlabda Suli Közhasznú Egyesület
- Dombóvári Sportiskola Egyesület
- PASZ Dombóvári Amatőr Sportegyesület
- Dombóvári Focisuli Egyesület
- Futóegerek Futó- és Szabadidős Sportegyesület
- Dombóvári Floorball Egyesület
- Dombóvári Tenisz Egyesület
- Seibukai Kyokushin Dombóvár Sportegyesület
- Dombóvári Darts Egyesület

Egyházak Dombóváron, amelyek főként a mélyszegénységben élőknek nyújtanak segítséget:

- Római Katolikus Plébánia
- Református Lelkészi Hivatal
- Evangélikus Lelkészi Hivatal
- Metodista Egyház
- Hit Gyülekezete
- Baptista Tevékeny Szeretet Misszió

Önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az Önkormányzatnál a Polgármesteri Iroda feladata a civil szervezetekkel való kapcsolattartás, valamint a Civil Tanács és a Sporttanács munkájának segítése.

A nemzetiségi önkormányzatokkal történő kapcsolattartás az Önkormányzati Iroda munkatársának a feladata, aki minden nemzetiségi önkormányzati ülésen részt vesz és segíti a képviselők munkáját.

8.2. A nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Dombóvári Roma Nemzetiségi Önkormányzat

Gyermekekkel, mélyszegénységben élőkkel kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenységei:

- kéthetente a hátrányos helyzetű gyermekeknek szervezett gyerekprogramok,
- roma kézművesfoglalkozás,
- népi hagyományokat és a roma kultúrát megismertető foglalkozások,
- egyéb szabadfoglalkozások,
- kéthetente roma zenés-táncos estek és kulturális programok,
- a Magyarországi Metodista Egyház Dombóvári Kerületének közreműködésével imaórák és istentiszteletek,

- az iskolai tanítási szünetekben, főleg a nyári szünetben önkéntesek bevonásával egész napos foglalkozásokat és programokat szerveznek a hátrányos helyzetű gyerekeknek és tanulóknak
- tábor szervezése hátrányos helyzetű gyermekek részére
- együttműködési megállapodás kötése oktatási intézményekkel a hátrányos helyzetű, különös tekintettel a roma nemzetiségű tanulók fejlesztését szolgáló programok megvalósítására
- tanszergyűjtési akciók rászorult gyermekeknek

A Dombóvári Roma Nemzetiségi Önkormányzat közfoglalkoztatási program keretében az Önkormányzattal kötött megállapodás alapján főként természetvédelmi feladatokat látott el.

Dombóvári Horvát Nemzetiségi Önkormányzat

Gyermekekkel kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenységei:

- tanszergyűjtési akciók rászorult gyermekeknek
- karácsonyi adománygyűjtő akció

Dombóvári Német Nemzetiségi Önkormányzat

Mélyszegénységben élőkkel és romákkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenységei:

- jótékonyági bál.

Gyermekekkel kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenységei:

- rendezvények szervezése óvodásoknak, iskolásoknak
- színházlátogatás.

Idősekkel kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenységei:

- ételszállító jármű, orvosi műszerek és egészségügyi eszközök beszerzése testvérvárosi kapcsolatok felhasználásával az ESZI számára.

For-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában

Pontos információja az Önkormányzatnak nincs arról, mely for-profit szereplők vesznek részt, nyújtanak támogatást az esélyegyenlőségi feladatok ellátásában. Több példa van azonban arra, hogy a célcsoportokhoz kapcsolható intézmények/civil szervezetek hogyan vonják be támogatóként a for-profit szervezeteket:

- A fogyatékossgal élők tekintetében a foglalkoztatás területén több for-profit szervezet is megrendelőként segít a Presidium Közhasznú Egyesületnek
- Az oktatási intézmények jótékonyági bált rendeznek, amelynek bevétele a célcsoport esélyegyenlőségét növelheti.
- Civil szervezetek (alapítványok, egyesületek) adománygyűjtést szerveznek for-profit szervezeteknél és azokat eljuttatják a célcsoportok számára (idősek, gyermekek, mélyszegénységben élők, fogyatékossgal élők számára).

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

Az esélyegyenlőségi program előkészítésének folyamatában nagy hangsúly helyeződött a minél szélesebb körű adatgyűjtés megszervezésére. A helyzetkép bemutatásához és a problémák feltárásához HEP Fórumot szerveztünk. A megbeszélésen a résztvevők javaslatai, véleménye alapján fogalmaztuk meg az intézkedési tervünket, mely a programba került.

A dokumentum készítéséhez szükséges adatok, információk gyűjtése az önkormányzati hivatal és az önkormányzati intézmények szoros együttműködésében valósult meg.

Nagyon fontos feladat annak segítése, hogy egyre több ember számára nyíljon meg a lehetőség arra, hogy csak a saját egyéni érdekeit és boldogulását szem előtt tartó fogyasztóból a döntéseiért, a környezetéért, és a közösségért felelősséget vállaló tudatos állampolgárrá váljon. Dombóvár Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának megvalósulásáért az egész helyi társadalom felelősségét, kontroll szerepének tudatosítását kiemelten szükséges kezelni.

A program Dombóvár Város Önkormányzatának teljes körűen akadálymentesített honlapján közzétételre kerül, így a város teljes lakosságának hozzáférése biztosítottá válik a tervezett esélyegyenlőségi folyamatok, tevékenységek megismerésére és a megvalósítás folyamatos ellenőrzésére.

A helyzetelemzés megállapításainak összefoglalása

Az intézkedési terv a település területén élő hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések, és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül. Bár az egyenlő bánásmód megsértése más hátrányos védett csoportok esetében is megfigyelhető jelenség, a fogyatékos személyek, a nők és a romák esetében a hátrányos helyzettel és szegénységgel is erőteljesen összefüggő jelenségekről van szó.

Az intézkedési terv intézkedései Dombóvár Város Önkormányzata által kiemelt hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, a mélyszegénységben élők és romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékos személyek lehetőségeiket, helyzetüket javító programot foglal magába.

Az intézkedési terv célja olyan beavatkozások tervezése, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra megoldást nyújtanak.

A tervezett beavatkozások célkitűzései:

1. az oktatás és a képzés területén a hozzáférés esélyének javítása, a jogellenes elkülönítés megelőzése, megszüntetése, a sztereotipikus pályaorientáció megváltoztatása; (rövidítés: oktatás),
2. a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezőinek javítása, valamint a diszkrimináció csökkentése; (rövidítés: foglalkoztatás.),
3. az elégtelen lakhatási körülmények, a lakóhelyi szegregáció felszámolása, integrált vagy a környezeti normáknak megfelelő minőségű lakókörnyezet kialakítása; (rövidítés: lakhatás),
4. a közösségi közlekedéshez, információhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása; (rövidítés: közlekedés),
5. a közösségi viszonyok, a helyi közélet fejlesztése; (rövidítés: közélet),
6. az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében; (rövidítés: egyenlő bánásmód),
7. a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítése a döntéshozatalban és a közügyek irányításában, ezek tervezésében, megvalósításában és értékelésében; (rövidítés: közügyek).

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák is hasznos tagjai lehetnek a helyi közösségnek/társadalomnak.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők számára utat mutathassunk a kiemelkedésre.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészséges testi-lelki fejlődésének biztosítását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek helyzetére, szociális és egészségügyi ellátásuk fejlesztésére, valamint az elszigetelődés, elmagányosodás megelőzésére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a család – karrier – önmegvalósítás egyensúlya megteremtésének támogatását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők életkörülményeinek javítására

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Közterületi sportpályák fenntartása; Térségi Sport- és Szabadidő Centrum építése; Szőlőhegyi kerékpárút II. ütem megépítése; Szuhay Sportcentrum energetikai korszerűsítése	A település lakosságának egészségi állapota nem megfelelő, illetve folyamatosan romlik. A sporthoz kapcsolódó beruházások megvalósítása segít a mozgásszegény életmódot folytató lakosság számára testmozgás alternatívát nyújtani.	Az egészségi állapot megőrzéséhez a sportolási lehetőségek települési szintű biztosítása is nagyban hozzájárul.	Integrált Településfejlesztési Stratégia Fenntartható Városfejlesztési Stratégia Dombóvár Város Önkormányzatának Sportfejlesztési Konceptiója 2023-2030	TOP-PLUSZ	Előkészítő anyagok készítése; pályázatok benyújtása; építések, felújítások, karbantartások elvégzése.	Dombóvár Város Önkormányzata; Dombóvári Városgazdálkodási NKft.; kivitelezők	2025. 12. 31.	Megvalósult beruházások és elkészült felújítások száma.	Meglévő, saját humán. Pályázati forrás: TOP-PLUSZ	Pályázati forrás megléte és folyamatos karbantartás.	Nem releváns.
2	Belterületi utak felújítása	A város belterületi útjainak nagy része nagyon leromlott állapotban van, mert jelentős terhelés van rajtuk. Elsősorban a burkolat felújítása szükséges.	A belterületi utak állagának javítása. A jelentős forgalmat lebonyolító, leromlott műszaki állapotú utak felújítása, ezzel a közlekedés biztonságának javítása a lakossági igények kielégítése érdekében. A felújítás a	Integrált Településfejlesztési Stratégia Fenntartható Városfejlesztési Stratégia	TOP-PLUSZ	Előkészítő anyagok készítése; pályázat benyújtása; felújítások, karbantartások elvégzése.	Dombóvár Város Önkormányzata; kivitelezők	2025. 06. 30.	Elkészült felújítások.	Meglévő, saját humán. Pályázati Forrás: TOP-PLUSZ	A felújított utak karbantartása a Magyar Közút Nonprofit ZRt. feladata.	Nem releváns.

			gyalogosok és a kerékpárosok számára is fontos.									
3	Önkéntesség népszerűsítése	Kevés az önkéntes, aki segítséget nyújt az arra rászorulóknak például ügyintézésben vagy bármely szükséges módon.	Az önkéntesek kiegészítik a segítő tevékenységet végző szervek, szervezetek által végzett munkát az általuk le nem fedett területeken.	Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (ESZA)	TOP-PLUSZ	Programok szervezése, ahol az önkéntességet népszerűsíteni lehet a fiatalok körében.	Dombóvár Város önkormányzata; Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény; egyházak; civil szervezetek; oktatási intézmények intézményvezetői	2025. 06. 30.	Az önkéntesek száma.	Pályázati forrás: TOP-PLUSZ (ESZA)	Pályázati forrás: folyamatos rendelkezésre állása.	Nem releváns.
4	Csapadékvíz elvezető rendszer fejlesztése	A csapadékvíz elvezetésének hiányosságai miatt a lehullott csapadék több ponton nagy mennyiségben összegyűlik, főleg árkokban, járdán, úttesten, és sokszor ingatlanokhoz is befolyik. A felgyülemlett víz akadályozza, nehezíti a közlekedést, rongálja a burkolatot.	A fejlesztéssel érintett területeken a csapadékvíz felhalmozódása jelentős, ami elsődlegesen a közlekedésre van hatással, de jellemző a járdák és a lakosság ingatlanainak károsodása is. A fejlesztéssel a negatív hatások megszüntethetőek.	Integrált településfejlesztési Stratégia Fenntartható Városfejlesztési Konceptió	TOP-PLUSZ	Előkészítő anyagok készítése; pályázat benyújtása; beruházások kivitelezése.	Dombóvár Város Önkormányzata; kivitelezők	2025. 12. 31.	Megvalósult beruházások.	Meglévő, saját humán. Pályázati forrás: TOP-PLUSZ	Folyamatos fenntartás, karbantartás.	Nem releváns.
5	Közösségi terek kialakítása, felújítása	A város lakossága leginkább a település központjában talál kulturálódási, szórakozási lehetőséget. Ahhoz, hogy minél több embert el lehessen érni, szükséges a	A lakosság minél szélesebb körben, minél nagyobb számban töltse a szabadidejét hasznosan, kulturálódjon rendszeresen.	Integrált Településfejlesztési Stratégia Fenntartható Városfejlesztési Stratégia	TOP-PLUSZ	Előkészítő anyagok készítése; pályázatok benyújtása; beruházások megvalósítása. Szigeterdei közösségi tér komplex fejlesztése Szállásréti-tó közösségi tér	Dombóvár Város Önkormányzata; civil szervezetek; kivitelezők	2025. 12. 31.	Elkészült beruházások, fejlesztések.	Meglévő, saját humán. Pályázati forrás: TOP-PLUSZ	Pályázati forrás rendelkezésre állása; folyamatos karbantartás.	Nem releváns.

		lehetőségek városrészenkénti biztosítása.				fejlesztése Belvárosi közösségi tér kialakítása Szőlőhegyi Közösségi Ház energetikai fejlesztése Mária-Lak fejlesztése közösségi funkció létrehozásával						
6	Dombói várrom (Gólyavár) felújítása, közösségi tér kialakítása	A város ikonikus várromjának állapota karbantartás nélkül fokozatosan romlik az évente ismétlődő régészeti feltárások nyomán megtett óvintézkedések ellenére is. A várrom a város szélén található, a műemlék környezetének közösség térére alakítása az ingatlant a település vérkeringésébe vonja.	A várrom állagmegóvása, környezetének közösségi térére alakítása.	Integrált Településfejlesztési Stratégia Fenntartható Városfejlesztési Stratégia	TOP-PLUSZ	Előkészítő anyagok készítése; pályázat benyújtása; beruházás megvalósítása.	Dombóvár Város Önkormányzata; kivitelezők; Bölcsészettudományi Kutatóközpont Régészeti Intézet	2025. 12. 31.	Az elkészült beruházás.	Meglévő, saját humán. Pályázati forrás: TOP-PLUSZ	Folyamatos karbantartás.	Nem releváns.
7	Szociális alapszolgáltatások, önkormányzat által biztosított segítségnyújtási lehetőségek ismertségének, köztudatban jelenlétének erősítése érdekében nyilvánosság	A lakosságának nagy része nincs tisztában azzal, hogy a felmerült nehézségei esetén fordulhat az önkormányzathoz, illetve - szociális szolgáltatások tekintetében - az önkormányzatok társulása által fenntartott	A lakosság tájékoztatása a helyben nyújtott segítség igénybevétele érdekében.	Integrált Településfejlesztési Stratégia Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (ESZA)	TOP-PLUSZ (ESZA)	Szakmai anyagok összeállítása; az elkészült anyagok közzététele.	Dombóvár Város Önkormányzata; Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény; civil szervezetek	2025. 06. 30.	Megjelent tájékoztatások száma.	Meglévő humán, technikai. Pályázati forrás: TOP-PLUSZ (ESZA)	A tájékoztatások aktualizált megjelenése.	Nem releváns.

	biztosítása	Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézményhez.										
8	Járási szintű kutyamenhely kialakítása Dombóváron	A településen sok a kóbor kutya és macska, melyek további szaporodása problémákat okoz mind a betegségek terjesztése, mind a lakosság biztonságérzete miatt.	A kóbor állatok az utcákról felügyelt helyre kerüljenek.	Integrált Településfejlesztési Stratégia Fenntartható Városfejlesztési Stratégia	TOP-PLUSZ	Tervek készítése; pályázat benyújtása; az állatmenhely kivitelezése.	Dombóvár Város Önkormányzata; civil szervezetek; kivitelezők	2025. 06. 30.	A kóborló állatok számának csökkenése; a megvalósult beruházás.	Meglévő, saját humán. Pályázati forrás: TOP-PLUSZ	Folyamatos fenntartás, karbantartás.	Nem releváns.
9	4 és 5 számjegyű utak fejlesztése	A Magyar Közútkezelő Nonprofit Kft. kezelésében lévő utak állapota - a nagy terhelés és forgalom miatt - rendkívül rossz.	A városban található 4 és 5 számjegyű utak fejlesztése, ezzel a mellékutakra nehezedő teher csökkentése.	Integrált Településfejlesztési Stratégia Fenntartható Városfejlesztési Stratégia	TOP-PLUSZ	Helyszínek egyeztetése; pályázat anyagának egyeztetése.	Dombóvár Város Önkormányzata; Magyar Közútkezelő Nonprofit Kft.; kivitelezők	2025. 12. 31.	A fejlesztéssel érintett utak elkészülte.	Meglévő, saját humán. Pályázati forrás: TOP-PLUSZ	Az elkészült fejlesztések fenntartása a Magyar Közútkezelő Nonprofit Kft. feladata.	Nem releváns.

I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

1	A meglévő szociális ellátások fenntartása, esetleges bővítése, a jövedelemhatárok folyamatos felülvizsgálata	A város lakossága nagy arányban szorul rá a különböző - önkormányzat által nyújtott - szociális ellátásokra.	A helyi ellátások fenntartása és esetleges bővítése az önkormányzati rendeletek folyamatos figyelése útján. Szükség esetén a jövedelemhatár vagy az ellátások összegének emelése, ellátások körének bővítése.	Helyi szociális tárgyú rendeletek; helyi költségvetési rendelet.	Új Roma Stratégia (2019-2030)	Lakosság szükségleteinek vizsgálata; helyi rendeletek felülvizsgálata; költségvetési keret felülvizsgálata; jövedelemhatárok és támogatási összegek meghatározása.	Képviselő-testület; Hatósági Iroda; Pénzügyi Iroda	2025. 06. 30.	Támogatások körének bővülése; jövedelemhatárok és támogatási összegek emelése; lakosság terheinek csökkenése.	Meglévő, saját humán, pénzügyi, technikai.	Saját erőforrás rendelkezésre állása.	Nem releváns.
2	Egészségmegőrző programok biztosítása, ingyenes szűrővizsgálatok	Fokozatosan és folyamatosan romlik a mélyszegénységben élők	A célcsoport egészségügyi állapotának megőrzése a szűrővizsgálatokon	Helyi költségvetési rendelet.	Új Roma Stratégia (2019-2030)	Széleskörű tájékoztatás az elérhető szűrési lehetőségekről; szűrővizsgálatok	Önkormányzat munkatársai; intézményvezetők; Dombóvári Egyesített Humán	2027. 06. 30.	Szűréseken, rendezvényeken résztvevők száma.	Meglévő, saját humán, pénzügyi, technikai.	Saját anyagi erőforrások rendelkezésre állása.	Nem releváns.

	népszerűsítése	egészségügyi állapota.	való aktív részvétellel. Ingyenes szűrővizsgálatok szervezése városi rendezvények keretében.			szervezése.	Szolgáltató Intézmény; Dombóvári Roma Nemzetiségi Önkormányzat; civil szervezetek					
3	Közfoglalkoztatási munkaprogram fenntartása, esetleges bővítése (alacsony iskolai végzettségű személyek foglalkoztatása)	A célcsoport számottevő része alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik, illetve szakképzetlen. Elhelyezkedésükre nagyon kevés az esély.	A célcsoport tagjainak foglalkoztatáshoz való hozzáféréseinek javítása.	Integrált Településfejlesztési Stratégia	Új Roma Stratégia (2019-2030)	Közfoglalkoztatásban való részvétel biztosítása.	Dombóvár Város Önkormányzata; Dombóvári Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya; Dombóvári Roma Nemzetiségi Önkormányzat	2025. 06. 30.	Létrejött munkahelyek száma.	Saját pénzügyi keret; Foglalkoztatási Osztály pályázati forrás.	Pályázati források folyamatos biztosítása.	Nem releváns.
4	Képzésben való részvétel segítése	A célcsoport jelentős része alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik, illetve szakképzetlen.	A célcsoport tagjainak képzésben való részvételhez hozzásegíteni.	Integrált településfejlesztési Stratégia	Új Roma Stratégia (2019-2030)	Képzésben való részvétel elősegítése.	Dombóvár Város Önkormányzata; Dombóvári Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya; Dombóvári Roma Nemzetiségi Önkormányzat	2027. 06. 30.	Képzésben résztvevők száma.	Önkormányzati költségvetés; Foglalkoztatási Osztály pályázat.	Pályázati források folyamatos biztosítása.	Nem releváns.

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1	Szociálisan rászoruló, Dombóváron lakó diákok és felsőoktatási hallgatók számára biztosított tanulmányi ösztöndíjprogram fenntartása, esetleges bővítése	A szociálisan rászorulóknak számára az oktatásban való részvétel és az életkörülményeikből való kiemelkedés önértékelésétől nehézséget jelen.	A szociálisan rászoruló általános iskolás, középiskolás diákok, felsőoktatási hallgatók oktatásának, továbbtanulásának támogatása. Az önkormányzati támogatásokon keresztül (pl.: iskolakezdési támogatás, bérletvásárlási támogatás) és ösztöndíjprogram	Helyi szociális rendelet; helyi költségvetési rendelet	Bursa Hungarica Önkormányzati Ösztöndíjpályázat "Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Pályázathoz csatlakozás; pályázati felhívás közzététele; pályázatok, kérelmek befogadása; elbírálás; kifizetések lebonyolítása	Önkormányzat munkatársai	2025. 06. 30.	A szociális támogatásokat és a pályázati lehetőséget igénybe vevők száma.	Meglévő, saját pénzügyi, technikai.	Saját anyagi erőforrás megléte.	Nem releváns.
---	--	---	---	--	---	--	--------------------------	---------------	---	-------------------------------------	---------------------------------	---------------

			biztosításával a szociálisan rászoruló gyermekek és fiatalok támogatása tanulmányaik sikeres folytatásában, az esélyegyenlőség megteremtése érdekében a köz- és felsőoktatásban.									
2	Kiemelkedő sporteredményeket elérő fiatalok sportösztöndíjban részesítése	A Buzánszky Jenő Sportösztöndíj jövedelemhatártól függetlenül, a kiemelkedő sporteredményre tekintettel kerül odaítélésre.	A sporttal komolyan foglalkozó gyermekek és fiatal felnőttek (20 éves korig) támogatása a sporttevékenységük folytatásában.	Helyi rendelet; helyi költségvetési rendelet	"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Pályázat kiírása; pályázatok befogadása; elbírálás; kifizetések lebonyolítása	Önkormányzat munkatársai	2025. 06. 30.	Ösztöndíjban részesített fiatalok száma.	Meglévő, saját humán, pénzügyi, technikai.	Saját anyagi erőforrás megléte.	Nem releváns.
3	Gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagok együttműködésének erősítése	A meglévő és működő jelzőrendszer tagjai kapcsolatainak erősítése, különös tekintettel a külföldi állampolgárságú tanköteles korú gyermekekre. Életkörülményeinek a közoktatási intézményekben és az otthonukban való figyelemmel kísérése.	A célcsoport tagjai fejlődésének figyelemmel kísérése a jelzőrendszer tagjai által.	Nem releváns.	"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Bármely, a jelzőrendszer tagjai által feltárt hiányosság, probléma esetén jelzés küldése az eljárni illetékes szervhez.	Oktatási intézmények vezetői; Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény; Dombóvári Járási Hivatal Gyámhivatala; egyéb jelzőrendszeri tagok	2028. 12. 15.	A célcsoport tagjait a jelzőrendszer tagjai kiemelt figyelemmel kísérik, így a jelzések száma nő, a felmerülő problémák megoldása több oldalról biztosított.	Meglévő, saját humán és technikai.	Rendszeres kapcsolattartás a jelzőrendszeri tagok között.	Nem releváns.
4	Pályáorientációs programok szervezése, támogatása	A mélyszegénységben élő és roma lakosság körében magas azok aránya, akik még az általános iskolát	A célcsoport tagjainak kedvet kell csinálni a továbbtanuláshoz, valamint a helyben elérhető lehetőségeket	Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (ESZA)	TOP-PLUSZ (FVS) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Pályáorientációs programok szervezése; meglévő helyi kezdeményezések támogatása	Általános és középiskolák intézményvezetői; Dombóvár Város Önkormányzata; Dombóvári Járási Hivatal	2028. 12. 15.	A programokon részt vevő gyermekek és fiatalok száma.	Meglévő, saját pénzügyi és technikai. TOP-PLUSZ pályázati forrás.	Pályázati források folyamatos biztosítása.	Nem releváns.

		sem fejezik be, illetve valamiféle szakmával sem rendelkeznek.	megmutatni. Segítségnyújtás továbbtanuláshoz, pályaválasztáshoz, tanácsadás biztosítása.				Foglalkoztatási Osztálya; Tolna Megyei Szakképzési Centrum					
5	Hasznos időtöltés támogatása	A gyermekek és fiatalok szabadidejük legnagyobb részét a számítógép, a mobiltelefon és a televízió előtt, illetve a közterületeken csoportosulva töltik.	A célcsoport szabadidejét hasznos - főként csoportos - tevékenységekkel töltse.	Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (ESZA)	"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nemzeti Ifjúsági Stratégia ((2009-2024) TOP-PLUSZ	Szabadidő hasznos eltöltését célzó közösségi programok szervezése; a programokhoz helyszín biztosítása; felügyelet biztosítása; táboroztatás	Dombóvár Város Önkormányzata; Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény; Dombóvári Művelődési Ház	2025. 06. 30.	A programokon, rendezvényeken részt vevők száma.	Meglévő, saját pénzügyi, technikai. Pályázati forrás: TOP-PLUSZ	Pályázati források folyamatos biztosítása.	Nem releváns.
6	Roma kultúra megismertetése	A gyermekek minél szélesebb körének megismertetése a roma kultúrával.	A velünk élő romák kultúrájának megismerése már gyermekkorban segíti az elfogadást.	Integrált Településfejlesztési Stratégia Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (ESZA) FVS Antiszegregációs fejezete	"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032) Új Roma Stratégia (2019-2030) TOP-PLUSZ	Programok szervezése roma és nem roma származású gyermekeknek, fiataloknak, ahol a roma kultúrával és hagyományokkal megismerkedhetnek	Dombóvári Roma Nemzetiségi Önkormányzat; Oktatási intézmények vezetői; Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény; civil szervezetek; egyházak	2025. 06. 30.	A programokon, rendezvényeken résztvevők száma.	Meglévő, saját pénzügyi, technikai. A Dombóvári Roma Nemzetiségi Önkormányzat költségvetése. Pályázati forrás: TOP-PLUSZ	Pályázati források folyamatos biztosítása.	Nem releváns.
7	Játszóterek, street workout eszközök fenntartása, fejlesztése	A gyermekek, fiatalok egészséges fejlődése érdekében fontos, hogy több időt töltsenek a szabad levegőn és a szabadidejüket hasznosan töltsék el.	A gyermekek és fiatalok egészséges fejlődésének biztosítása, szabadidejük hasznos eltöltése.	Dombóvár Város Önkormányzatának Sportfejlesztési Konceptiója 2023-2028 Helyi költségvetési rendelet	"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Meglévő játszóterek, street workout eszközök időszakos karbantartása; pályázati lehetőségek folyamatos keresése új parkok létesítéséhez.	Dombóvár Város Önkormányzata; Dombóvári Városgazdálkodási NKft.	2025. 06. 30.	Igénybe vevők száma.	Meglévő, saját pénzügyi. Pályázati források keresése.	Saját forrás folyamatos rendelkezésre állása (fenntartás); pályázati források biztosítása (új parkok létesítése).	Nem releváns.
8	Tanszer-gyűjtési akció szervezésében való részvétel	Sok gyermek családjának - az állami és önkormányzati	A gyűjtés során felhalmozott tanszerek és sporteszközök a	Nem releváns.	"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia	Tanszerek, sporteszközök gyűjtése, kiosztása.	Dombóvár Város Önkormányzata; Baptista Tevékeny Szeretet Misszió;	2025. 06. 30.	Tanszer-csomagban részesített gyermekek	Meglévő humán, technikai.	A program évről évre történő meghirdetése,	Nem releváns.

		támogatások ellenére is - rendkívül megterhelő az iskolakezdés.	rászoruló családokhoz kerülnek, megkönnyítve ezzel az iskolakezdést.		(2007-2032)		Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény; Oktatási intézmények vezetői		száma.		összefogással történő megvalósítása.	
9	Szerhasználatot megelőző programok	A fiatalok körében - egyre fiatalabb kortól - gyakori a szerhasználat és egyéb függőséget okozó élvezeti cikkek használata.	A függőséget okozó szerek használatának megelőzése a gyermekek és fiatalok körében.	Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Konceptió (2021-2025) Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (ESZA)	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) "Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032) TOP-PLUSZ	Előadások tartása az oktatási intézményekben, programok szervezése a megelőzés érdekében.	Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény; Oktatási intézmények vezetői; Baptista Tevékeny Szeretet Misszió; civil szervezetek; Dombóvári Kábítószerügyi Egyeztető Fórum	2028. 12. 15.	Az előadásokon és programokon részt vevők száma.	Meglévő, saját humán, pénzügyi, technikai. Pályázati forrás: TOP-PLUSZ	Pályázati forrás folyamatos rendelkezésre állása.	Nem releváns.
10	A Dombóvári Szivárvány Óvoda Tündérváros Bölcsődéje infrastrukturális felújítása (magastető, napelem, homlokzatfelújítás)	A bölcsődés korú gyermekek száma a városban folyamatosan magas, a bölcsőde teljes kihasználtsággal működik, sokan várólistán vannak. A gyermekek számára kedvezőbb körülmények kialakítása fontos feladat. Az épület egy része beázik, az energiavételezése felújításra szorul.	A meglévő bölcsőde épület felújítása, korszerűsítése a gyermekek napközbeni ellátása színvonalának emelése érdekében.	Integrált Településfejlesztési Stratégia Fenntartható Városfejlesztési Stratégia	"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032) TOP-PLUSZ	Pályázat benyújtás; a beázó lapos tető helyett magas tető kialakítása; napelem felhelyezése; homlokzatfelújítás	Dombóvár Város Önkormányzata; kivitelezők	2025. 12. 31.	A bölcsőde folyamatos teljes kihasználtsága; az elkészült felújítás.	Meglévő, saját humán. Pályázati forrás: TOP-PLUSZ	Folyamatos karbantartás; költségvetési hozzájárulás az állami normatívához.	Nem releváns.
11	Óvodák infrastrukturális fejlesztése	A város óvodái folyamatosan telítettek. A 3-6 éves korosztály nevelése az elavult	A meglévő óvodaépületek felújítása, korszerűsítése a gyermekek	Integrált Településfejlesztési Stratégia Fenntartható Városfejlesztési	"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2023) Nemzeti Ifjúsági	Pályázatok benyújtása; intézményenként a felújítások megvalósítása.	Dombóvár Város Önkormányzata; kivitelezők	2024. 12. 31.	Az óvodák további teljes kihasználtsága. Az felújított	Meglévő, saját humán. Pályázati forrás: TOP-PLUSZ	Folyamatos fenntartás, üzemeltetés; költségvetési hozzájárulás az	Nem releváns.

		infrastruktúrájú épületekben gyakran nehézséget okoz.	napközbeni ellátása színvonalának emelése érdekében.	Stratégia	Stratégia (2009-2024) TOP-PLUSZ	Dombóvári Szivárvány Óvoda - homlokzatszigetelés, napelem felhelyezése, medencetér és öltözőblokk felújítása, udvar kialakítása Dombóvári Szivárvány Óvoda Zöld Liget Tagóvodája - tető felújítása, napelem felhelyezése, homlokzati szigetelés, nyílászárók cseréje, tornaszoba felújítása Dombóvári Szivárvány Óvoda Százsorszép Tagóvodája - tető felújítása, homlokzat felújítása, udvar kialakítása			épületek szám.		állami normatívához.	
12	Köznevelési, közoktatási intézmények infrastrukturális fejlesztése	A város általános- és középiskolái önkormányzati tulajdonú ingatlanok, melyek régi építésűek, műszakilag leromlott állapotúak, infrastrukturális fejlesztésre szorulnak.	A meglévő oktatási intézmények fejlesztése, korszerűsítése a gyermekek napközbeni ellátása színvonalának emelése érdekében.	Integrált Településfejlesztési Stratégia Fenntartható Városfejlesztési Stratégia	"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) TOP-PLUSZ	Pályázatok benyújtása; intézményenként a felújítások megvalósítása Tamási Egységes Gyógypedagógiai Intézmény Móra Ferenc Általános Iskolája - homlokzatfelújítás, napelem felhelyezése, udvar kialakítása Magyar Máltai Szeretetszolgálat	Dombóvár Város Önkormányzata; kivitelezők	2025. 12. 31.	Az elkészült épületfelújítások.	Meglévő, saját humán. Pályázati forrás: TOP-PLUSZ	Az intézmények fenntartása az illetékes Tankerület feladata.	Nem releváns.

						Esterházy Miklós Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium - hőszigetelés, nyílászárók cseréje Tolna Vármegyei SZC Apáczai Csere János technikum és Kollégium - közösségi tér felújítása						
13	A Szabadság utca 8. szám alatti épületegyüttes felújítása (Családok Átmeneti Otthona)	A Családok Átmeneti Otthona az otthontalanná vált családok (felnőttek és gyermekek) átmeneti elhelyezésének biztosítására szolgáló intézmény, mely műszakilag leromlott állapotban van.	A Családok Átmeneti Otthona fennállása óta teljes telítettséggel működik, több család van várólistán. A felújítás megvalósításával az átmeneti elhelyezésben részesülő családok életkörülményei javulnak.	Integrált Településfejlesztési Stratégia fenntartható Városfejlesztési Stratégia	"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032) TOP- PLUSZ	Pályázat beadása; felújítás megvalósítása	Dombóvár Város Önkormányzata; Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény; kivitelezők	2025. 12. 31.	A felújított épület; az igénybe vevők száma.	Meglévő, saját humán. Pályázati forrás: TOP-PLUSZ	Folyamatos fenntartás és üzemeltetés.	Nem releváns.

III. A nők esélyegyenlősége

1	A városban élő női lakosság tájékoztatása a szűrővizsgálatok közelben elérhető helyszíneiről	A nők nagy része nem vesz tudomást arról, hogyan saját egészsége érdekében érdemes a szűrővizsgálatokon rendszeresen részt vennie. Ezzel sok betegség a kialakulását követően rövid időn belül kiszűrhető, könnyebben	A nők körében a szűrővel könnyen feltárható betegségek időben észlelése, a gyógyulási folyamat lerövidítése. A preventív vizsgálatok igénybevételével a nők egészségi állapota folyamatosan javul. Egészségtudatosság növelése.	Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (ESZA)	"A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" (2021-2030) TOP- PLUSZ	A közelben elérhető szűrővizsgálatok helyszíneinek és időpontjainak összegyűjtése; a gyűjtött információk közzététele (a város honlapja, helyi egészségügyi intézményekben tájékoztató anyagok kihelyezése)	Dombóvár Város önkormányzata; Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény; házi orvosok; Dombóvári Szent Lukács Kórház	2028. 12. 15.	A szűréseken résztevők száma.	Meglévő, saját humán, technikai. Pályázati forrás: TOP-PLUSZ (ESZA)	A női lakosság naprakész, folyamatos tájékozottsága.	Nem releváns.
---	---	--	---	--	---	--	---	---------------	-------------------------------------	--	---	---------------

		gyógyítható.										
2	Szűrések népszerűsítése	A női lakosság tájékoztatása a szűrések típusairól, gyakoriságáról, elérhetőségéről.	A célcsoport tájékoztatása, figyelemfelkeltés. Térítésmentes mammográfiai szűrővizsgálat biztosítása.	Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (ESZA)	"A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" (2021-2030) TOP-PLUSZ	Tájékoztatás nyújtása; térítésmentes mammográfiai szűrővizsgálat biztosítása.	Dombóvár Város önkormányzata; Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény; házi orvosok; Dombóvári Szent Lukács Kórház	2025. 06. 30.	A térítésmentes szűrővizsgálaton megjelentek száma.	Meglévő humán, technikai. Pályázati forrás: TOP-PLUSZ (ESZA)	Pályázati forrás rendelkezésre állása (mammográfiai szűrés).	Nem releváns.
3	GYES-en, GYED-en lévő anyák számára gyermekükkel közös programok szervezése	A gyermekkel otthon lévő anyák gyakran elszigetelődnek, kevéssé tartják a kapcsolatot a külvilággal és más hasonló helyzetben lévő anyákkal és gyermekük nélkül nehezen mozdulnak ki a számukra ismerős közegből.	A GYES-en, GYED-en lévő anyák fizikai és mentális egészségének megőrzése.	Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (ESZA)	"A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" (2021-2030) TOP-PLUSZ	Közösségi programok szervezése; játékos tevékenységek fenntartása	Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény; civil szervezetek; Dombóvári Művelődési Ház	2028. 12. 15.	A programokon résztvevők száma.	Pályázati forrás: TOP-PLUSZ (ESZA)	Pályázati forrás: TOP-PLUSZ (ESZA)	Nem releváns
4	Roma nők közfoglalkoztatásának, foglalkoztatásának elősegítése	A roma nők nehezebben helyezkednek el a munkaerő-piacon, főleg a képzettség hiánya miatt.	Képzésben való részvétel elősegítése, mely segíti a munkaerő-piacon történő elhelyezkedést.	Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (ESZA)	"A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" (2021-2030) TOP-PLUSZ	Képzéseken való részvétel népszerűsítése; közfoglalkoztatási programban roma nők előnyben részesítése	Városüzemeltetési NKft.; Dombóvári Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya; Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény	2028. 12. 15.	Képzéseken, közfoglalkoztatási programban résztvevők száma.	Pályázati forrás: TOP-PLUSZ (ESZA) és Foglalkoztatási Osztály	Pályázati forrás folyamatos biztosítása.	Nem releváns

IV. Az idők esélyegyenlősége

1	Nyugdíjas civil szervezetek kiemelt önkormányzati támogatása programszervezés esetén	A civil szervezetek nagyobb szabású programjait nem tudják a saját költségvetésükből megvalósítani. Sok az egyedül élő	A kiemelt támogatás révén a programot szervező civil szervezetek méltóképpen ünnepelhetnek egy évfordulót több	Helyi költségvetési rendelet.	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022) (2023-2024)	Támogatás nyújtása (pénzbeli, térítésmentes helyiséghasználat, stb.); segítségnyújtás a szervezésben	Dombóvár Város Önkormányzata; Dombóvári Művelődési Ház; civil szervezetek	2025. 06. 30.	A rendezvényeken résztvevők száma; megvalósult programok száma	Meglévő, saját humán, pénzügyi, technikai.	Anyagi források rendelkezésre állása.	Nem releváns
---	--	--	--	-------------------------------	--	--	---	---------------	--	--	---------------------------------------	--------------

		idős ember, akiket z elmagányosodás veszélye fenyeget.	civil szervezet vagy település bevonásával.									
2	Idősek tájékoztatása	Az idősek és hozzátartozóik gyakran nem rendelkeznek kellő információval az elérhető ellátásokról és az igényelhető segítségről.	Az idősek és hozzátartozóik egy-egy felmerülő probléma esetén tudják hová forduljanak, melyik szervtől kérjenek segítséget.	Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (ESZA)	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022) (2023-2024) TOP-PLUSZ (ESZA)	Rendezvények alkalmával, illetve szóróanyagok készítésével tájékoztatás nyújtása és figyelemfelhívás. A szóróanyagok kihelyezése. Adat- és információgyűjtés a szórólapok tartalmának összeállításához.	Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény; civil szervezetek; Dombóvár Város Önkormányzata; háziorvosok	2028. 12. 15.	A rendezvényeken résztvevők száma; a szóróanyagokkal elért személyek száma.	Meglévő, saját humán, technikai. Pályázati forrás: TOP-PLUSZ (ESZA)	Pályázati forrás folyamatos elérhetősége.	Nem releváns.
3	Digitális kompetenciafejlesztés és	Az idősebb korosztály legnagyobb része lemaradt az IT eszközök használatában.	Kapcsolatfelvétel az idősekkel, valamint nyitott gondolkodású, öntevékeny idősek számának növelése.	Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (ESZA)	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022) (2023-2024) TOP-PLUSZ (ESZA)	Kiscsoportos foglalkozások és egyéni kompetenciafejlesztés.	Dombóvári Művelődési Ház; civil szervezetek; Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény	2028. 12. 15.	A foglalkozásokon résztvevők száma.	Meglévő, saját technikai. Pályázati forrás: TOP-PLUSZ (ESZA)	Pályázati forrás folyamatos biztosítottasága.	Nem releváns.
4	Áldozattá válás csökkentése	Az idősek sérelmére nagy számban követnek el bűncselekményeket. A betörések, lopások legtöbbször egyedül élő idősek sérelmére történnek.	A tájékozott, intő jelekre tudatos idősek kisebb számban esnek áldozatul a bűncselekményeknek.	Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (ESZA) Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Koncepció ((2021-2025)	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022) (2023-2024) TOP-PLUSZ (ESZA)	A rendőrséggel együttműködve előadások tartása a célcsoportnak.	Dombóvári Rendőrkapitányság; Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény; civil szervezetek; Dombóvári Művelődési Ház	2025. 06. 30.	Az előadásokon résztvevők száma.	Pályázati forrás: TOP-PLUSZ (ESZA)	Pályázati forrás folyamatos rendelkezésre állása.	Nem releváns.
5	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban résztvevők körének bővítése	A jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban való részvétel népszerűsítése, valamint a részvétel	Az ellátásban részesülők számának növelése, a résztvevők biztonságérzetének növelése.	Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (ESZA) Helyi költségvetési és szociális	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022) (2023-2024) TOP-PLUSZ (ESZA)	A költségvetési keret adta lehetőségek szerint a szociális rendeletben foglaltak bővítése az ellátással	Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény; civil szervezetek; Dombóvár Város	2028. 12. 15.	Az ellátásban részesülők száma.	Meglévő, saját pénzügyi. Pályázati forrás: TOP-PLUSZ (ESZA)	Költségvetési és pályázati forrás folyamatos rendelkezésre állása.	Nem releváns.

		elősegítése hozzájárul az idős emberek biztonságérzetének fokozásához.		rendelet.		kapcsolatban; pályázati forrás igénybevételével az ellátás népszerűsítése és az ellátottak körének bővítése.	Önkormányzat					
6	Támasz Otthon infrastrukturális fejlesztése	A Támasz Otthon idős emberek számára nyújt átmeneti bentlakási lehetőséget. Az épület régi, felújításra szorul.	Az épület felújításával a benne élő idős emberek életminősége jelentősen javul.	Integrált Településfejlesztési Stratégia Fenntartható Városfejlesztési Stratégia	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022) (2023-2024) TOP-PLUSZ	Pályázat beadás; a felújítás megvalósítása (homlokzati szigetelés, nyílászárók cseréje, napelem felhelyezése, udvar kialakítása)	Dombóvár Város Önkormányzata; Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény; kivitelezők	2025. 12. 31.	A felújított épület; az épületben lakók száma.	Meglévő, saját humán. Pályázati forrás: TOP-PLUSZ	Az épület folyamatos fenntartása és üzemeltetése.	Nem releváns.
7	A Szabadság utca 8. szám alatti épületegyüttes felújítása (Őszikék Szociális Alapszolgáltatások Intézménye)	A Szabadság utcai épületegyüttes erősen leromlott állapotú és többféle szociális ellátásnak ad otthont.	Az épület felújítása az ellátások színvonalának emelkedését is maga után vonja.	Integrált Településfejlesztési Stratégia Fenntartható Városfejlesztési Stratégia	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022) (2023-2024)	Pályázat benyújtása, a felújítás megvalósítása	Dombóvár Város önkormányzata; Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény; kivitelezők	2025. 12. 31.	Az elkészült épület; az intézmény szolgáltatásait igénybe vevők száma.	Meglévő, saját humán. Pályázati Forrás: TOP-PLUSZ	Az épület folyamatos fenntartása és üzemeltetése.	Nem releváns.
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Fejlesztő eszközök biztosítása a bölcsődében és az óvodákban	Az óvodában és már a bölcsődében is egyre nagyobb számban jelennek meg a tanulási nehézségekkel, fejlődési problémákkal küzdő gyermekek.	A gyermekek minél szélesebb körű fejlesztése a testmozgás és a feladatmegoldások által.	Helyi költségvetési rendelet. Dombóvár Város Önkormányzata Sportfejlesztési Konceptiója (2023-2030)	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Fejlesztő eszközök beszerzése az önkormányzati fenntartású intézményekbe.	Dombóvár Város Önkormányzata; önkormányzati fenntartású óvodák és a bölcsőde intézményvezetője	2025. 06. 30.	Beszerzett eszközök száma.	Meglévő, saját pénzügyi.	Saját anyagi háttér megléte.	Nem releváns.
2	Középiletek akadálymentesítése	A meglévő középületek egy része még mindig nem megfelelően akadálymentesített.	A fogyatékkal élők minden nevelési/oktatási, egészségügyi és szociális közintézményt akadálymentesen el tudjon érni. Ezzel csökken a	Helyi költségvetési rendelet.	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025) OTÉK (Országos Településrendezési és Építési Követelmények)	A hiányosságok teljes körű megszüntetése, illetve a lehető legteljesebb mértékű csökkentése (egészben vagy részben)	Dombóvár Város Önkormányzata; Dombóvári Városgazdálkodási NKft.	2028. 12. 15.	Akadálymentesített középületek száma.	Meglévő, saját pénzügyi.	Anyagi és szakmai feltételek fennállása.	Nem releváns.

			fogyatékkal élő személyek másoktól való függése.			akadálymentessé tétel).						
3	Egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvétel segítése	Az egészségügyi prevenciók szolgáltatásokat, szűrővizsgálatokat a fogyatékkal élők kevésbé veszik igénybe.	Ne érje hátrány az egészségügyi szűrővizsgálatok igénybevétele tekintetében a fogyatékkal élőket az állapotuk miatt.	Helyi költségvetési rendelet.	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	A fogyatékkal élő személyek előzetes, folyamatos és pontos tájékoztatása a helyben és a közelben elérhető szűrővizsgálatokról.	Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény; civil szervezetek; egyházak, Dombóvári Szent Lukács Kórház; házi orvosok	2025. 06. 30.	A szűrővizsgálaton résztvevő fogyatékkal élő személyek száma.	Meglévő, saját humán, pénzügyi, technikai.	Szakmai és anyagi feltételek folyamatos fennállása.	Nem releváns.
4	Közösségi részvétel erősítése	A fogyatékkal élő személyeket gyakran elmagányosodás, elszigetelődés jellemzi.	A városban szervezett programokon nagyobb számban vegyenek részt fogyatékkal élő emberek.	Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (ESZA)	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025) TOP-PLUSZ (ESZA)	A városi programokon a fogyatékkal élők részvételének segítése civil szervezetek bevonásával; programok szervezése fogyatékkal élő személyeknek.	Dombóvári Művelődési Ház; civil szervezetek; egyházak; Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény	2028. 12. 15.	Programokon résztvevő fogyatékkal élő személyek száma.	Meglévő, saját pénzügyi, technikai. Pályázati forrás: TOP-PLUSZ (ESZA)	Pályázati és saját források folyamatos rendelkezésre állása.	Nem releváns.
5	A lakosság érzékenyítése	A társadalom nagy része nehezen fogadja el a különböző fogyatékoságokká l élő embereket. Sokszor nem értik, hogy a fogyatékoság milyen hátrányokat okoz számukra a mindennapi életben.	A fiatal korosztály nyitottabb a máságra, könnyebben tágítható a látóköre a témában. A megszerzett tapasztalatokat, ismereteket a fiatalok hazaviszik a családjukba.	Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (ESZA)	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) TOP-PLUSZ (ESZA)	Programok szervezése, melyeken fogyatékkal élő személyek és családjaik beszélnek a mindennapi megpróbáltatásaikról.	Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény; civil szervezetek; egyházak; oktatási intézményvezetők; Dombóvári Művelődési Ház	2028. 12. 15.	A programokon résztvevő személyek száma.	Meglévő, saját technikai. Pályázati forrás: TOP-PLUSZ (ESZA)	Pályázati források rendelkezésre állása.	Nem releváns.
6	Rehabilitációs ellátásban részesülők foglalkoztatásának elősegítése	A bármilyen egészségügyi probléma miatt a munka világából kizoruló személyek gyakran	Az egészségügyi problémák miatt teljes állást vállalni nem tudó személyek rész munkaidőben	Helyi költségvetési rendelet.	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Tájékoztatás nyújtása a rehabilitációs ellátásban részesülők számára az önkormányzatnál.	Dombóvár Város Önkormányzata; Dombóvári Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya;	2025. 06. 30.	Rehabilitációs ellátásban részesülő, munkába álló személyek száma.	Meglévő, saját humán, pénzügyi.	Anyagi források folyamatos rendelkezésre állása.	Nem releváns.

		elértéktelenedtetnek érzik magukat. Vannak kifejezetten rehabilitációs ellátásban részesülő személyeket foglalkoztató cégek, de sokan onnan is kiszorulnak.	történő foglalkoztatása, elhelyezkedésük megkönnyítése.			és szerveinél található álláslehetőségekről; foglalkoztatás	Dombóvári Városgazdálkodási NKft.; civil szervezetek					
7	Tájékoztatás nyújtása a jogszabályok által biztosított kedvezményekről, helyben elérhető szolgáltatásokról	A fogyatékkal élők kevésbé tájékozottak az őket érintő jogszabályi változásokról és a helyben elérhető szolgáltatásokról.	A fogyatékkal élők esélyegyenlőségének előmozdítása.	Helyi költségvetési rendelet. Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (ESZA)	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025) TOP-PLUSZ (ESZA)	Szakemberek segítségével szóróanyagok készítése; szóróanyag terjesztése.	Dombóvár Város önkormányzata; Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény; házi orvosok; civil szervezetek	2025. 06. 30.	Elkészült tájékoztatók, megjelent tájékoztatások száma.	Meglévő, saját pénzügyi, technikai. Pályázati forrás: TOP-PLUSZ (ESZA)	Saját és pályázati forrás folyamatos rendelkezésre állása.	Nem releváns.

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

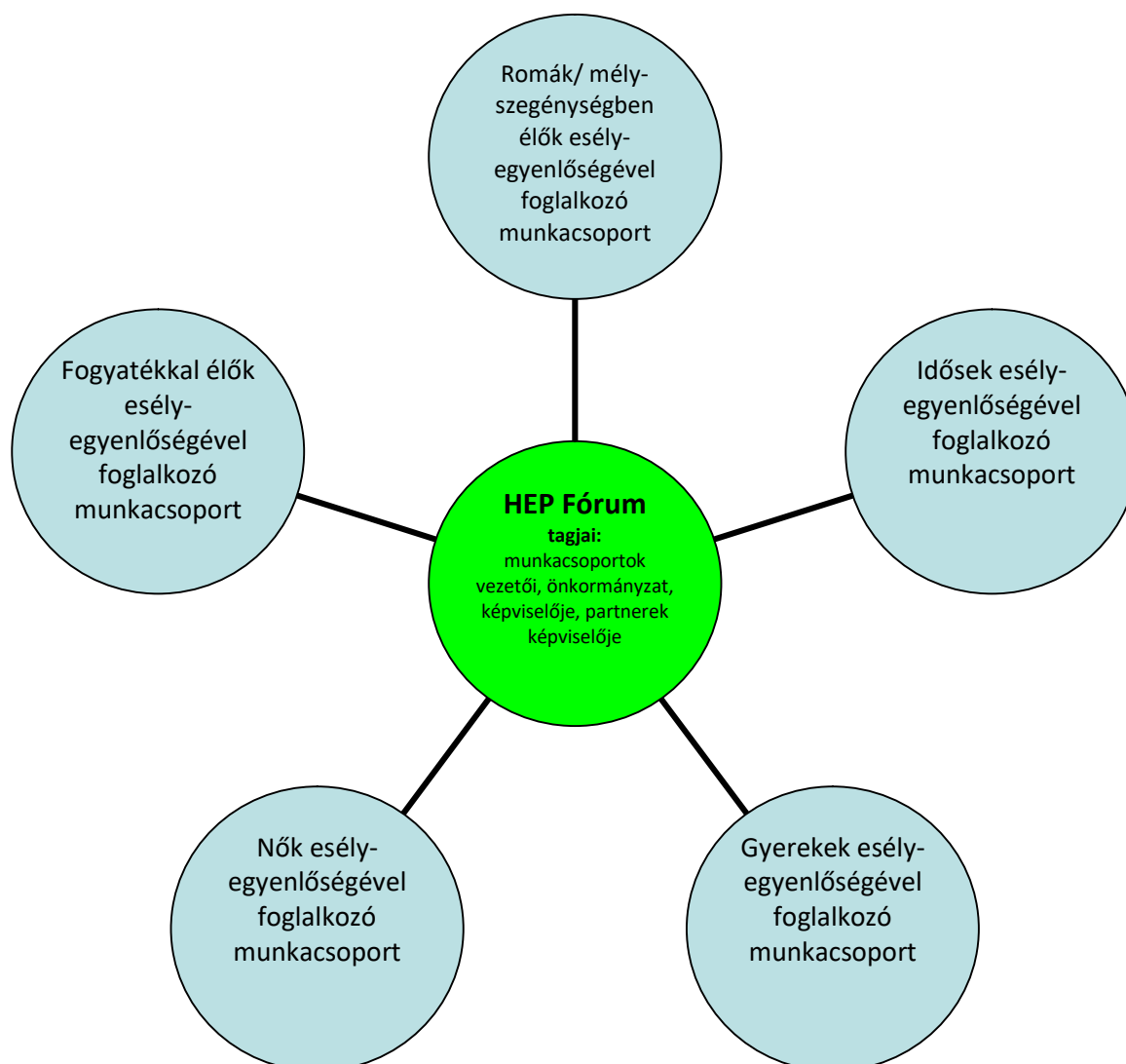
3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításában lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Megvalósítás

A Helyi esélyegyenlőségi Program elfogadását követően a nyilvánosság biztosítására az Önkormányzat honlapja rendelkezésre áll.

A Dombóvár város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

Záradék

Dombóvár Város Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot megvitatta és ...../2023 (.....) számú határozatával elfogadta.

Dombóvár, 2023. ....

Pintér Szilárd
polgármester